

PYHÄRANNAN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2024

§102 Kunnanhallitus 31.3.2025

§58 Kunnanvaltuusto 18.6.2025

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.2.1. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	3
1.2.2. YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	3
1.2.3. OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.2.4. KUNNAN ORGANISAATIO	5
HALLINTO (TILIVELVOLLISET TOIMIELIMET JA NIIDEN JÄSENET)	6
1.2.5. KUNNAN HENKILÖSTÖ.....	11
1.2.6. YMPÄRISTÖASIAT	14
1.2.7. MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT	15
1.2.8. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	15
1.2.9. ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA	15
1.3. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	16
1.4. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	18
1.4.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	18
1.4.2. TOIMINNAN RAHOITUS	20
1.5. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	21
1.6. KOKONAISTULOT JA -MENOT	24
1.6.1. TOIMINTATUOTOT JA TOIMINTAKULUT	24
1.6.2. VEROTULOT JA VALTIONOSUUKSET	25
1.7. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	25
1.7.1. YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ	25
1.7.2. KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	25
1.7.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	26
1.7.4. ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	26
1.7.5. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	26
1.7.6. KONSERNITILINPÄÄTÖS	26
1.8. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	30
1.8.1. ASIAA KOSKEVA SÄÄNTELY	30
1.8.2. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	30
2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	32
2.1. KUNNANHALLITUS	32
2.1.1. TOIMIELIN YHTEENSÄ	32
2.1.2. 130 HYVINVOINTI JA ELINVOIMA.....	35
2.1.3. 140 KUNNAN HALLINTO- JA TUKIPALVELUT	38
1.1.1. 139 RAHOITUS	40
2.2. KESKUSVAALILAUTAKUNTA	42
2.2.1. TOIMIELIN YHTEENSÄ	42
2.2.2. 1100 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	43
2.3. TARKASTUSLAUTAKUNTA	44
2.3.1. TOIMIELIN YHTEENSÄ	44
2.3.2. 1200 TARKASTUSLAUTAKUNTA	45
2.4. SIVISTYSLAUTAKUNTA	46
2.4.1. TOIMIELIN YHTEENSÄ	46
2.4.2. 3000 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	49

SISÄLLYSLUETTELO

2.4.3.	3100 VARHAISKASVATUS.....	50
2.4.4.	3200 ESIOPETUS	52
2.4.5.	3300 PERUSOPETUS	54
2.4.6.	3650 LIIKUNTA JA URHEILU	56
2.4.7.	3700 NUORISOTYÖ	58
2.4.8.	3800 KULTTUURITOIMINTA	61
2.4.9.	3900 KIRJASTOTOIMINTA.....	63
2.4.10.	3950 MUU KOULUTUS.....	65
2.5.	TEKNINEN LAUTAKUNTA	67
2.5.1.	TOIMIELIN YHTEENSÄ	67
2.5.2.	4200 YHDYSKUNTAPALVELUT	69
2.5.3.	4300 TOIMITILAPALVELUT	70
2.5.4.	4400 MAA- JA METSÄTILAT	72
2.5.5.	5000 VESIHUOLTOLAITOS	73
2.6.	YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA.....	75
2.6.1.	TOIMIELIN YHTEENSÄ	75
2.6.2.	4500 RAKENNUSVALVONTA.....	77
2.6.3.	4600 YMPÄRISTÖNSUOJELU	79
2.6.4.	4700 YKSITYISTIET	80
3.	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	81
3.1.	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	81
3.2.	VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN	81
4.	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	83
5.	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	86
6.	YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	87
7.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	88
7.1.	KUNTA	88
7.1.1.	TULOSLASKELMA	88
7.1.2.	RAHOITUSLASKELMA	89
7.1.3.	TASE	90
7.2.	KONSERNI	92
7.2.1.	KONSERNITULOSLASKELMA	92
7.2.2.	KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	93
7.2.3.	KONSERNITASE.....	94
8.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	96
8.1.	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	96
8.2.	KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	97
8.3.	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	97
8.4.	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	98
8.5.	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	100
8.5.1.	TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	100
8.5.2.	TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	102
8.5.3.	VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	104
8.5.4.	YMPÄRISTÖASIOIDEN HARKINNANVARAINEN ESITTÄMINEN	105
8.5.5.	HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	105
9.	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	107
9.1.	VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA	107
9.2.	VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA.....	109

SISÄLLYSLUETTELO

9.3. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE.....	112
9.4. VESIHUOLTOLAITOKSEN LIITETIEDOT	114
9.4.1. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	114
9.4.2. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	115
9.4.3. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	115
10. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	117
11. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	118

TOIMINTAKERTOMUS – KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Kunnanjohtajan katsaus

Taloudellinen kehitys

Pyhärannan kunnan vuoden 2024 talousarvion valmistelu toteutui haastavissa olosuhteissa. Kunnan hallintohenkilökunta oli suurelta osin vaihtunut, eivätkä vuoden 2023 toteutuneet kustannukset olleet toiminnallisesti vertailukelpoisia suunnitelmia laadittaessa. Lisäksi suunnitelmia tehdessä oli valtakunnan yleisessä taloussuhdanteessa orastavaa optimismia. Vuoden 2024 aikana odotettiin korkojen laskevan, minkä odotettiin ennakoivan taantumasta erityisesti kärsineen rakennusalan investointien kasvua. Korkotaso kääntyi merkittävästi laskuun vasta vuoden 2024 loppupuolella.

Hitaan talouskehityksen seurauksena kunta laski toukokuussa kunnallisverotuloennustettaan 137 t€ talousarviota alemmas. Myös valtionosuuslaskelmat tarkentuivat kunnan kannalta negatiiviseen suuntaan 93 t€. Tilinpäätöksen toteumassa kunnallisvero toteutui toukokuisen ennusteen mukaisena, mutta yhteisöverotulot laskivat edelleen noin 50 t€. Kunnanvaltuusto on kauden aikana tehnyt päätöksiä, joiden tulosvaikutus on yhteensä 120 t€ tulosta heikentävä. Kunnan talousarvio oli budjetoitu 117 t€ alijäämäiseksi. Kunnan tulot laskivat talousarvioon nähden yhteensä 230 t€, ja päätettyjen 120 t€ menolisäysten seurauksena kunnan tilikauden alijäämä olisi siten 467 t€. Loppuvuoden aikana kunta kirjasi kertaerinä noin 30 t€ suuruisen luottotappion sekä kirjasi 36 t€ suuruisen kulun vuonna 2017 solmitun tonttikaupan purkamisesta. Kertaerien lisäksi muutetun talousarvion ylittäviä käyttötalousmenoja tuli yhteensä noin 50 t€, lähinnä sivistystoimialalta sekä kunnan hallituksen vastuualueelta. Yhteensä kunnan tilikauden alijäämä päättyi 587 t€ alijäämäiseksi.

Tuloksellisesti tilikausi oli heikko. Toisaalta kunnan taseessa on edelleen noin 2 milj. € edellisiltä tilikausilta kirjattua ylijäämää. Edellinen vuosi 2023 oli päätynyt 517 t€ ylijäämäiseksi. Lyhyellä aikavälillä kunnan talous kestää heilahteluja, mutta noin kahden vuoden aikajänteellä kunnan käyttötaloudessa tulee saavuttaa tasapaino. Vuoden 2024 kuluihin toteutui kertaluontoisia kuluja noin 100 t€, mutta näiden lisäksi kunnan hallinnon toimintoihin, esimerkiksi asianhallinta ja arkistointi, on sisältynyt mittava määrä korjausvelkaa, jota on katettu sekä henkilötöypanoksella, koulutuksin ja tietojärjestelmäuudistuksin. Vuoden 2025 talousarvioon sisältyy epävarmuutta sekä kustannusten että tulojen osalta. Alijäämän odotetaan kuitenkin kaventuvan merkittävästi.

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan hallintomalli jatkui pääosin samanlaisena kuin vuoden 2023 syyskaudella. Kunnan johtavat viranhaltijat eivät ole vaihtuneet. Kunnanhallituksen vastuualueella hallinnon työnjakoa täsmennettiin siten, että hallinto jaettiin kahteen toimialaan. Kunnanjohtaja vastaa hyvinvoinnin ja elinvoiman toimialasta oman toimensa ohella ja kunnan talous- ja hallintojohtaja vastaa hallinnon ja tukipalvelujen toimilasta. Valtuusto hyväksyi muutoksen hallintosääntöön helmikuussa 2024.

Kunnallispoliittisen toimintaympäristön ilmapiiri on kunnassa huono. Oikaisuvaatimuksia on käsitelty yhteensä 14 asiasta, ja hallinto-oikeuteen on tehty kunnallisvalituksia neljästä asiasta. Hallinto-oikeus on hylännyt tähän mennessä kaikki valitukset, joihin kunta on saanut vastauksen. Yhteistyön haasteista kertoo myös se, että kunnanhallitus on käsitellyt työsuojeluun liittyviä asioita sekä luottamushenkilöiden toisistaan tekemiä eri asteisia ilmoituksia yhteensä yhdeksässä pykälässä. Ongelmat kulminoituivat kunnanvaltuuston päätökseen asettaa tilapäinen valiokunta selvittämään tarkastuslautakunnan luottamusta. Valtuusto päätti tarkastuslautakunnan erottamisesta helmikuussa 2025.

TOIMINTAKERTOMUS – KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Strategiset tavoitteet

Valtuustokauden strategian toteutumisesta on annettu raportti kunnanvaltuustolle huhtikuussa 2024. Strategiaan päivitettiin linjaus koulujen ja päiväkotien säilyttämisestä kunnan kolmessa kyläkeskuksessa.

Kesäkuun kunnanvaltuustossa valtuusto päätti hyvinvointikoordinaattorin nimeämisestä ja kunnalle asetettiin tavoitteeksi olla Suomen paras mitattuna kansallisesti määritellyllä HYTE-kertoimella. HYTE-koordinaattori aloitti tehtävässään lokakuussa. Kuntaan on perustettu monialainen hyvinvointiryhmä edistämään kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia. Ryhmän tehtävänä on myös toimia valvovana toimielimenä ehkäisevälle päihdetyölle. Kunta on hyväksynyt valtuustoaloitteen osallistavan budjetoinnin käyttöönotosta ja myöntänyt vaikuttamistoimielimien päätettäväksi hyvinvoinnin edistämiseksi kohdennettavaa rahaa. Hyvinvointikoordinaattori toimii yhteensä kuudessa kuntien ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen yhteisessä työryhmässä.

Kunnanhallitus on asettanut työryhmän selvittämään kunnan elinvoimapolitiikan uudistamista. Työryhmän työskentely ajoittuu keväälle 2025 ja muodostaa perusteet uuden valtuustokauden kuntastrategian muodostamiselle. Kunta järjesti vuoden aikana kaksi kuntalaisille suunnattua keskustelutilaisuutta: toinen keskittyi kunnan elinvoiman komponentteihin ja toinen kunnan ranta-alueiden kaavoituksen erityispiirteisiin.

Palveluiden kehittäminen

Kunnanvaltuusto päätti maaliskuussa lhoden päiväkot-Satakielen lunastamisesta kunnan omaan taseeseen. Taloudellisesti tase-erittelyyn kirjatut taseen ulkopuoliset vuokravastuut siirtyivät kunnan omaan taseeseen käyttöomaisuudeksi ja velaksi. Osa kauppahinnasta rahoitettiin kassavaroin. Kunnan tuloslaskelmassa vuokratulot muuttuivat ylläpitokuluiksi, poistoiksi ja korkokuluiksi. Kunta pienensi järjestelyllä omistamiseen sisältyvää vastapuoliriskiä.

Kunnan kirjastopalveluihin on sisällynyt kapean organisaation vuoksi olennainen henkilöriski. Kunta on hakenut kirjastopalveluiden järjestämiselle toimintavarmuutta ja jatkuvuutta solmimalla Laitilan kaupungin kanssa sopimuksen kirjastopalveluiden tuottamisen siirrosta Laitilan kaupungille. Palvelun tuottaminen siirtyi Laitilalle helmikuun 2025 alussa.

Kunnan asukasluvun kasvattaminen

Kunnan asukasluku on jatkanut loivaa laskuaan. Pyhärannan väkiluku väheni 10 henkilöllä ollen vuoden päättyessä 1920. Kunta on päättänyt kokeilla ranta-alueella kaavamuutosta, johon sisältyy mahdollisuus pientalorakentamiseen sekä venepakkaoikeus. Alueen välittömään läheisyyteen kunnostetaan uimaranta.

Arvio palveluiden tulevasta kehityksestä

Laki työllisyyspalvelujen muutoksesta on siirtänyt työvoimapalvelut valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta alkaen. Pyhäranta kuuluu Turun työllisyysalueeseen ja on sopinut lähipalveluiden järjestämisestä Uudenkaupungin kanssa. Valtio on esittänyt uudistuksen olevan kuntataloudelle kustannusneutraali. Alustavat laskelmat näyttävät uudistuksen lisäävän kunnan kustannuksia joitakin kymmeniä tuhansia euroja.

Jukka Laiho

Kunnanjohtaja

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa**1.2.1. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset**

Kunnan hallintosääntö uudistettiin 02/2025. Hallintosääntöön kirjattiin muutoksen kunnanhallituksen alaisen toiminnan jako kahteen toimialaan: kunnanjohtajan (oto) vastuulla on Hyvinvoinnin ja Elinvoiman toimiala ja talous- ja hallintojohtaja vastaa Hallinnon ja Tukipalvelujen toimialasta. Valtuusto päätti lisäksi lakisääteisen vammaisneuvoston perustamisesta 21.8.2024.

1.2.2. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Suomen talous ei ole elpynyt toivotulla tavalla. Kasvu antoi odottaa itseään koko tilikauden ajan. Korot kuitenkin kääntyivät laskuun loppuvuonna ja inflaatio pysyi kohtuullisella tasolla. Talous supistui noin 0,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Yksityinen kulutus on ollut varovaista, sillä työttömyys on noussut koko ajan ja finanssipolitiikka on kiristynyt. Kasvua heikentävät myös julkisen talouden säästötoimenpiteet. Myös Euroopan talous on supistunut, eikä saa pienempiä talouksia kasvun uralle. Vuonna 2025 kansantalouden odotetaan pääsevän kasvu-uralle hieman vajaa prosentin vauhdilla. Parin seuraavan vuoden aikana kasvun odotetaan nousevan lähelle kahden prosentin tasoa vuodessa.

Pyhärannan kunnan talous jatkuu alijäämäisenä, mutta viriävä talouskasvu ja hallituksen päättämät toimet vahvistavat julkista taloutta. Julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on heikentymässä 4 prosenttiin vuonna 2024, ja se pienenee alle 3 prosenttiin vasta vuonna 2027. Julkinen velkasuhde kasvaa 87 prosenttiin vuonna 2027. Kestävyyssvajeen arvioidaan olevan noin 2 %. Tämä tarkoittaa, että velkaantuminen on edelleen kestävämmällä uralla. Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Näyttääkin siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun. Kuntaliiton arvioiden mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin välittyivät myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset. (Lähde: Kuntaliitto, internet-sivut)

1.2.3. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vertailukelvottomuutta edelliseen tilikauteen nähden aiheuttavat vuoden 2024 tilinpäätöksessä kunnallisverojen tilityksessä tapahtuneet muutokset. Vuoden 2023 alkuvuonna kunnille tilitettiin sote-uudistusta edeltäneellä verokannalla vuoden 2022 kunnallisveroja. Toisaalta vuoden 2022 veronpalautukset vähensivät 2023 elo-syyskuussa tilitettyjä veroja niin ikään vanhalla verokannalla. Verotusmuutoksen seurauksena vuoden 2024 verotilitysten osalta verokertymä näytti siltä, että kunnan verotulot olivat alkuvuonna voimakkaassa laskussa ja loppuvuonna voimakkaassa kasvussa. Verokantamuutoksesta seuranneiden verohäntien vertailukelpoisuutta häiritsevä vaikutus oli yhteensä noin 300 t€, eli kunta sai vertailuvuonna 2023 noin 300 t€ vanhan verokannan mukaisia tilityksiä.

Bruttokansantuotteen odotetaan vihdoinkin pääsevän nousu-uralle vuoden 2025 aikana. Korkojen laskun ja inflaation heikkenemisen odotetaan nostavan talouden kehitystä parempaan suuntaan. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022–30.4.2025. Uuden sopimuksen neuvottelu on keskustasolla käynnissä. KVTES:een helmikuun alusta alkaen käyttöön otettu tasopalkkamalli tuonee mukanaan jonkin verran korotuksia palkkoihin. Valtakunnallisesti työmarkkinajärjestöjen neuvotteluista odotetaan vaikeita, sillä

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

työntekijäpuolen kymmenen prosentin vaatimus on tässä taloudellisessa tilanteessa ainakin julkiselle taloudelle mittava.

Valtionosuusjärjestelmä on hallinnollisesti kaksiosainen. Valtiovarainministeriö vastaa kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriö puolestaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallista, ja se muodostuu kustannuserojen tasauksesta, sotesiirtoeristä ja verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Kustannuserojen tasaus perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin, joita kuvataan järjestelmässä erilaisten valtionosuuskriteereiden avulla. Verotuloihin perustuva tasaus joko lisää tai vähentää kunnan valtionosuutta riippuen siitä, onko kunnan laskennallinen verotulo keskimääräistä suurempi vai pienempi.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa kustannuksia osin seuraavista tehtäväalueita:

-varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen), taiteen perusopetus (asukasperusteinen). Valtionhallinnon suunnitteleman valtionosuusuudistuksen pitäisi olla valmiina vuoden 2026 alusta alkaen. Tällä hetkellä ei voida arvioida Pyhärannan kunnan valtionosuuden tulevaa määrää. Verotulokertymän arvioidaan nousevan yli kolme prosenttia vuonna 2025 verrattuna tilikauden 2024 verotulokertymään.

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.2.4. Kunnan organisaatio

Kunnanvaltuusto, Tarkastuslautakunta, Keskusvaalilautakunta ja Kunnanhallitus

Kunnanjohtaja: Laiho Jukka

Kunnan vaikuttamistoimielimet:

Vanhusneuvosto, Nuorisovaltuusto, Vammaisneuvosto ja Yhteistoiminta- ja työsuojeluelin

Lautakunnat:

Tekninen lautakunta, Sivistyslautakunta ja Ympäristö- ja lupalautakunta

Kunnan viranhaltijaorganisaatio jakautuu neljälle toimialalle, jotka muodostuvat edelleen palvelualueista.

Tekninen toimiala:	Sivistystoimiala:	Keskushallinnon toimialat
Yhdyskuntapalvelut	Varhaiskasvatus	Hyvinvoinnin ja elinvoiman toimiala
Toimitilapalvelut	Esiopetus	Yleinen hallinto
Maa- ja metsätilat	Perusopetus	Hyvinvointi ja elinvoima
Rakennusvalvonta	Toisen asteen koulutus	Hallinnon ja tukipalvelujen toimiala
Ympäristönsuojelu	Liikunta ja urheilu	Rahoitus
Yksityistiet	Nuorisotyö	Tuki- ja hallintopalvelut
Vesihuoltolaitos	Kulttuuritoiminta	
	Kirjastotoiminta	
	Muu koulutus	

Teknistä toimialaa johtaa rakennustarkastaja

Sivistystoimialan johtamisvastuu on jaettu rehtorien kesken sekä kunnanjohtajalle. Sivistyslautakunnan esittelijänä toimii johtava rehtori.

Hyvinvoinnin ja elinvoiman toimialaa johtaa kunnanjohtaja

Hallinnon ja tukipalvelujen toimialaa johtaa talous- ja hallintojohtaja

Kunnan johtajan johtoryhmän muodostavat toimialajohtajat ja HYTE-koordinaattori

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Hallinto (tilivelvolliset toimielimet ja niiden jäsenet)

KUNNANVALTUUSTO

Puheenjohtaja:	Roos Miikka	
I-varapuheenjohtaja:	Koivula Hannele	
II varapuheenjohtaja:	Laine Markku, 16.4.2024 asti	
Kvalt 16.4.2024 § 18	Pirttinokka Sinikka, 16.4.2024 alk.	
Jäsenet:	Aerila Ville	
Päätös: Kvalt 27.2.2024 § 12	Alitalo Mika	
Päätös: Kvalt 27.6.2024 § 35	Arvonen Heidi	
	Gottschalk Piia	
	Halminen Tino	
	Huttela Helka	
	Juhola Lauri	
	Junkola-Lehtonen Maija,	
	27.2.2024 asti	
	Kim Anna	
	Lehtinen Janne	
	Mäkimattila Maria	
	Nurmi Jyrki	
	Saarnio Juha	
	Uusi-Oukari Pirkko	
	Valmunen-Karru Teija	
	Vilponen Jouko,	
	27.6.2024 alk.	
Paikkajako:	Yhteinen Pyhäranta: 10	
	Pyhäranta nyt: 3	
	Kokoomus: 4, 27.2.2024 asti 5	
	Perussuomalaiset: 2, 27.6.2024 asti 1	
Kokoontumiset:	6 (kuusi) kokousta	96 pykälää

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Puheenjohtaja:	Saarnio Juha	
Varapuheenjohtaja:	Junkola-Lehtonen Maija, 27.2.2024 asti	
Päätös: Kvalt 27.2.2024 § 12	Huttela Helka, 27.2.2024 alk.	
Jäsenet:	Keogh Kaisa, 27.8.2024 asti, Karru Heikki, 27.8.2024 alk. ja	
Päätös: Kvalt 27.8.2024 § 58	Rauhala Piia-Tuulia, tilintarkastaja	
Kokoontumiset:	10 kokousta	Pykälät 36 - 140

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Puheenjohtaja:	Kielinen Tiina	
Varapuheenjohtaja:	Grönroos Vesa	
Jäsenet:	Hyvärinen Mika, Lehtinen Janne ja Peltonen Päivi	
Kokoontumiset:	6 (kuusi) kokousta	48 pykälää

KUNNANHALLITUS

Puheenjohtaja:	Nurmi Jyrki	
Varapuheenjohtaja:	Kim Anna	
Jäsenet:	Juhola Lauri	Uusi-Oukari Pirkko
Päätös: Kvalt 27.2.2024 § 10	Koivula Hannele	Seikkula Jani, 27.2.2024 asti
	Alitalo Mika	Laine Markku, 27.2.2024 alk.
Paikkajako:	Yhteinen Pyhäranta: 5 Kokoomuksen ja Perussuomalaisten ryhmä: 2	
Kokoontumiset:	23 kokousta	387 pykälää

YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA

Puheenjohtaja:	Juhola Lauri	
Varapuheenjohtaja:	Huttela Helka	
Jäsenet:	Koivula Hannele	Seikkula Jani, kh:n edustaja,
Päätös: Kvalt 27.2.2024 § 10	Laine Markku	27.2.2024 asti
Päätös: Khall 12.3.2024 § 81	Pirttinokka Sinikka	Lehtinen Janne, kh:n edustaja,
		12.3.2024 asti
Kokoontumiset:	6 (kuusi) kokousta	40 pykälää

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Puheenjohtaja:	Aerila Ville	
Varapuheenjohtaja:	Juhola Lauri	

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Jäsenet:	Gottschalk Piia	Siivonen Sanna, 27.2.2024 asti Vik-
Päätös: Kvalt 27.2.2024 § 9	Ketola Petri	man Mari, 27.2.2024 alk.
	Pirttinokka Sinikka	Alitalo Mika, kh:n edustaja
	Valmunen-Karru Teija	
Kokoontumiset:	11 kokousta	90 pykälää

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Puheenjohtaja:	Punna Miia	
Varapuheenjohtaja:	Veijonaho Kati	
Jäsenet:	Krook Marko	Seikkula Jani, 27.2.2024 asti
Päätös: Kvalt 27.2.2024 § 10	Saine Topi	Kajan-Laine Laura, 27.2.2024 alk.
		Kim Anna kh:n edustaja
Kokoontumiset:	9 kokousta	92 pykälää

EI TILIVELVOLLISET VAIKUTTAMISTOIMIELIMET, TYÖRYHMÄT JA TOIMIKUNNAT

VAIKUTTAMISTOIMIELIMET:

Vanhusneuvosto		
Puheenjohtaja:	Kaupinsalo Sirpa, Eläkeliiton Pyhärannan osasto	
Varapuheenjohtaja:	Punna Seppo, Eläkeliiton Pyhärannan osasto	
Jäsenet:	Heilä Anne-Maija, diakoni (Pyhärannan seurakunta), Laitiomäki Riitta, Lehtonen Maija-Liisa, Lindroos Pertti, Luttinen Rauno, Raunela Anne (SPR), Uusi-Oukari Pirkko (SPR) ja Ruohola Sirpa (Eläkeliiton Pyhärannan osasto)	
Kokoontumiset:	6 kokousta	52 pykälää
Vammaisneuvosto ; perustamiskokous 21.8.2024		
Puheenjohtaja:	Saarnio Juha	
Varapuheenjohtaja:	Mäkimattila Maria	

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Jäsenet:	Sainio Leena (Lounais-Suomen Lihastautiyhdistys), Lehtinen Marja (Vakka-Suomen Invalidit), Kauramaa Hanna (Vakka-Suomen Invalidit) ja Ukkonen Katja (Rauman Seudun diabetesyhdistys)	
Kokoontumiset:	2 kokousta	20 pykälää
Nuorisovaltuusto		
Puheenjohtaja:	Veijonaho Henna	
Varapuheenjohtaja:	Norrena Silja	
Jäsenet:	Heino Paula (sihteeri), Krook Taika, Jussila Taika, Ketola Elias, Ketola Kaisa, Vainio Veeti ja Kurki Minna (hyvinvointikoordinaattori)	
Kokoontumiset:	6 kokousta	Pykälät 26 - 85

TYÖRYHMÄT:

Taloustyöryhmä	
Jäsenet:	Huttela Helka, Seikkula Jani, 27.2.2024 asti, Anna Kim, 13.2.2024 alk., talous- ja hallintojohtaja Topi Krista ja kunnanjohtaja Laiho Jukka
Kokoontumiset:	6 kokousta
Ikäihmisten tukirahaston työryhmä	
Jäsenet:	Pirttinokka Sinikka, Huttela Helka ja Topi Krista
Kokoontumiset:	5 kokousta
Hallinnon kehitysohjausryhmä	
Jäsenet:	Roos Miikka, Koivula Hannele, Laine Markku, 16.4.2024 asti, Pirttinokka Sinikka, 16.4.2024 alk., Nurmi Jyrki, Kim Anna ja Laiho Jukka sekä puhe- ja läsnäolo-oikeudella Topi Krista
Kokoontumiset:	Lakkautettu 01/2025

YT-toimikunta		
Jäsenet:	Koski Jussi, työsuojeluvaltuutettu 17.10.2024 asti, JHL Sivonen Taina, työsuojeluvaltuutettu Virtanen Riikka, varatyösuojeluvaltuutettu Laiho Jukka, kunnanjohtaja	Kajantola Katri, vara lm Sainio Marika, lh JHL Topi Krista, työnantajan edustaja, työsuojelupäällikkö Nissi Katja, työterveyslääkäri

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

	Suomi Anne, JUKO plm Salo Outi, OVTES, Im	Hättilä Ulla, työterveyshoitaja
Kokoontumiset:	8 kokousta	70 pykälää

MUUT TOIMIELIMET:

Lounais-Suomen poliisin neuvottelukunta:	Jäsen Juhola Lauri
Kunnalliset toimielimet:	
Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon lautakunta	Jäsen: Laitilan valtuutettu Hanna Lah-tonen Varajäsen: Koivula Hannele
Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta 4 kokousta 2024	Jäsen: Mäkimattila Maria Varajäsen: Roos Miikka
Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta 4 kokousta 2024	Jäsen: Krook Leena Varajäsen: Luttinen Rauno
Maakunnalliset toimielimet:	
Varsinais-Suomen liiton maakuntavaltuusto	Jäsen: Pirttinokka Sinikka Varajäsen: Laine Markku
Varsinais- Suomen hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet:	
Vammaisneuvosto	Jäsen: Saarnio Juha
Vanhusneuvosto	Jäsen: Uusi-Oukari Pirkko
Nuorisovaltuusto	Jäsen: Veijonaho Henna
Valtiolliset toimielimet:	
Varsinais-Suomen käräjäoikeus (lautamies)	Nurmi, Jyrki
Kiinteistötoimitusten uskotut miehet	Halminen Tino, Roos Miikka, Koivula Hannele, Lehto Elsi, Lehtinen Janne ja Valmunen-Karru Teija

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.2.5. Kunnan henkilöstö

Vuosi 2024 on ollut henkilöstöhallinnon näkökulmasta osittain melko haasteellinen, mutta myös kehityksen ja vakiintumisen aikaa. Kunnan henkilöstömäärä on kasvanut hieman, mikä johtuu pääasiassa sivistys- ja teknisen toimen sijaisuuksista. Tämä on vaikuttanut henkilöstöressurssien tarpeeseen erityisesti kiinteistö- ja varhaiskasvatuspalveluissa. Vaikka rekrytointi on ollut aktiivista ja tekijöitä on saatu rekrytoitua, suurten sairauspoissaolojen määrä on ollut huomattava ja se on asettanut ajoittain lisäpaineita henkilöstöhallinnolle.

Yksiköissä on esiintynyt haasteita henkilöstön keskinäisessä vuorovaikutuksessa, mikä on johtanut poissaoloihin ja on täten vaikuttanut henkilöstön riittävyteen ja työkuormaan, mikä on vaikuttanut päivittäiseen toimintaan. Kuitenkin on tärkeää huomioida, että vuoden aikana pyrittiin kehittämään henkilöstön hyvinvointia ja työssäjaksamista, sekä parantamaan työntekijöiden tukipalveluja.

Vuonna 2024 kunnassa onnistuttiin säilyttämään johdonmukaisuus henkilöstöressurssien osalta erityisesti hallinnollisella puolella, jossa koko vuoden ajan voitiin pitää samat henkilöt hallinnollisessa roolissa. Tämä vakautti työyhteisön ja mahdollisti toiminnan tehokkuuden ja jatkuvuuden. Vakiintunut henkilöstö on voinut tuottaa palveluja vakaasti ja tukea kunnan kehitystä suunnitellusti.

Henkilöstöressurssien hallinnassa ja kehittämisessä painotettiin erityisesti työhyvinvointia ja sairauspoissaolojen vähentämistä. Haasteelliset poissaolot ovat osaltaan vaikuttaneet henkilöstöhallinnon prioriteetteihin, mutta kokonaisuudessaan kunnan henkilöstö on pystynyt vastaamaan kasvaviin tarpeisiin, vaikka sijaisjärjestelyjä ja henkilöstön kuormitusta on pitänyt hallita entistä tarkemmin.

Aikaisempina vuosina on laadittu erillinen henkilöstötilinpäätös, joka on ollut osa varsinaista tilinpäätöstä. Vuoden 2024 henkilöstöraportointi sisällytetään kuitenkin ensimmäistä kertaa varsinaiseen tilinpäätöksen henkilöstöosioon. Tämä muutos tukee entistä selkeämpää ja integroituvaa raportointia kunnallisessa tilinpäätöksessä.

Henkilöstöraportoinnin tunnusluvut on kerätty edellisten vuosien tapaan henkilöstöhallinnon ohjelmista, kuten Populuksesta, sekä muista henkilöstötietoja sisältävistä järjestelmistä, kuten Epassin hallintajärjestelmästä ja työterveyshuollon järjestelmistä.

Henkilöstöön lasketaan kaikki vakituksessa, määräaikaisessa tai osa-aikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt ja sijaiset, jotka ovat työ- tai virkasuhteessa kuntaan 31.12.2024. On huomioitava, että sijaisten, määräaikaisien ja työllistettyjen määrät vaihtelevat vuoden aikana ja nämä luvut kertovat vain vuoden viimeisen päivän tilanteen.

Henkilöstöedut Vuonna 2024

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kesällä 2024 otettiin käyttöön uusi polkupyöräetu, joka sai erittäin innostuneen vastaanoton työyhteisössä. Polkupyöräetuja oli jo vuoden loppuun mennessä käytössä yhteensä kuusi kappaletta, ja sen käyttöä tulee varmasti laajenemaan jatkossa. Etu on ollut suosittu erityisesti liikuntamuotona ja työmatkojen kulkutapamuutoksena sekä ympäristötietoisuuden lisäämisen kannalta.

Polkupyöräedun lisäksi henkilöstöllä on käytössä myös Epassin kulttuuri- ja liikuntaetu, jonka arvo on 100 euroa vuodessa. Tämä etu on mahdollistanut monenlaisten liikunta- ja kulttuuriaktiiviteettien tukemisen ja lisännyt työhyvinvointia sekä henkilöstön motivaatiota. Edut ovat olleet osa kunnan henkilöstöpolitiikkaa, joka tähtää hyvinvoivaan ja motivoituneeseen työyhteisöön.

Koko henkilökunnan joulujuhlaa vietettiin Raumalla 30.11.2024, ohjelmaan kuului teatteriesitys ja jouluroukailu. Kunnassa jatketaan toimintamallia, jossa vuorovuosin järjestetään henkilökunnan joulujuhla ja vuorovuosin muistetaan joululahjalla.

Työterveyspalvelut vuonna 2024

Työterveyden palvelut ovat jatkuneet entiseen malliin vuoden 2024 aikana. Kunnan työterveyspalveluissa on keskitytty erityisesti lääkärivastaanottoihin, sairaanhoitoon ja työpaikkaselvityksiin, jotka tukevat työntekijöiden terveyttä ja hyvinvointia. Työterveyspalvelut ovat olleet mukana myös työyhteisökeskusteluissa ja varhaisen tuen mallissa, joissa pyritään tunnistamaan mahdollisia työkykyä uhkaavia tekijöitä ajoissa ja tarjoamaan tukea ennen kuin ongelmat ehtivät kasvaa. Tämä proaktiivinen lähestymistapa on auttanut parantamaan työkykyä ja vähentämään sairauspoissaolojen kestoa. Työterveyshuollon toimenpiteet ovat olleet olennainen osa henkilöstöhallintoa, ja ne tukevat kunnan tavoitetta ylläpitää terveellistä ja hyvinvoivaa työyhteisöä.

Aikaisempina vuosina on laadittu erillinen henkilöstötilinpäätös, joka on ollut osa varsinaista tilinpäätöstä. Vuoden 2024 henkilöstöraportointi sisällytetään kuitenkin ensimmäistä kertaa varsinaiseen tilinpäätöksen henkilöstöosioon. Tämä muutos tukee entistä selkeämpää ja integroituvaa raportointia kunnallisessa tilinpäätöksessä.

Henkilöstöraportoinnin tunnusluvut on kerätty edellisten vuosien tapaan henkilöstöhallinnon ohjelmista, kuten Populuksesta, sekä muista henkilöstötietoja sisältävistä järjestelmistä, kuten Epassin hallintajärjestelmästä ja työterveyshuollon järjestelmistä.

Henkilöstöön lasketaan kaikki vakituisessa, määräaikaisessa tai osa-aikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt ja sijaiset, jotka ovat työ- tai virkasuhteessa kuntaan 31.12.2024. On huomioitava, että sijaisten, määräaikaisien ja työllistettyjen määrät vaihtelevat vuoden aikana ja nämä luvut kertovat vain vuoden viimeisen päivän tilanteen.

Sairauspoissaolot

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2024 yhteensä 1692 (1760) kalenteripäivää.

Koko Pyhärannan kunnan henkilöstön sairauspoissaolot työntekijää kohti vuonna 2024 oli 24,88 (27,50) kalenteripäivää työntekijää kohden. Laskennassa on huomioitu kaikki kunnassa työskennelleet henkilöt (68 henkilöä).

Sairauspoissaoloja voidaan tarkastella myös sairauspoissaoloprosentin avulla, joka kuvaa sairauspoissaoloihin menneen työajan suhdetta (työpäivien) käytössä olevaan teoreettiseen työaikaan. Koko kunnan sairauspoissaoloprosentti on 10,36% (11%) ja se on laskenut edellisestä vuodesta 0,64% (1,9%).

Sairauspoissaolojen laskennallinen kustannus vuonna 2024 on 332.393 euroa, kun sairauspäivän laskennallinen hinta on 196,45 euroa/päivä.

Koko kunnan henkilöstölle myönnettyjen sairauslomien suurimpina syinä ovat tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet ja mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Henkilöstön määrä 31.12.2024 oli 68 henkilöä. Kunnan johtamisen palveluissa työskenteli seitsemän (7) henkilöä, Sivistys ja vapaa-ajanpalveluissa 49 ja tekniikka & ympäristöpalveluissa kaksitoista (12) henkilöä. Naispuolisia henkilöitä oli palveluksessa 58, miespuolisia 10.

Henkilöstökulujen kokonaissumma vuonna 2024 oli 3 206 961 euroa, joista sivukulujen osuus on 602 362 euroa. Vuonna 2023 kokonaishenkilöstökulut olivat 2 947 754, henkilöstökulut ovat nousseet 259.207 euroa vuoteen 2023 verrattuna. Jatkossa henkilöstökuluja on pyrittävä pitämään aisoissa sijaisuusjärjestelyjä ja toimintaprosesseja tehostamalla, joka voi tarkoittaa ostopalvelujen käyttöä enemmissä määrin. Sairauspoissaoloihin kiinnitettiin jonkin verran huomiota ja jatkossa poissaolojen vähentämiseen ja sijaisjärjestelyihin pitää panostaa entistä enemmän.

Vuonna 2024 Pyhärannan kunnan henkilöstön koko keski-ikä oli 47,5 (49,6 v. 2023) vuotta. Vakituisten työntekijöiden keski-ikä oli 47,6 (46,85 v. 2023) vuotta. Kevan eläköitymisennuste on seuraavan viiden vuoden aikana 11 henkilöä.

Yleisesti kunta-alan henkilöstön keski-ikä on ollut viime vuosina noin 45 vuotta.

2021: Kunta-alan keski-ikä oli 45,5 vuotta.

2022: Kunta-alan keski-ikä oli 45,5 vuotta.

2023: Kunta-alan keski-ikä oli 45,3 vuotta.

Vuoden 2024 osalta koko kunta-alan henkilöstön keski-ikä oli helmikuussa 44,4 vuotta, mikä on hieman nuorempi kuin aiempina vuosina.

TYÖNTEKIJÖIDEN TERVEYSTARKASTUKSET

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Osasto	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kunnanvirasto	x					x	
Kirjasto					x		
Tekniset työntekijät	x			x			x
Iltapäiväkerhot/päiväkoti	x					x	
Koulut			x				
Koulujen keittiöt			x			x	

TYÖPAIKKASELVITYKSET

Osasto	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kunnanvirasto		x					x
Kirjasto			x				
Jätevedenpuhdistamot ja vedenottamot	x					x	
Iltapäiväkerhot/päiväkoti				x			
Koulut			x				
Koulujen keittiöt		x					x
Kiinteistöhuolto			x				

1.2.6. Ympäristöasiat

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaan kunnan tulee alueellaan valvoa ja edistää ympäristönsuojelua siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. Ympäristö- ja lupalautakunta toimii em. lain tarkoittamana Pyhärannan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on ympäristönsuojelun valvomiseksi ja edistämiseksi kunnassa:

- huolehtia sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä
- huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista
- osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen
- antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristöön liittyvistä asioista muille viranomaisille
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa

TOIMINTAKERTOMUS – OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

- edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa sekä suorittaa muut sille hallintosäännössä määrätyt tehtävät

Pyhärannan kunta on vuoden 2024 aikana käynnistänyt hankkeen, jossa Ihoden koulu luopuu öljylämmityksestä ja vaihtaa sen maalämpöön. Öljylämmityksestä on tarkoitus, mahdollisuuksien mukaan, luopua myös muissa kunnan kiinteistöissä.

1.2.7. Muut ei-taloudelliset asiat

Kunta on ottanut ilmoituskanavan käyttöön vuoden 2023 aikana. Kanavalle voi tehdä ilmoituksia korruptiosta sekä muista väärinkäytöksistä. Ilmoituksia voivat tehdä kuntalaiset, kunnan luottamushenkilöt sekä työntekijät.

1.2.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan taseessa on noin 2 milj. € edellisiltä tilikausilta kirjattua ylijäämää. Vuosi 2023 päättyi 517 t€ ylijäämäiseksi, ja vuosi 2024 oli alijäämäinen 587 t€. Lyhyellä aikavälillä kunnan talous kestää heilahteluja, mutta noin kahden vuoden aikajänteellä kunnan käyttötaloudessa tulee saavuttaa tasapaino. Vuoden 2024 kuluihin toteutui kertaluontoisia kuluja noin 100 t€, mutta näiden lisäksi kunnan hallinnon toimintoihin, esimerkiksi asianhallinta ja arkistointi, on sisällynyt mittava määrä korjausvelkaa, jota on katettu sekä henkilötyöpanoksella, koulutuksin ja tietojärjestelmä uudistuksin. Vuoden 2025 talousarvioon sisältyy epävarmuutta sekä kustannusten että tulojen osalta. Alijäämän odotetaan kuitenkin kaventuvan merkittävästi. Vuoden 2025 kulu-rakenteen muutokseen vaikuttaa lisäksi vanhan kunnantalon myyntiponnistelut sekä palvelukeskus Ankkurin kohtalo. Kunta on päättänyt vuokrasopimuksen ennenaikaisesta katkaisemisesta ja selvittää kunnanviraston ja muiden toimintojen siirtämismahdollisuutta Ankkurin nykyisiin tiloihin. Kunta saa kertakorvauksen vuokrasopimuksen päättämisestä. Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää, että kunnan jatkuvien toimintojen tulot kasvavat nopeammin kuin menot. Kunnalla on taseella mitattuna myös varaa kehittämisinvestointeihin. Käyttötalouden kannalta on keskeistä, että investoinnit eivät kasvata vuosikuluja. Investointien tulisi olla tuottavuusinvestointeja. Tuottavuutta parantavia investointikohteita löytyy erityisesti kunnan vesihuollosta sekä koulukiinteistöjen energihuollosta.

1.2.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

31.12.2024 Pyhärannan kunnan väkiluku oli 1930. Vuoteen 2022 verrattuna kunnan asukasluku on laskenut 10 henkilöllä. Asukasluvun kääntäminen nousevaksi on toteutettavissa vakaalla kuntapäätöksenteolla ja vahvalla kuntatason yhteisöllisyyttä tukevalla toiminnalla. Trendinomaisesti laskeva väestömäärä ja vähenevä lasten lukumäärä vaikuttaa osaltaan verotuloja ja valtionosuuksia vähentävästi. Kunnan palvelurakenteet ovat kustannusvaikutuksiltaan melko kiinteitä ja palvelumäärän väheneminen heikentää palvelujen kustannustehokkuutta. Kunnan tulee panostaa toimenpiteisiin, joilla kunta kykenee ylläpitämään ja parantamaan elinvoimaa. Valtakunnallisesti katsoen Lounais-Suomi ja länsirannikko on väestöllisesti kasvavaa aluetta. Asukasluvun kehitystä on seurattava tiiviisti samalla kun toteutetaan kuntatasoista positiivista uutisointia ja markkinointia.

Kunnan käyttötalouden näkökulmasta suurimman riskin ja uhkakuvan muodostaa valtionosuusuudistus ja haasteet valtion taloudessa.

1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa ja kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat koko kunnan osalta kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, ja toimialan osalta lautakunta, viranhaltijajohto ja vastuualueiden osalta vastuualueen johto. Tilivelvollisilla on erityinen vastuu sisäisen valvonnan rakenteiden luomisesta ja valvonnan jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnon osalta. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ja kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdyksen ja virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä varojen huolellisen hoidon turvaamiseen.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 10/2023 sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet. Ohjeet on käsitelty ja merkitty tiedoksi kunnan lautakunnissa kunnanhallituksen kokouksen jälkeen.

JOHTAMIS- JA HALLINTOJÄRJESTELMÄ

Kunnan toimintoja ohjataan hallintosäännöllä. Hallintosäännössä on esitetty kunnan organisaatorakenne sekä toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako ja tehtävät. Hallintosääntöä on laajasti uudistettu valtuustossa 2/2024. Hallintosääntöön on 11/2024 lisätty työllisyyspalvelu-uudistuksesta seuranneet muutokset liittyen Turun kaupungin ja Uudenkaupungin ja kunnan väliseen työnjakoon ja vastuisiin.

Asioiden valmistelussa noudatetaan hyvää hallintotapaa. Toimielinten esityslistat, pöytäkirjat ja viranhaltijoiden päätökset ja päätösraportit valmistellaan TWeb-asianhallintajärjestelmässä.

Viranhaltijapäätösten tekeminen on ohjeistettu sisältäen linjaukset, päätösluokat, päätöksentekotavat, toimielimelle ilmoittamisen, julkaisemisen yleisessä tietoverkossa ja muutoksenhaun säännökset. Päätökset annetaan tiedoksi toimielimelle mahdollista otto-oikeuden käyttämistä varten.

SISÄINEN TARKKAILU JA TARKASTUS

Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaan liittyvien työvaiheiden tai erillisten toimenpiteiden ja varojenkäytön valvontaa. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan aiotulla, hyväksytyllä tavalla ja tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa.

Kunnan toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa:(hallintosääntö, talousarvio, talousarvion noudattamista koskevat ohjeet ja hankintaohjeet. Reilan päiväkodin rakentamisprojektista teetetty sisäisen tarkastuksen raportti käsiteltiin kunnanvaltuuston kokouksessa 04/2024. Raportissa todettiin puutteita kunnan investointien hallinnassa sekä selkeästi todettiin rikutun hankintalokia projektissa. Tarkastuksessa ei kuitenkaan löydetty viitteitä väärinkäytöksistä eikä osoitettu, että kunnalle olisi syntynyt olennaista taloudellista vahinkoa.

TOIMINTAKERTOMUS – SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

SEURANTA

Seuranta on kunnallishallinnossa luottamushenkilöille ja kuntalaisille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seuran-
nan keskeisiä tehtäviä ovat raportointivelvoitteiden asettaminen, raportoinnin toteutuksen valvonta ja teh-
tyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu.

Talousarvion tavoitteet palvelualueille on johdettu kuntastrategiasta. Talouden raportointi tapahtuu kuukau-
sittain kunnanhallitukselle ja lautakunnille. Lautakuntien olennaiset talousarviopoikkeamat raportoidaan
kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle. Kunnanvaltuustolle raportoidaan taloudesta laajasti huh-
tikuun ja elokuun jälkeen osavuosikatsauksina. Kassavarojen kehitystä seurataan kuukausittain. Talouden ra-
porttien luettavuutta ja ennusteprosessia tulee kehittää edelleen. Kunnan taloudessa on suurehkoja kustan-
nus- tai tuottoeriä, jotka toteutuvat kerran vuodessa, mutta tulisi jaksottaa vuoden kaikille kuukausille tai
jopa yli tilikauden. Erilaiset kertaerät voivat johtaa olennaisiin poikkeamiin kunnan ennusteiden ja todellisen
tilanteen välillä.

RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Kunnanhallitus vastaa hallintosäännön mukaan riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteen sovittamisesta
sekä päättää kunnan omaisuuden sekä kunnan velvollisuudeksi säädetystä tai muiden riskien vakuuttami-
sesta. Kunnanhallitus voi siirtää toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille. Kunnanhalli-
tuksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä,
toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kunnanhallitus on hyväksynyt riskienhallinnan perusteet ja
riskienhallinnan yleisohjeet 10/2023

Palvelualueet arvioivat ja priorisoivat vuosittain toimialansa keskeisimmät riskit ja laativat tarvittavat riskien-
hallinnan suunnitelmat ja toimenpiteet sekä suunnitelman korjaavista toimenpiteistä mahdollisissa vahinko-
tapauksissa. Johdon, esimiesten ja työntekijöiden koulutuksella tunnistetaan ja ennaltaehkäistään riskejä.
Palvelualueiden johto vastaa toimintansa riskienhallintasuunnitelmista, riskienhallinnan toimeenpanosta ja
arvioinnista. Kunnan työntekijät noudattavat työssään hyvää riskienhallintaa, raportoivat riskeistä ja riskien-
hallinnan kehittämismahdollisuuksista. Palvelualueiden suunnitelmissa sekä johtamisessa huomioidaan stra-
tegien riskien lisäksi erityisesti vahinkoriskit, taloudelliset riskit sekä toiminnalliset riskit.

Riskikartoitukset on toteutettu vuoden 2025 talousarvion laadinnan yhteydessä. Toimielinten päätösten val-
mistelussa huomioidaan eri vaihtoehtoihin liittyvät riskitekijät, niiden vaikutus ja todennäköisyys. Osana pää-
tösvalmistelua arvioidaan ennakkoon päätösvaikutuksia ja huomioidaan riskejä. Omaisuusriskejä hallitaan
omaisuusvakuutuksilla.

Vuonna 2023 realisoituneet henkilöstöriskit ovat vaikuttaneet toimintaan vielä vuonna 2024. Asianhallinnan
ja arkistoinnin ”korjausvelkaa” on paikattu tietojärjestelmiä kehittämällä, koulutuksella sekä myös määräai-
kaisella henkilöresurssilla. Pienen kunnan ei ole mahdollista resursoida kattavaan varahenkilöjärjestelmään,
ja resilienssi jää väistämättä heikoksi. Kunnan hallinnon avainresurssien osalta tulisi olla määritelty kriittiset
roolit, jotka on korvattava hyvin nopeasti esimerkiksi ostopalveluin.

Tietosuoja-riskien hallintaa varten kuntaan nimitettiin vuonna 2023 tietosuojavastaava. Vuoden 2024 aikana
luottamushenkilöt perehdytetään salassa pidettävän tiedon hallintaan. Koulutukset on aloitettu uusien luot-
tamushenkilöiden perehdyttämistilaisuudessa 03/2024.

Pääosin tietoliikenteeseen ja laitteisiin liittyvien riskien hallinnasta vastaa ICT-palvelut kunnalle toimittava
yritys. Kunta on pyytänyt ja saanut raportin ict-infran haavoittuvuuksista. Keskeiset riskit liittyvät kunnan

TOIMINTAKERTOMUS – TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

oman henkilöstön ja luottamushenkilöiden omaan toimintaan ja siihen, miten he hallitsevat käyttäjätunnuksia ja salasanoja. Kunta kilpailuttaa IperusICT –palvelunsa vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla.

Olenneisimmat kunnan infraan ja ympäristöön sisältyvät riskit kohdentuvat kunnan vesi- ja jätevesihuoltoon sekä kunnan halkaisevaan vilkkaaseen valtatie kahdeksaan. Vesihuollon osalta kunnalla on käytössä toimialalle tarkoitettu WSP-riskienhallintatyökalu (Water Safety Plan). Vesihuollon riskienhallinta on päivitetty 23.11.2023. Riskienhallinnan sisällön on tarkastanut alueen terveystarkastaja. Valtatien riskiä lisää kunnan läpi kulkevat vaarallisten aineiden kuljetukset.

Varautuminen ja valmiussuunnittelu on hallintosäännössä kohdennettu palvelualueittain kunnan johdolle sekä kuvattu luottamuselinten ja kunnan virkajohdon keskinäiset suhteet häiriötilanteissa. Kunta on myös osallistunut valmiussuunnittelukoulutuksiin, joka päättyi Lounais-Suomen yhteiseen harjoitukseen syksyllä 2024.

SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN KEHITTÄMINEN

Kunnanvaltuusto perusti 27.2.2024 kokouksessaan taloussäännön, johon ensimmäisessä vaiheessa liitettiin kunnan päivitetyt hankintaohjeet sekä talousarvion noudattamista koskevat määräykset. Taloussääntöä kehitetään lisäämällä kokonaisuuteen päivitetyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet. Ohjeistuksen mukaiset riskikartoituslomakkeet on otettu käyttöön vuoden 2025 talousarviovalmistelun yhteydessä.

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

1.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

(1 000 euroa)	2024	2023
Toimintatuotot	755	686
Toimintakulut	-6 571	-6 347
Toimintakate	-5 816	-5 662
Verotulot	4 839	4 915
Valtionosuudet	945	1 945
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5	9
Muut rahoitustuotot	8	5
Korkokulut	-38	-15
Muut rahoituskulut	-2	-9
Vuosikate	-59	1 187
Poistot ja arvonalentumiset	-552	-694
Tilikauden tulos	-611	493
Tilinpäätössiirrot	23	23
Tilikauden yli-/alijäämä	-587	517

TOIMINTAKERTOMUS – TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

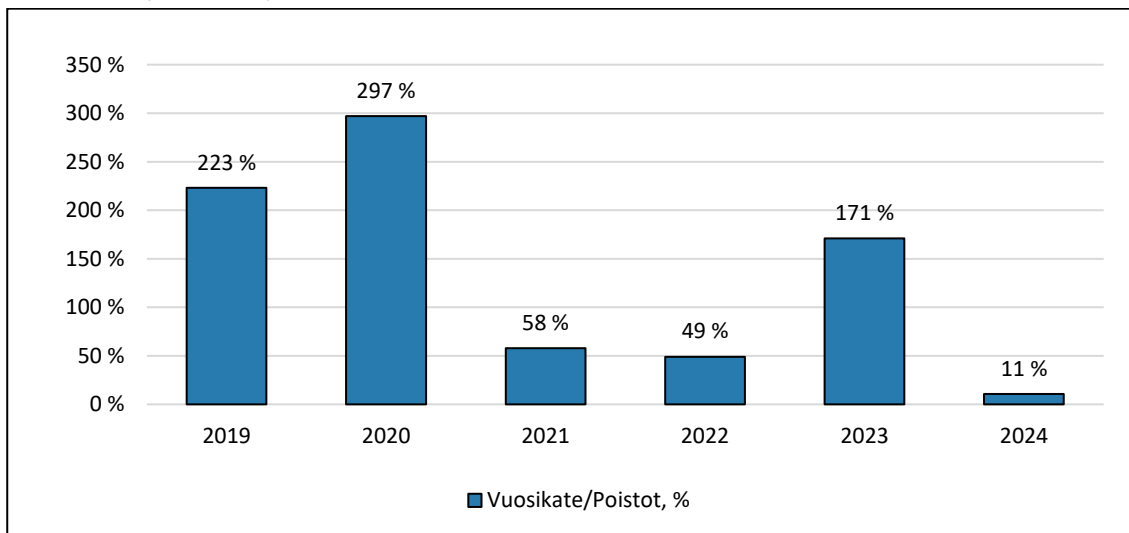
KUNNAN TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (ULKOISET ERÄT)

	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut	11,5 %	10,8 %
Vuosikate/poistot	10,6 %	171,1 %
Vuosikate, euroa/asukas	-31	615
Asukasluku	1 920	1 930

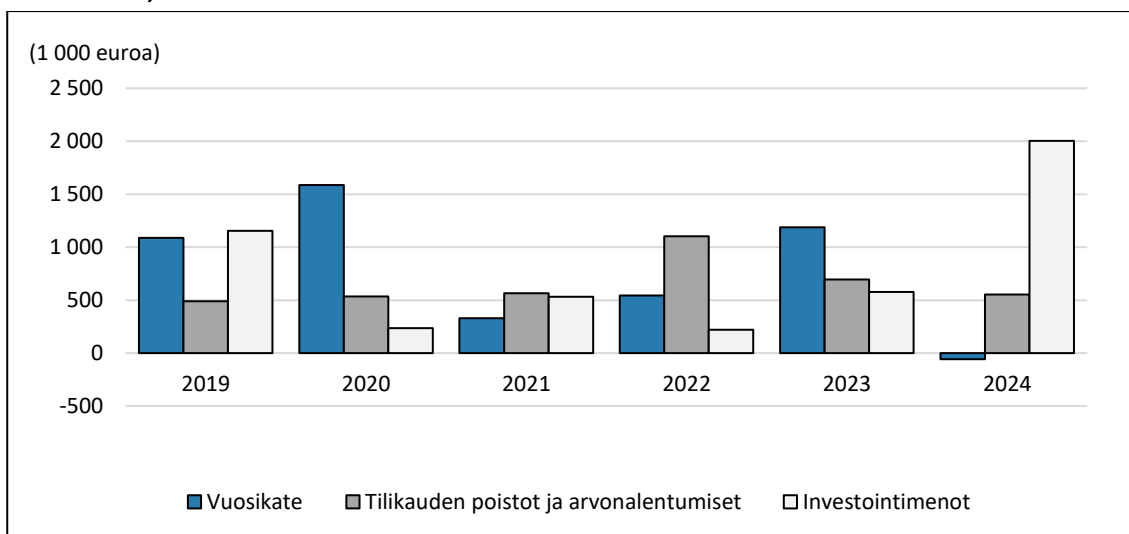
TUOSLASKELMAN TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluku	Laskentakaava
Toimintatuotot/toimintakulut	Toimintatuotot/(toimintakulut-valmistus omaan käyttöön)
Vuosikate/poistot	Vuosikate/(suunnitelman mukaiset poistot+arvonalehtumiset)

VUOSIKATE/POISTOT, %

VUOSIKATE, POISTOT JA INVESTOINTIMENOT

TOIMINTAKERTOMUS – TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.4.2. Toiminnan rahoitus

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-59	1 187
Tulorahoituksen korjauserät	1	-37
Toiminnan rahavirta yhteensä	-58	1 150
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 003	-577
Rahoitusosuudet investointimenoihin	19	0
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	2	38
Investointien rahavirta yhteensä	-1 982	-539
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-2 040	611
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	-14
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	-14
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-425	-175
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-1 000
Lainakannan muutokset yhteensä	575	-1 175
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	20	199
Saamisten muutos	-97	188
Korottomien velkojen muutos	35	-281
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-42	106
Rahoituksen rahavirta yhteensä	533	-1 084
Rahavarojen muutos	-1 507	-473
Rahavarat jakson alussa	2 830	3 303
Rahavarat jakson lopussa	1 323	2 830

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	23 313	1 996 828
Investointien tulorahoitus, %	3,0 %	205,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,13	18,50
Kassan riittävyys, pv	53	145
Asukasluku	1 920	1 930

TOIMINTAKERTOMUS – RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluku	Laskentakaava
Investointien tulorahoitus, %	Vuosikate/investointien omahankintameno
Laskennallinen lainanhoitokate	$(\text{Vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$
Kassan riittävyys (pv)	$(\text{Laskennalliset lainanlyhennykset} = \text{taseen lainat} / 8)$ $365 \text{ pv} \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$ $(\text{Kassasta maksut tilikaudella} = \text{toimintakulut} + \text{korkokulut} + \text{muut rahoituskulut} + \text{tilikauden verot} + \text{investointimenot} + \text{antolainasaamisten lisäykset} + \text{pitkäaikaisten lainojen vähennys})$

1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

KUNNAN TASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	-20	-29
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	-20	-29
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	-898	-895
2. Rakennukset	-4 099	-2 595
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	-4 140	-4 262
4. Koneet ja kalusto	-13	-24
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	-110	-46
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	-9 261	-7 822
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	-30	-30
4. Muut saamiset	-22	-22
III Sijoitukset yhteensä	-52	-52
A Pysyvät vastaavat yhteensä	-9 333	-7 903
B Toimeksiantojen varat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	-2	-2
B Toimeksiantojen varat yhteensä	-2	-2
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	-275	-313
3. Muut saamiset	-55	-47
4. Siirtosaamiset	-150	-24
II Saamiset yhteensä	-480	-383
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	-361	-361
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	-361	-361
IV Rahat ja pankkisaamiset	-962	-2 469
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	-1 804	-3 214
VASTAAVAA YHTEENSÄ	-11 138	-11 119

TOIMINTAKERTOMUS – RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

KUNNAN TASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	4 804	4 804
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 455	1 938
V Tilikauden yli-/alijäämä	-587	517
A Oma pääoma yhteensä	6 671	7 258
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
1. Poistoero	517	540
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	517	540
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	410	390
3. Muut toimeksiantojen pääomat	39	39
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	449	429
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	700	75
Korottomat		
7. Muut velat	1 647	1 613
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	275	325
Korottomat		
5. Saadut ennakot	22	6
6. Ostovelat	237	254
7. Muut velat	67	81
8. Siirtovelat	553	537
E Vieras pääoma yhteensä	3 501	2 891
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 138	11 119

KUNNAN TASEEN TUNNUSLUVUT

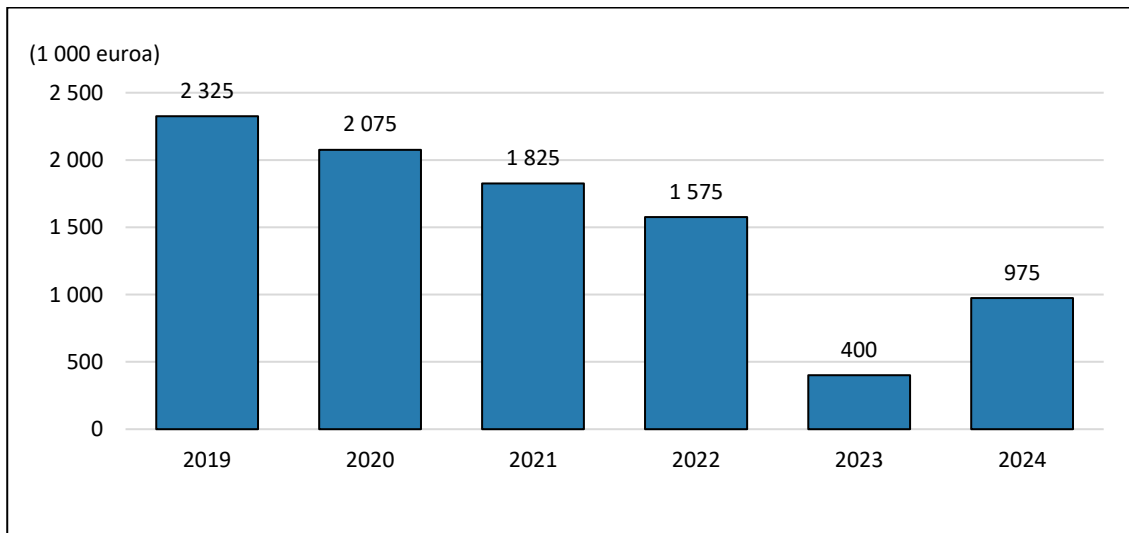
	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	64,7 %	70,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,2 %	38,2 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	1 867	2 455
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	972	1 272
Lainakanta 31.12., 1 000 €	975	400
Lainakanta 31.12., €/asukas	508	207
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	1 011	454
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	527	235
Lainasaamiset, 1000 €	0	0
Asukasmäärä	1 920	1 930

TOIMINTAKERTOMUS – RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASEEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluku	Laskentakaava
Omavaraisuusaste, %	(Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	(Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.
Lainakanta 31.12.	Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut
Lainasaamiset 31.12.	Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

LAINAKANTA

TOIMINTAKERTOMUS – KOKONAISTULOT JA -MENOT

1.6. Kokonaistulot ja -menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT (1 000 euroa)		MENOT (1 000 euroa)	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	755	Toimintakulut	6 571
Verotulot	4 839	Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	945	Korkokulut	38
Korkotuotot	5	Muut rahoituskulut	2
Muut rahoitustuotot	8	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	0	Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	0
Investoinnit		Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustap- piot	-1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	19	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	2	Investointimenot	2 003
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	425
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	7 573	Kokonaismenot yhteensä	9 038

Täsmäytys:

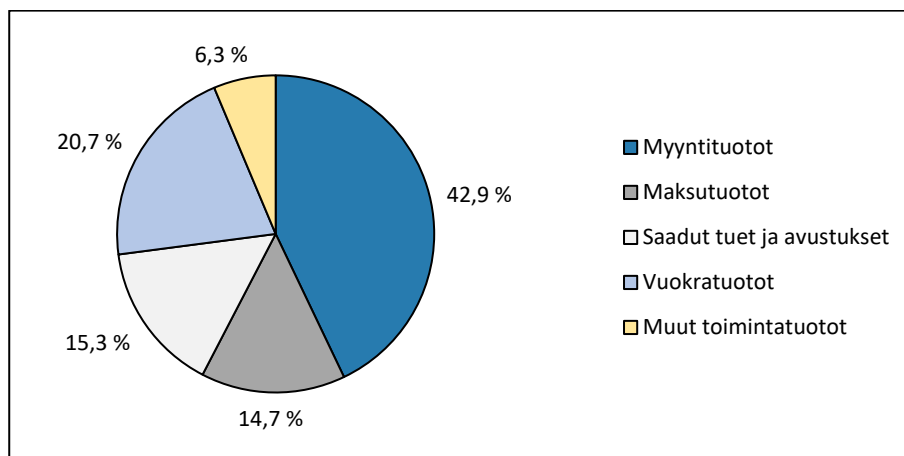
Kokonaistulot - Kokonaismenot = 7 573 - 9 038 = -1 465

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = -1 507 - -42 = -1 465

1.6.1. Toimintatuotot ja toimintakulut

Kunnan ulkoiset toimintatuotot vuonna 2024 olivat yhteensä 755 122 euroa. Toimintatuotoista myyntituot-
tojen osuus oli 323 986 euroa, maksutuottojen 111 158 euroa, tukien ja avustusten 115 570 euroa, vuokra-
tuottojen 156 590 euroa ja muiden toimintatuottojen 47 819 euroa.

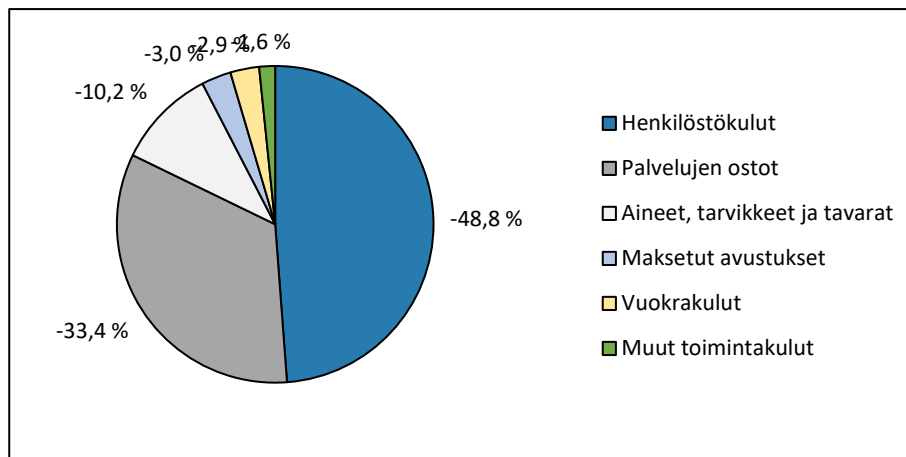
ULKOISET TOIMINTATUOTOT TILIRYHMITTÄIN

Kunnan ulkoiset toimintakulut olivat yhteensä 6 603 000 euroa. Toimintakuluista suurin osa kertyi palkoista
ja palvelujen ostoista.

TOIMINTAKERTOMUS – KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

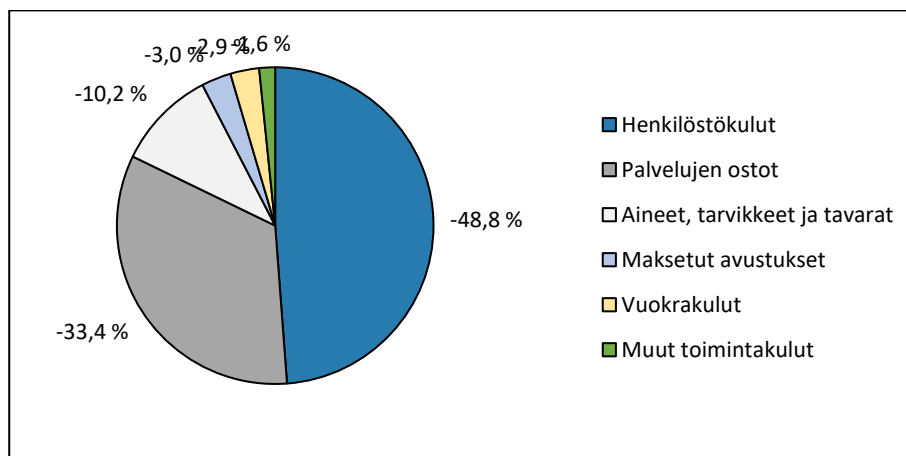
ULKOISET TOIMINTAKULUT TILIRYHMITTÄIN

Kunnanhallitus ja lautakunnat ovat pyytäneet vuoden aikana lisämäärärahoja valtuustolta yhteensä 90 936 euroa muihin toimintakuluihin, 30 000 euroa korkokuluihin, 68 000 euroa suunnitelman mukaisiin poistoihin.

1.6.2. Verotulot ja valtionosuudet

Kunnan tuloveron osuus on 3 788 905 euroa, kiinteistöveron osuus on 844 486 euroa ja osuus yhteisöveron tuotosta on 206 066 euroa. Verotuloa kertyi yhteensä 4 839 457 euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on 548 527 euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuus on 593 094 euroa. Opetus ja kulttuuritoiminnan muu valtionosuus on -529 741 euroa. Verotulomenetysten kompensatio on 333 250 euroa.

1.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

PYHÄRANNAN KUNNAN KONSERNIRAKENNE

Kuntayhtymät	Kotikunta	Omistusosuus
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	0,469322 %

Lisäksi on tytäryhtiö Pyhärannan Energia Oy, josta kunnan omistusprosentti on 100 %. Pyhärannan Energia on lakkautettu toimimattomana.

1.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

TOIMINTAKERTOMUS – KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhtiö Pyhärannan Energia Oy. Kunnalla ei ole muita tytäryhteisöjä eikä osakkuusyhteisöjä. Pyhärannan kunnalla ei ole täydellisen konsernitilinpäätöksen laadintavollisuutta.

Tiedonkulku kunnan ja kuntayhtymän välillä tapahtuu hallinnon kokousasiakirjojen ja erilaisten raporttien välityksellä. V-S liiton tilinpäätös valmistui helmikuussa 2024 ja se on yhdistetty konserniohjelman kautta.

1.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ei olennaisia tapahtumia.

1.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernissa ei arvion mukaan tule olemaan merkittäviä muutoksia.

1.7.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnalla on valtuuston hyväksymä konserniohje. Kuntayhtymien toimintaa seurataan säännöllisesti. Varsinais-Suomen liiton luvut sisältyvät kunnanhallituksen talousarvioon. Kunnanhallitus lausuu vuosittain kuntayhtymien talousarvioista. Kunnanjohtaja osallistuu Varsinais-Suomen liiton järjestämiin taloutta koskeviin neuvotteluihin. Esityslistat ja pöytäkirjat kuntayhtymistä laitetaan tiedoksi myös kunnanhallitukselle tiedoksi merkittävänä asioina esityslistoihin/pöytäkirjoihin.

1.7.6. Konsernitilinpäätös

KONSERNITULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toimintatuotot	797	722
Toimintakulut	-6 611	-6 383
Toimintakate	-5 814	-5 661
Verotulot	4 839	4 915
Valtionosuudet	945	1 945
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5	9
Muut rahoitustuotot	8	5
Korkokulut	-38	-15
Muut rahoituskulut	-2	-9
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-28	-10
Vuosikate	-57	1 188
Poistot ja arvonalentumiset	-552	-695
Satunnaiset erät		
Satunnaiset erät yht.	0	0
Tilikauden tulos	-610	493
Tilikauden yli-/alijäämä	-610	493

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut	12,1 %	11,3 %
Vuosikate/poistot	10,4 %	171,1 %
Asukasluku	1 920	1 930
Vuosikate, euroa/asukas	-30	616

TOIMINTAKERTOMUS – KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluku	Laskentakaava
Toimintatuotot/toimintakulut	Toimintatuotot/(toimintakulut-valmistus omaan käyttöön)
Vuosikate/poistot	Vuosikate/(suunnitelman mukaiset poistot+arvon alentumiset)

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-57	1 188
Tulorahoituksen korjauserät	1	-37
Toiminnan rahavirta yhteensä	-57	1 151
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 003	-577
Rahoitusosuudet investointimenoihin	19	0
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	2	38
Investointien rahavirta yhteensä	-1 982	-539
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-2 039	612
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	-14
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	-14
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-425	-175
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-1 000
Lainakannan muutokset yhteensä	575	-1 175
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	20	199
Saamisten muutos	-98	187
Korottomien velkojen muutos	35	-282
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-43	105
Rahoituksen rahavirta yhteensä	532	-1 084
Rahavarojen muutos	-1 507	-473
Rahavarat jakson alussa	2 841	3 572
Rahavarat jakson lopussa	1 334	3 100

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-796 360	1 239 710
Investointien tulorahoitus, %	3 %	206 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,12	18,51
Kassan riittävyys, pv	54	158

TOIMINTAKERTOMUS – KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluku	Laskentakaava
Investointien tulorahoitus, %	Vuosikate/investointien omahankintameno
Laskennallinen lainanhoitokate	(Vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+laskennalliset lainanlyhennykset)
Kassan riittävyys (pv)	(Laskennalliset lainanlyhennykset=taseen lainat/8) 365 pv x rahavarat 31.12./kassasta maksut tilikaudella (Kassasta maksut tilikaudella=toimintakulut+korkokulut+muut rahoituskulut+tilikauden verot+investointimenot+antolainasaamisten lisäykset+pitkäaikaisten lainojen vähennys)

KONSERNITASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	20	29
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	20	29
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	898	895
Rakennukset	4 099	2 595
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 140	4 262
Koneet ja kalusto	13	24
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	110	46
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9 261	7 823
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	26	26
Muut saamiset	22	22
Sijoitukset yhteensä	48	48
Pysyvät vastaavat yhteensä	9 328	7 899
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	24	29
Lahjoitusrahastojen varat	2	2
Muut toimeksiantojen varat	45	63
Toimeksiantojen varat yhteensä	71	94
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	275	314
Muut saamiset	64	54
Siirtosaamiset	150	24
Saamiset yhteensä	490	391
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0	0
Muut arvopaperit	361	361
Rahoitusarvopaperit yhteensä	361	361
Rahat ja pankkisaamiset	973	2 480
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 824	3 233
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 224	11 226

TOIMINTAKERTOMUS – KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	4 804	4 804
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 003	2 509
Tilikauden yli-/alijäämä	-610	493
Oma pääoma yhteensä	7 197	7 807
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	24	29
Lahjoitusrahastojen pääomat	410	390
Muut toimeksiantojen pääomat	85	102
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	518	521
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	700	75
Korottomat		
Muut velat	1 647	1 612
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	275	325
Korottomat		
Saadut ennakot	22	6
Ostovelat	240	256
Muut velat	67	81
Siirtovelat	559	543
Vieras pääoma yhteensä	3 509	2 899
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 224	11 226

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

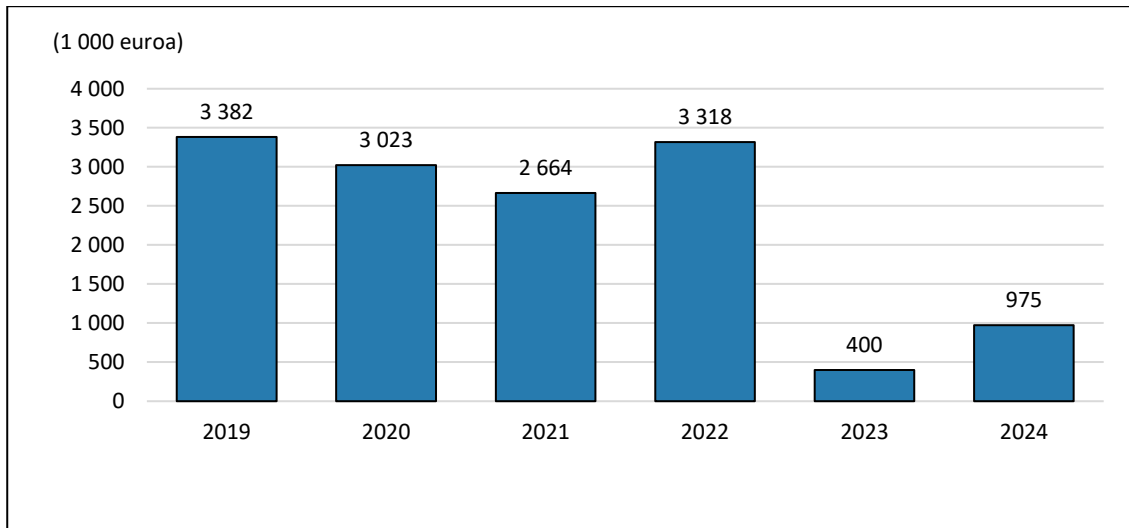
	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	64,3 %	69,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,0 %	38,2 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	2 393	3 003
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 246	1 556
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	975	400
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	508	207
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	1 020	464
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	531	241
Lainasaamiset, 1 000 euroa	0	0
Asukasmäärä	1 920	1 930

TOIMINTAKERTOMUS – TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

TASEEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluku	Laskentakaava
Omavaraisuusaste, %	(Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	(Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot
	(Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.)
Lainakanta 31.12.	Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)
	(Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.)
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut
Lainasaamiset 31.12.	Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

KONSERNIN LAINAKANTA

1.8. Tilikauden tuloksen käsittely

1.8.1. Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 § mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Kunnan tulorahoitus ei ole kattanut suunnitelman mukaisia poistoja.

Kunnanhallitus esittää, että tilikauden alijäämä 587 403 euroa siirretään taseeseen oman pääoman tilikauden yli-/alijäämätilille.

1.8.2. Tilikauden tuloksen käsittely

TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kuntalain 115 § mukaan kunnan tulokehitys edellyttää tasapainottamista, mikäli päättyneen tilikauden tulos on alijäämäinen eikä taseessa ole edellisten vuosien ylijäämää sen kattamiseen.

TOIMINTAKERTOMUS – TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Pyhärannan kunnalla on taseessa ylijäämää. Edellisten tilikausien ylijäämätilillä oli 2 454 555 euroa, tilikauden 2024 alijäämä on 587 403 euroa eli ylijäämää jää 1 867 152 euroa.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (Kuntalaki §110). Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

VALTIONEUVOSTON ASETUS KUNNAN TALOUDEN TUNNUSLUKUIEN ERÄISTÄ RAJA-ARVOISTA

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:ssä tarkoitetut raja-arvot alittuvat, jos kunnan tilinpäätöksen mukainen taseen kertynyt alijäämä asukasta kohti oli viimeisessä selvityksen käynnistämistä edeltäneessä hyväksytyssä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.

Raja-arvot alittuvat myös, jos edellä 1 momentissa tarkoitettujen kunnan tilinpäätösten mukaan kunnan taloudessa täyttyvät kaikki seuraavat edellytykset:

- (1) Kunnan vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen
- (2) Kunnan tuloveroveroprosentti on vähintään 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti
- (3) Asukasta kohti laskettu kunnan lainamäärä ylittää kaikkien kuntien keskimääräisen lainmäärän vähintään 50 prosentilla
- (4) Kunnan taseessa on kertynyttä alijäämää
- (5) Kunnan omavaraisuusaste on alle 50 prosenttia
- (6) Kunnan suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Pyhärannan kunnan osalta raja-arvot 1 ja 6 ylittyvät.

2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

2.1. Kunnanhallitus

2.1.1. Toimielin yhteensä

Kunnan hallintomalli jatkui pääosin samanlaisena kuin vuoden 2023 syyskaudella. Kunnan johtavat viranhaltijat eivät ole vaihtuneet. Kunnanhallituksen vastuualueella hallinnon työnjakoa täsmennettiin siten, että hallinto jaettiin kahteen toimialaan. Kunnanjohtaja vastaa hyvinvoinnin ja elinvoiman toimialasta oman toimensa ohella ja kunnan talous- ja hallintojohtaja vastaa hallinnon ja tukipalvelujen toimilasta. Valtuusto hyväksyi muutoksen hallintosääntöön helmikuussa 2024.

Kunnallispoliittisen toimintaympäristön ilmapiiri on kunnassa huono. Oikaisuvaatimuksia on käsitelty yhteensä 14 asiasta, ja hallinto-oikeuteen on tehty kunnallisvalituksia neljästä asiasta. Hallinto-oikeus on hylännyt tähän mennessä kaikki valitukset, joihin kunta on saanut vastauksen. Yhteistyön haasteista kertoo myös se, että kunnanhallitus on käsitellyt työsuojeluun liittyviä asioita sekä luottamushenkilöiden toisistaan tekemiä eri asteisia ilmoituksia yhteensä yhdeksässä pykälässä. Ongelmat kulminoituivat kunnanvaltuuston päätökseen asettaa tilapäinen valiokunta selvittämään tarkastuslautakunnan luottamusta.

STRATEGIA

Kunnanhallituksen tavoitteiksi oli asetettu palvelualueiden operatiivisten tavoitteiden lisäksi 1. Palveluverkon tarkastelu 2. Kunnan mahdollisuudet kohdistaa tiloja monipalvelupisteeksi 3. Vanhan kunnantalon kohtalo ja selvittää Rohdaisten terveysaseman tulevaisuus sekä Kunnan viraston toimitilojen pysyvä järjestäminen.

Kunnanvaltuusto päätti strategiakatselmoinnin yhteydessä 04/2024, että kunnassa tulee olla kolme päiväkotia ja kolme koulua. Kunnan talousarvioseminaarissa on käsitelty erilaisia sopeutusvaihtoehtoja oppilaslukumäärien muuttuessa. Kunnan tulee proaktiivisesti tarkastella, voidaanko linjauksista pitää kiinni, mikäli kunnan väestö ja lasten lukumäärä jatkaa trendinomaisessa laskussa.

Kunta on ottanut lhoten kirjastossa käyttöön omatoimikirjasto-konseptin, ja yksikön tilat on avattu myös kunnan yhdistysten kerho- ja kokouskäyttöön. Kirjaston osalta on parannettu kuntayhteistyöllä kunnan kirjaston toimintavarmuutta solmimalla Laitilan kaupungin kanssa yhteistyösopimus kirjastopalvelun tuottamisesta. Sopimus astui voimaan 02/2025. Kunta on hakenut ja saanut avustusta omatoimikirjaston toteuttamiseksi Reilan koulun yhteyteen. Hanke toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Vanhan kunnantalon arkistojen siivous on toteutunut odotuksia hitaammin, lähinnä resurssivajeen seurauksena. Kunnantalo etenee myyntiin keväällä 2025.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue on linjannut, että Pyhärannassa säilyy sote-piste, jossa toimii terveydenhoitajan vastaanotto ja näytteiden otto. Kunta on neuvotellut palvelukeskus Ankkurin vuokrasopimuksen ennakkoaisesta päättämisestä, koska Varhalla ei ole käyttöä koko tilalle. Kunnan tulee hyödyntää tilat omissa palveluissaan ja luopua vuokratiloista. Varha on maaliskuussa 2025 indikoinut suostuvansa kunnan esittämään sopimusehdotukseen vuokrasopimuksen purkamisesta. Kunta voi kevään

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – KUNNANHALLITUS – TOIMIELIN YHTEENSÄ

2025 aikana selvittää mm. kunnanviraston siirtymistä väistötiloista pysyvään ratkaisuun. Ratkaisulla on mahdollisuus savuttaa myös kustannussäästöjä.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Kunnanhallitus on käsitellyt kokouksessaan 17.12.2024 toimielinten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin.

kunnanhallitus arvioi hallinnoinnin keskimääräisesti hyväksi. Koulutustarve on todettu kaikilla toimielimillä merkittäväksi etenkin tietoturvan ja tietosuojan kohdalla. Henkilöstö ja tiedottamisen osalta kaikki lautakunnat ovat antaneet erittäin hyvän arvion työsuojamusten kirjalliselle toteuttamiselle ja henkilöstön osallistumisesta säännöllisiin terveystarkastuksiin. Lisähuomioissa sivistystoimi mainitsi, että eivät ole tietoisia ovatko rekrytointi- ja perehdyttämiskäytännöt johdon hyväksymiä ja huomauttaa, että yleisesti käytössä olevien arviointikriteerien ja menettelytapojen mukaisia kriteerejä henkilöstön suoriutumisen arvioimiselle ei tietyvästi ole olemassa sekä uusille johtavassa asemassa oleville ei ole asianmukaisia perehdytyskäytäntöjä.

Huomiota tulee edelleen kiinnittää riskikartoituksen menetelmien kehittämiseen ja tietoturvakoulutukseen vuoden 2025 aikana.

KUNNANHALLITUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	109	0	0	0	-108	-	-108
Maksutuotot	1 400	16 500	0	16 500	800	4,8 %	-15 700
Tuet ja avustukset	28 998	10 000	0	10 000	66 892	668,9 %	56 892
Muut toimintatuotot	41 769	11 500	0	11 500	298	2,6 %	-11 202
Toimintatuotot yht.	72 276	38 000	0	38 000	67 882	178,6 %	29 882
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-359 996	-378 160	-25 000	-403 160	-470 625	116,7 %	-67 465
Palvelujen ostot	-586 835	-488 659	-20 000	-508 659	-536 147	105,4 %	-27 488
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 717	-14 730	-3 000	-17 730	-9 618	54,2 %	8 112
Avustukset	-109 021	-98 721	-2 000	-100 721	-112 582	111,8 %	-11 861
Vuokratulot	-71 693	-54 930	0	-54 930	-55 395	100,8 %	-465
Muut toimintakulut	-40 938	-36 550	0	-36 550	-70 323	192,4 %	-33 773
Toimintakulut yht.	-1 185 200	-1 071 750	-50 000	-1 121 750	-1 254 689	111,9 %	-132 939
Toimintakate	-1 112 924	-1 033 750	-50 000	-1 083 750	-1 186 807	109,5 %	-103 057
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 807	13 250	-30 000	-16 750	-27 537	164,4 %	-10 787
Poistot ja arvonalentumiset	-31 431	-45 000	0	-45 000	-326	0,7 %	44 674
Yhteensä	-1 154 163	-1 065 500	-80 000	-1 145 500	-1 214 669	106,0 %	-69 169
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-598	-552	-41	-594	-633	106,6 %	-39

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – KUNNANHALLITUS – TOIMIELIN YHTEENSÄ

KUNNANHALLITUS (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	525 632	0	0	0	666 401	-	666 401
Vuokratuotot	0	0	0	0	32 782	-	32 782
Toimintatuotot yht.	525 632	0	0	0	699 182	-	699 182
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-40 971	0	0	0	-53 700	-	-53 700
Vuokrakulut	-47 718	0	0	0	-51 717	-	-51 717
Toimintakulut yht.	-88 689	0	0	0	-105 417	-	-105 417
Toimintakate	436 944	0	0	0	593 765	-	593 765
Rahoitustuotot ja -kulut	17 248	0	0	0	17 248	-	17 248
Yhteensä	454 192	0	0	0	611 014	-	611 014
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	235	0	0	0	318	-	318

2.1.2. 130 Hyvinvointi ja elinvoima

TEHTÄVÄT

Päätöksentekoprosessien toteuttaminen, suhdetoiminta ja edustus, maankäytön suunnittelu, joukkoliikenne sekä elinkeinoelämän kehittäminen. Hallintosääntöön on tarkennettu palvelualueen nimeksi Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja elinvoima

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

TE24 -uudistus, valtionhallinnon uudistukset ja hallitusohjelman toteumat.

Kesäkuun kunnanvaltuustossa valtuusto päätti hyvinvointikoordinaattorin nimeämisestä ja kunnalle asetettiin tavoitteeksi olla Suomen paras mitattuna kansallisesti määritellyllä HYTE-kertoimella. HYTE-koordinaattori aloitti tehtävässään lokakuussa. Kuntaan on perustettu monialainen hyvinvointiryhmä edistämään kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia. Ryhmän tehtävänä on myös toimia valvovana toimielimenä ehkäisvälle päihdetyölle. Kunta on hyväksynyt valtuustoaloitteen osallistavan budjetoinnin käyttöönotosta ja myöntänyt vaikuttamistoimielimien päätettäväksi hyvinvoinnin edistämiseksi kohdennettavaa rahaa. Hyvinvointikoordinaattori toimii yhteensä kuudessa kuntien ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen yhteisessä työryhmässä.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Kunnanhallitus, kunnanjohtaja, rakennustarkastaja ja hyte-koordinaattori

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Strategian toteutuminen, asukasmäärän kasvattaminen, palveluiden säilyttäminen, yksityisten investointien hankkiminen ja päätöksenteon sujuminen.
-Mittarit:
-Toteuma: Strategian toteuttaminen on hidasta. Asukasluvun lasku on hidastunut, mutta ei kuitenkaan ole kääntynyt kasvuun. (Väestö väheni kymmenellä hengellä. Kunta on päivittänyt strategiaansa koulujen ja päiväkotien säilyttämisen kolmessa kyläkeskuksessa. Varsinais-Suomen hyvinvointialue on päättänyt, että kunnassa säilyy sote-piste, jossa toimii terveydenhoitajan vastaanotto ja näytteiden otto. Varha on lakkauttanut muut kunnan alueella tuotettavat palvelut. Päätöksentekoa on tuettu kouluttamalla ja laajentamalla tweb- asianhallintajärjestelmän käyttöönottoa. Päätöksenteon sujuvuus on kokouskohtaisesti nähtävissä julkisina dokumentteina kunnan www - sivuilla.
2) Olla aktiivisesti mukana elinkeinolisissa hanketuissa sekä informoida alueen yrityksiä. Mitataan / kerätään tietoa, kuinka moneen alueen tilaisuuteen osallistutaan ja kuinka monta hanketta kunnassa laitetaan vireille vuositavalla 2024-2026 (sekä yritykset, yhteisöt, että kunta itse).
-Mittarit:
-Toteuma: Kunnan linjauksena on tehdä yhteistyötä Vakka-Suomen muiden kuntien kanssa Ukipolis Oy:n välityksellä. Kunta on päättänyt osallistua äkillisen rakennemuutoksen hankkeisiin (ÄRM) asukaslu- kuun suhteutetulla omarahoitusosuudella. Hankkeet ovat käynnistyneet vuoden 2024 aikana ja toimen- piteet ja vaikutukset kohdistuvat vuodesta 2025 alkaen (khall 22.10.2024 § 291). Kunta on mukana nel- jässä hankkeessa. Vuoden 2024 kuntaosuus on ollut 6,40 eur/kuntalainen, yhteensä 11 200 euroa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – KUNNANHALLITUS – 130 HYVINVOINTI JA ELINVOIMA

Painopiste ja tavoite

Vuoden 2024 aikana on toteutettu kuntalaiskysely ja valtuustoaloitteeseen perustuva osallistavan budjetoinnin kysely, joista jälkimmäisen kyselyn tuloksena hankittiin ulkokuntoilulaitteet kuntoportaiden yhteyteen. Osallistavan budjetoinnin kyselyn toinen osa kohdistui Ilmin talon käyttöasteen lisäämiseen, jonka toteuttaminen on vaiheessa (kvalt 5.11.2024 § 69).

Kunta järjesti vuoden 2024 aikana kaksi keskusteluiltaa: 3.10. Elinvoimailta Ihodessa, 25.9. Rantakaava ja asuminen Santtiolla.

3) Vakka-Suomen alueellisen yhteistyön ylläpito ja kehittyminen. Tilastoidaan lukumäärä ja lyhyt kuvaus vastuualueittain, mihin kunta osallistunut 2024.

-Mittarit:

-Toteuma: Ukipoliksen hankkeiden lisäksi kuntayhteistyötä tehdään alueellisessa ympäristöterveydenhuollon lautakunnassa ja esimerkiksi harraste- ja koulutustoiminnassa (Vakka-opisto).

Kunta selvitti ja päätti kirjastoyhteistyöstä Laitilan kaupungin kanssa.

Lisäksi viranhaltijat ja työntekijät ovat osallistuneet seutuyhteistyöhön resurssien puitteissa ja näistä esimerkkejä ovat pari kertaa vuodessa järjestettävä Vakka-Suomen Elinvoimafoorumi ja Lounais24 -valmiusharjoitus.

Kunta osallistui Vakka-Suomen kuntajohdon kesäpäivään syys-kesästä 2024 Laitilassa.

HYVINVOINTI JA ELINVOIMA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	-108	-	-108
Maksutuotot	-4 569	8 000	0	8 000	800	10,0 %	-7 200
Tuet ja avustukset	3 733	4 500	0	4 500	33 544	745,4 %	29 044
Muut toimintatuotot	40 549	11 500	0	11 500	298	2,6 %	-11 202
Toimintatuotot yht.	39 713	24 000	0	24 000	34 534	143,9 %	10 534
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-140 640	-289 516	-25 000	-314 516	-374 817	119,2 %	-60 301
Palvelujen ostot	-321 954	-277 059	-20 000	-297 059	-306 107	103,0 %	-9 048
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 160	-8 550	-3 000	-11 550	-8 610	74,5 %	2 940
Avustukset	-109 021	-98 721	-2 000	-100 721	-112 582	111,8 %	-11 861
Vuokrakulut	-66 217	-52 430	0	-52 430	-54 808	104,5 %	-2 378
Muut toimintakulut	-32 790	-25 150	0	-25 150	-61 658	245,2 %	-36 508
Toimintakulut yht.	-676 782	-751 426	-50 000	-801 426	-918 582	114,6 %	-117 156
Toimintakate	-637 068	-727 426	-50 000	-777 426	-884 048	113,7 %	-106 622
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 850	-2 250	-30 000	-32 250	-19 475	60,4 %	12 775
Poistot ja arvonalentumiset	-31 431	-45 000	0	-45 000	-50	0,1 %	44 950
Yhteensä	-673 350	-774 676	-80 000	-854 676	-903 573	105,7 %	-48 897
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-349	-401	-41	-443	-471	106,3 %	-28

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – KUNNANHALLITUS – 130 HYVINVOINTI JA ELINVOIMA

HYVINVOINTI JA ELINVOIMA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	4 955	0	0	0	328 439	-	328 439
Vuokratuotot	0	0	0	0	32 782	-	32 782
Toimintatuotot yht.	4 955	0	0	0	361 221	-	361 221
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-21 820	0	0	0	-53 700	-	-53 700
Vuokrakulut	-26 746	0	0	0	-36 835	-	-36 835
Toimintakulut yht.	-48 566	0	0	0	-90 535	-	-90 535
Toimintakate	-43 611	0	0	0	270 686	-	270 686
Yhteensä	-43 611	0	0	0	270 686	-	270 686
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-23	0	0	0	141	-	141

2.1.3. 140 Kunnan hallinto- ja tukipalvelut**TEHTÄVÄT**

Keskushallinnon, tukipalveluiden, taloushallinnon sekä henkilöstöhallinnon palveluiden tuottaminen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Sote -uudistus, TE-palveluiden uudistus, tietoturvaan liittyvät muutokset toimintaympäristössä.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Talous- ja hallintojohtaja 50 %, toimistosihteeri, määräaikainen projektityöntekijä, hallintosihteeri sekä osa talous- ja henkilöstösihteerin työpanoksesta.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Sujuvat toimintaprosessit, tiedonhallintajärjestelmien osaaminen, kunnan toimintaa säätelevien lakien ja määräysten hyvä hallinta. (Tietoturvaloukkausten määrä / vuosi) Valitusten määrä / vuosi)
-Mittarit:
-Toteuma: Tietoturvaloukkauksia ei ole tullut vuoden 2024 aikana.
Valituksia kuntaan on tullut vuoden aikana viisi kappaletta:
1. Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön 1484/2024 toimitettiin lausunto 17.12.2024 kunnanvaltuuston 11.12.2024 § 92 päätöksellä.
2. Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön 1496/2024 toimitettiin lausunto 17.12.2024 kunnanvaltuustoon 11.12.2024 § 93 päätöksellä.
3. Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 1932/2024 vastaanotettiin kunnassa 17.12.2024.
4. Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 1884/2024 peruutettiin hallinto-oikeuden päätöksellä H2327/2024.
5. Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 1865/2024 vastaanotettiin kunnassa 18.12.2024.
2) Sisäisen palvelun sujuvuus, henkilöstöhallinnon terävöittäminen.
-Mittarit:
-Toteuma:
3) Kunnan työntekijöiden työhyvinvoinnin tukeminen
-Mittarit:
-Toteuma: Työhyvinvointia on tuettu sähköpyöräilyyn liittyvällä viranhaltijapäätöksellä.

Projektityöntekijän työsuhteen jatkaminen kevään -24 jälkeen tarpeen vaatiessa, jotta saadaan toiminta lain edellyttämälle tasolle. Digitalisaatio, turvallisuuteen liittyvät muutokset, Vakka-Suomen työllisyyden kehittyminen.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – KUNNANHALLITUS – 140 KUNNAN HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

KUNNAN HALLINTO- JA TUKIPALVELUT (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	109	0	0	0	0	-	0
Maksutuotot	5 969	8 500	0	8 500	0	0,0 %	-8 500
Tuet ja avustukset	25 265	5 500	0	5 500	33 349	606,3 %	27 849
Muut toimintatuotot	1 220	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	32 563	14 000	0	14 000	33 349	238,2 %	19 349
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-219 356	-88 644	0	-88 644	-95 808	108,1 %	-7 164
Palvelujen ostot	-264 794	-191 600	0	-191 600	-207 645	108,4 %	-16 045
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 557	-6 180	0	-6 180	-1 008	16,3 %	5 172
Vuokrakulut	-5 475	-2 500	0	-2 500	-587	23,5 %	1 913
Muut toimintakulut	-8 148	-11 400	0	-11 400	-8 665	76,0 %	2 735
Toimintakulut yht.	-508 331	-300 324	0	-300 324	-313 712	104,5 %	-13 388
Toimintakate	-475 768	-286 324	0	-286 324	-280 363	97,9 %	5 961
Rahoitustuotot ja -kulut	-399	0	0	0	-15	-	-15
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	-275	-	-275
Yhteensä	-476 167	-286 324	0	-286 324	-280 654	98,0 %	5 670
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-247	-148	0	-148	-146	98,5 %	2

KUNNAN HALLINTO- JA TUKIPALVELUT (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	520 677	0	0	0	337 962	-	337 962
Toimintatuotot yht.	520 677	0	0	0	337 962	-	337 962
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-19 151	0	0	0	0	-	0
Vuokrakulut	-20 972	0	0	0	-14 882	-	-14 882
Toimintakulut yht.	-40 123	0	0	0	-14 882	-	-14 882
Toimintakate	480 554	0	0	0	323 079	-	323 079
Yhteensä	480 554	0	0	0	323 079	-	323 079
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	249	0	0	0	168	-	168

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – KUNNANHALLITUS – 139 RAHOITUS

1.1.1. 139 Rahoitus

TEHTÄVÄT

Verotulojen ja valtionosuuksien seuranta. Rahoitustoiminnan suunnittelu ja seuranta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

VARHA:n perustamisen myötä hyvinvointialueelle siirtyneet erät kunnan taseesta, sekä valtionosuuksien uudelleen allokointi aiheuttaa toimintaympäristön oleellisen muutoksen. Talousarvioprosessin tässä vaiheessa odotamme valtionkonttorin ilmoitusta valtionosuuksien määrän kehitymisestä vuosille 2024–2026.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Talous- ja hallintojohtaja 25%, talous- ja henkilöstösihteeri 10%

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Talouden turvaaminen (vuosikatteen kehitys 2022–2023 vs. 2023–2024)
-Mittarit:
-Toteuma: Vuosikatteen kehitys on ollut laskusuuntainen. Vuonna 2024 vuosikate / asukas oli negatiivinen (-31), Vuonna 2023 vuosikate / asukas oli 615,24 euroa Vuonna 2022 vuosikate / asukas oli 277 euroa. Kehityssuunta on saatava kääntymään viimeistään suunnitelmakaudella.
2) Toimintojen vakiointi ja rahoitusinstrumenttien analysointi
-Mittarit:
-Toteuma: Toiminnot on pystytty vakioimaan ja rahoitusinstrumenttien analysointi on aloitettu.
3) Rahoitusasemaan liittyvät tunnusluvut (Lainakanta euroa/ asukas) (konsernin laina & vuokravastuut euroa / asukas)
-Mittarit:
-Toteuma: Vuonna 2024 lainakanta / asukas oli 508 euroa, Vuonna 2023 lainakanta/ asukas oli 207,25 euroa Vuonna 2022 lainakanta/ asukas oli 802,34 euroa Vuonna 2024 konsernin laina & vuokravastuut euroa / asukas oli 527 euroa Vuonna 2023 konsernin laina & vuokravastuut euroa / asukas oli 550,84 euroa Vuonna 2022 konsernin laina & vuokravastuut euroa / asukas oli 1690,29 euroa.
4) Luottotappioiden tarkoituksenmukainen käsittely
-Mittarit:
-Toteuma: Luottotappioiden määrä kasvoi ja alaskirjaus tehtiin Airocide Oy:n konkurssin takia vanhan kunnanviraston ilmanpuhdistimien vuokrista.
5) Kiinteistöveropohjan tarkistaminen (kiinteistökartoitus yhteistyössä teknisen toimen kanssa)
-Mittarit:
-Toteuma: Kiinteistöveropohja on viimeksi tarkistettu noin 20 vuotta sitten. Kartoituksen suorittaminen on haastavaa kunnan resurssit huomioiden. Tavoite on ollut epärealistinen ja siihen tulisi käyttää mahdollisesti automaatiota hyväksi.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – KUNNANHALLITUS – 139 RAHOITUS

Sopeutuksia tehtävä tilikaudella 2024, ajoittuvat kuitenkin toiselle vuosipuoliskolle. Valtionosuuksien ollenainen tippuminen aiheuttaa pysyvän kulurakenteen muutostarpeen.

RAHOITUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-88	-20 000	0	-20 000	-22 395	112,0 %	-2 395
Toimintakulut yht.	-88	-20 000	0	-20 000	-22 395	112,0 %	-2 395
Toimintakate	-88	-20 000	0	-20 000	-22 395	112,0 %	-2 395
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 558	15 500	0	15 500	-8 047	-51,9 %	-23 547
Yhteensä	-4 646	-4 500	0	-4 500	-30 442	676,5 %	-25 942
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-2	-2	0	-2	-16	680,0 %	-14

RAHOITUS (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	0	0	0	0	0	-	0
Rahoitustuotot ja -kulut	17 248	0	0	0	17 248	-	17 248
Yhteensä	17 248	0	0	0	17 248	-	17 248
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	9	0	0	0	9	-	9

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – KESKUSVAALILAUTAKUNTA – TOIMIELIN YHTEENSÄ

2.2. Keskusvaalilautakunta

2.2.1. Toimielin yhteensä

VUODESTA

Vuonna 2024 on käyty presidentinvaalien kaksi vaalikierrosta ja europarlamenttivaalit.

Oikeusministeriö on vahvistanut vaalilain (714/1998) 188 §:n 3 momentissa (muutettu lailla 649/2021) tar-
koitetun kunnalle suoritettavan kertakorvauksen määräksi 2,4 euroa jokaiselta vuoden 2024 lainvoimaiseen
äänioikeusrekisteriin otetulta kunnan asukkaalta.

Pyhärannalle suoritettu korvauksen yhteismäärä presidentinvaaleista oli 7 448, 00 euroa. Samalla perusteella
tehty europarlamenttivaalien korvaus oli 3 744 euroa.

Huomioon ottaen, että kulujen toteuma on 28 082 euroa, koko vuoden toimintakatteeksi muodostui 16 814
euroa. Alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 20 000 euroa.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on seurata ja valvoa, että vaalit toteutetaan vaalilain ja ohjeiden mukai-
sesti.

Keskusvaalilautakunta edellyttää, että tietoturva otetaan erityisesti huomioon.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	3 780	-	3 780
Tuet ja avustukset	3 838	5 000	0	5 000	7 488	149,8 %	2 488
Toimintatuotot yht.	3 838	5 000	0	5 000	11 268	225,4 %	6 268
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-5 578	-12 365	0	-12 365	-18 644	150,8 %	-6 279
Palvelujen ostot	-4 826	-9 750	0	-9 750	-5 236	53,7 %	4 514
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 535	-2 885	0	-2 885	-2 267	78,6 %	618
Vuokratkulut	-1 673	0	0	0	-1 935	-	-1 935
Toimintakulut yht.	-15 613	-25 000	0	-25 000	-28 082	112,3 %	-3 082
Toimintakate	-11 775	-20 000	0	-20 000	-16 814	84,1 %	3 186
Rahoitustuotot ja -kulut	-28	0	0	0	-1	-	-1
Yhteensä	-11 803	-20 000	0	-20 000	-16 815	84,1 %	3 185
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-6	-10	0	-10	-9	84,5 %	2

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-1 117	0	0	0	-5 345	-	-5 345
Toimintakulut yht.	-1 117	0	0	0	-5 345	-	-5 345
Toimintakate	-1 117	0	0	0	-5 345	-	-5 345
Yhteensä	-1 117	0	0	0	-5 345	-	-5 345
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-1	0	0	0	-3	-	-3

2.2.2. 1100 Keskusvaalilautakunta**TEHTÄVÄT**

Kuntavaaleissa

Ehdokashakemusten vastaanotto ja tarkastaminen sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen

Vaalien erilaiset valmistelutoimet

Ennakoäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Ennakoäänien laskenta ja kaikkien äänten tarkastuslaskenta ja tiedottaminen

Vaalien tuloksen vahvistaminen ja julkaiseminen

Kaikissa vaaleissa

Kunta huolehtii vaalien ennakoäänestyksen järjestämisestä

Valtio huolehtii materiaali- ja tietojärjestelmäkustannuksista ja kunta muista kustannuksista

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Presidentinvaalit 2024, Europarlamenttivaalit 2024

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Talous- ja hallintojohtaja 15 %, keskusvaalilautakunta

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Vaalien toimittaminen virheettömästi mahdollisimman hyvällä äänestysprosentilla.
-Mittarit:
-Toteuma: Presidentinvaalien äänestysprosentti oli Eurovaalien äänestysprosentti oli
2) Saada riittävä määrä vaalitoimitsijoita.
-Mittarit:
-Toteuma: Vaalitoimitsijoita saatiin tarpeeksi sekä presidentin, että eurovaalien toimittamiseen. Ennakoäänestyksessä mukana oli kunnan vakinaisen henkilökunnan lisäksi määräaikaista henkilökuntaa.

Vaalimateriaalit ja palkkiot. Kuntavaalit 2025

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – TARKASTUSLAUTAKUNTA – TOIMIELIN YHTEENSÄ

2.3. Tarkastuslautakunta

2.3.1. Toimielin yhteensä

VUODESTA

Tilintarkastuksen huomautusten pohjalta toimintaa on osittain uudelleen organisoitu ja yhteistyötä tilintarkastusyhteisön kanssa tiivistetty.

Palvelusopimuksen mukainen tarkastuspäivien määrä on 12 päivää, joka jakautui vastuullisen tilintarkastajan ja avustavien tilintarkastajien kesken. Aikaisempina vuosina tarkastuspäivien määrä on ylittynyt reippaasti. Ylityksiin on haettu lupa tarkastuslautakunnalta. Tarkastuspäivien määrä tilikaudella 2024 oli 21 tarkastuspäivää.

STRATEGIA

- 1) Valtuuston määrittelemien tavoitteiden toteutumisen seuranta talouden ja hallinnon näkökulmasta.
- 2) Valtuuston tahdon toteutuminen ja hallinnon parantaminen.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Toiminnallisia tavoitteita on läpikäyty suhteessa strategiaan.

Lisämäärärahoja anottiin ja saatiin 20.000 euroa kohonneiden tarkastuskustannusten kattamiseksi.

Pyritään jatkossa pääsemään normaalimpiin tarkastuskustannuksiin, jos mahdollista. Tarkastuspäivien lukumäärää tulisi vähentää lähemmäs normaalitasoa, joka on vuositasolla 6-10 päivää.

TARKASTUSLAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 175	-2 129	0	-2 129	-2 753	129,3 %	-624
Palvelujen ostot	-58 775	-17 721	-31 936	-49 657	-50 530	101,8 %	-873
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-150	0	-150	0	0,0 %	150
Toimintakulut yht.	-60 950	-20 000	-31 936	-51 936	-53 283	102,6 %	-1 347
Toimintakate	-60 950	-20 000	-31 936	-51 936	-53 283	102,6 %	-1 347
Yhteensä	-60 950	-20 000	-31 936	-51 936	-53 283	102,6 %	-1 347
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-32	-10	-17	-27	-28	103,1 %	-1

TARKASTUSLAUTAKUNTA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-436	0	0	0	-659	-	-659
Toimintakulut yht.	-436	0	0	0	-659	-	-659
Toimintakate	-436	0	0	0	-659	-	-659
Yhteensä	-436	0	0	0	-659	-	-659
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	0	0	0	0	0	-	0

2.3.2. 1200 Tarkastuslautakunta

TEHTÄVÄT

Valtuuston määrittelemien tavoitteiden toteutumisen seuranta talouden ja hallinnon näkökulmasta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Tilintarkastuksen huomautusten pohjalta toiminnan osittainen uudelleen organisointi.

Tarvitaan tiiviimpää yhteistyötä syksystä 2023 kesään 2024.

Kuntaorganisaation tulisi perusteellisesti perehdyttää uudet luottamushenkilöt tarkastuslautakunnan toimintaperiaatteisiin ja velvoitteisiin uusien luottamushenkilöiden aloittaessa tehtävässään kesäkuussa 2025

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja, Talous- ja hallintojohtaja 10%

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Valtuuston tahdon toteutuminen ja hallinnon parantaminen
-Mittarit:
-Toteuma: Tavoite toteutui osittain tilikaudella 2024. Valtuuston tahdon toteutuminen onnistui siinä suhteessa, että tarkastustoimintaa saatiin tehostettua muun muassa antamalla tilintarkastajayhteisölle valtuudet tarkastaa järjestelmiä omilla tunnuksillaan suoraan järjestelmästä.
2) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan parantumisen myötä kustannuksia saadaan kohtuullistettua
-Mittarit:
-Toteuma: Kustannusten kohtuullistamisessa ei onnistuttu, vaan lisämäärärahaa jouduttiin pyytämään vuoden lopussa.
3) Tilinpäätöksen esittely kattavammin ja toiminnallisten tavoitteiden läpikäynti suhteessa strategiaan / talousarvioon.
-Mittarit:
-Toteuma: Tilinpäätöstyökalu otettiin käyttöön toimialoilla keväällä 2024. Koontityökalu kokoaa loma-keuhjien avulla tilinpäätöksen kokonaiseksi dokumentaatioksi, jota voi tarpeen mukaan päivittää reaaliaikaisesti.

Pyritään pääsemään takaisin normaalimpiin tarkastuskustannuksiin.

2.4. Sivistyslautakunta

2.4.1. Toimielin yhteensä

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvista tehtävistä valtaosa on lakisääteisiä. Tehtävät jakautuvat eri vastuualueille, joita ovat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, nuorisotyö, kirjastotoiminta, kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä muu koulutus (musiikkiopistot, kansalaisopisto).

Tehtävien luettelomainen tarkastelu on omiaan vääristämään kokonaiskuvaa. Eri tehtävien kustannusvaikutuksissa on valtavia eroja. Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus muodostivat yhdessä n. 94 % sivistystoimien kustannuksista vuonna 2024.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen osalta kunnalla ei ole palkattuna ketään hoitamaan ensisijaisesti näitä tehtäviä. Kulttuuripalveluja on tuottanut lähinnä kirjastonjohtaja ja liikuntapalveluja nuoriso- ja yhteisötyöntekijä sekä kunnanviraston henkilöstö omien toimiansa ohella. Positiivisena puolena on mainittava aktiivinen kolmas sektori niin kulttuuri- kuin liikuntapalvelujen osalta. Kunta on tehnyt osuuttaan yhteistyöstä siten, että se on tukenut yhdistyksiä avustuksilla ja koonnut niiden palvelut hyvin kattavasti verkkosivuilleen. Edelleen positiivisena puolena ovat alueelliset opistot, joiden osakkaana Pyhärannalla on mahdollisuus tuottaa palveluja, joihin se ei muuten pystyisi.

Sosiaali- ja terveystalvelujen siirryttyä hyvinvointialueille ovat edellä mainitut kuntalaisten hyvinvointia edistävät hyte-palvelut nousseet entistä merkittävämpään asemaan. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen onkin erityisesti sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien palvelualueiden tehtäväkenttää.

Kirjastopalvelujen osalta päästiin v. 2024 sopimukseen Laitilan kanssa siitä, että Laitila tuottaa Pyhärannan kirjastopalvelut helmikuun 2025 alusta. Tavoitteena on taata jatkossa entistä laadukkaampi palvelu, jossa olisi varauduttu paremmin mm. aukioloaikoihin liittyviin riskitekijöihin ja kouluyhteistyön toteuttamiseen.

Edellä mainitun kirjastoyhteistyösopimuksen ulkopuolelle jää ns. monitoimipalvelupisteiden kehittäminen, joihin on tarkoitus integroida mm. kirjaston, nuorisotyön, yhdistysten sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toimintaa.

Vuoden 2024 talousarvion laadinnassa oli ongelmia johtuen siitä, että kunnan johtavat viranhaltijat olivat juuri vaihtuneet ja tietyt asiat talousarvioprosessissa olivat ongelmallisia. Sivistyslautakunnan kohdalla tämä näkyi liian pienenä henkilöstökustannusten määrärahana. Koska aikataulu oli erittäin kiireinen, päädyttiin budjetoinnissa hieman kyseenalaisella tavalla kompensoimaan liian pieniä henkilöstömäärärahoja suhteessa suuremmilla palvelujen ostoihin varatuilla määrärahoilla. Lautakunnan budjettivastuu on tulot, menot ja netto, joten tämä mielessä pitäen v. 2024 talousarvio suhteessa tilinpäätökseen osoittautui varsin tarkaksi toimintakatteen ollessa 102 % ja nettoylitystä n. 65 000 euroa.

Pitää ottaa huomioon, että sivistystoimialan nettobudjetti on yli 3,3 miljoonaa euroa eli selvästi yli puolet kunnan kokonaisbudjetista. Vaikka ylitys on aina huono asia, on siihen yksi varsin kattava selitys. Sivistystoimialan sijaiskustannukset olivat 7,5 %:n luokkaa kaikista toimialan kustannuksista eli suuruudeltaan runsaat 250 000 euroa. Summa on tavattoman suuri, ja selittyy osittain perusopetuksen poikkeuksellisen suurilla sijaiskustannuksilla, jotka olivat n. 50 000 euroa enemmän kuin tavallisesti. Toki varhaiskasvatuksen sijaiskulut ovat absoluuttisesti suurin tekijä, ja sijaiskustannusten kääntäminen laskusuuntaan on otettu yhdeksi tärkeimmistä toimialan tavoitteista jatkossa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – TOIMIELIN YHTEENSÄ

STRATEGIA

Pyhärannan kunnan strategian 2022-25 mukaisia arvoja ovat vastuullisuus, uudistuminen, avoimuus ja rohkeus. Sivistystoimessa toiminnan vastuullisuus on monitahoinen asia. Kyse on paitsi toiminnan taloudellisesta vastuullisuudesta, myös siitä, että sivistystoimen palveluissa ollaan päivittäin vastuussa toisten ihmisten turvallisuudesta, yhteistoiminnasta, kasvusta ja oppimisesta. Toiminta on ollut vastuullista kaikissa merkityksissään.

Uudistuminen liittyy useimmiten muutoksiin, joita tapahtuu syystä tai toisesta. Vuoden 2024 merkittävin muutos liittyy kirjastopalvelujen tuottamisesta tehtyyn sopimukseen. Palvelun siirtyminen toisen kunnan toteuttamaksi on Varsinais-Suomessa ainutlaatuinen tapaus. Kirjastopalvelujen laatu ja kustannukset ovat erityisenä huomion kohteena v. 2025 aikana, mutta toki jatkossakin.

Sivistystoimen asioiden hoitamisessa on pyritty avoimuuteen ja myös onnistuttu olemaan avoimia. Vuoden 2024 onnistumisiin kuuluu, että viranhaltijapäätökset on asianmukaisesti saatu julkaistua kunnan nettisivuilla. Lisäksi kunta on laatinut viranhaltijapäätösohjeen, jotta niin viranhaltijoiden kuin kuntalaisten olisi helpompaa ymmärtää, mitkä päätökset julkaistaan ja mitkä ei.

Rohkeuttakin on osoitettu, ja tässä palataan edellä mainittuun kirjastoyhteistyösopimukseen. Ehkä jokin muukin pieni kunta Varsinais-Suomessa on pohtinut samanlaisen ratkaisun toteuttamista, mutta Pyhäranta oli rohkein ja ryhtyi toimiin. Myös yhteistyökunta Laitila ansaitsee kiitokset rohkeudesta ja ennakkoluulottomuudesta.

Pyhärannan kunnan strategian 2022-25 mukaisia strategisia painopisteitä ovat asukasluvun kasvattaminen, palveluiden kehittäminen sekä nämä tavoitteet läpileikkaava ilmastotekojen lisääminen.

Kunnan asukasluku on ollut jonkin aikaa hitaassa laskusuunnassa. Pyhäranta on panostanut vahvasti ja pitkään sivistystoimen palveluihin ja toimitiloihin, jotta asukasluvun suunta saataisiin käännettyä. Nykyisillä oppilas- ja lapsimäärillä on perusteltua pitää yllä kolmen kyläkeskuksen koulua ja päiväkotia. Pienessä kunnassa, jossa on selkeästi kolme kyläkeskusta, asukaslukua ei saada kasvuun ainakaan näivettämällä näitä keskuksia.

Palveluja on pyritty kehittämään kaiken aikaa, ja siinä on myös onnistuttu, näkyvimpänä esimerkkinä kirjastoyhteistyösopimus. OKM:n hallinnoima varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tasa-arvohanke alkoi 2024 ja ulottuu vuoteen 2027 asti. Hankerahoituksella pyritään turvaamaan sopivat ryhmäkoot, riittävä oppimisen tuki ja sitä kautta kasvun ja koulutuksen yhdenvertaisuus. Koulut ovat pitäneet yllä myös kerhotoimintaa, joka on opetushallituksen rahoittamaa. Kaikissa hankkeissa on toki myös kunnan oma rahoitusosuus, joka on hankkeesta riippuen 20 – 30 %.

Kolmen koulun ja päiväkodin ylläpitäminen on osaltaan ollut myös ilmastoteko, koska lapsia ja oppilaita ei tarvitse kuljettaa pitkiä matkoja edestakaisin kyläkeskusten välillä. Erityisenä ilmastotekona voidaan mainita puurakentamisen edistäminen Ihoden hirsipäiväkodin yhteydessä. Pienempiä ilmastotekoja on tehty joissakin toimipisteissä kierrätyksen tehostamisen suhteen. Myös sähköisiä palveluja ja sähköistä asiointia on edistetty, mutta tehtävää on vielä jonkin verran jäljellä.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäistä valvontaa toteutetaan esi- ja perusopetuksessa mm. siten, että esihenkilöt seuraavat opettajien VES:n mukaisten koulutuksien määrää ja koulunkäynninohjaajien työaika. Myös talouden toteutumista seurataan säännöllisesti. Kirjasto raportoi toiminnastaan kuukausittain toimialajohtajalle ja sivistyslautakunnalle tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden alussa kirjasto toimittaa edellisen vuoden toimintatilastot OKM:lle.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – TOIMIELIN YHTEENSÄ

Toimipisteissä on turvallisuuskansio, johon on koottu ohjeet vaara-, uhka- ja riskitilanteita varten. Vuonna 2024 on toteutettu toimialakohtainen riskienarviointi edellisvuoden palvelualuekohtaisten arviointien jatkoksi. Kouluissa on toteutettu työterveyshuollon työpaikkaselvitys. Kirjaston osalta haasteena on ollut palvelun saatavuuden tasapuolisuus kaikille kuntalaisille. Ratkaisuksi tähän on suunniteltu monitoimipalvelupisteiden perustamista Reilaan ja Rohdaisiin. Yhden hengen kirjaston haavoittuvuuden riski poistuu vuonna 2025, kun kirjastoyhteistyö Laitilan kaupungin kanssa alkaa. Henkilökunnan osaaminen ja asiakaspalveluhenkisyys ovat toiminnan laadun keskeisiä tekijöitä. Ajanmukaisen, uusiutuvan ja asiakkaita palvelevan kokoelman ylläpitämiseen tarvitaan riittävät resurssit.

Lisäksi on olemassa sellaisia riskejä, joihin yksittäisen toimipisteen on vaikea varautua, kuten taloudelliset riskit kunnan toiminnassa. Kokonaisuutena arvioiden sivistystoimialan toiminta on Pyhärannassa kustannustehokasta. Sivistystoimella on valmiussuunnitelma, jota päivitetään vuosittain.

SIVISTYSLAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 500	14 904	0	14 904	4 888	32,8 %	-10 016
Maksutuotot	85 673	88 500	0	88 500	95 815	108,3 %	7 315
Tuet ja avustukset	48 804	0	0	0	41 190	-	41 190
Vuokratuotot	534	0	0	0	559	-	559
Muut toimintatuotot	17 743	15 100	0	15 100	6 316	41,8 %	-8 784
Toimintatuotot yht.	154 254	118 504	0	118 504	148 767	125,5 %	30 263
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 070 679	-2 004 109	0	-2 004 109	-2 211 603	110,4 %	-207 494
Palvelujen ostot	-1 104 691	-1 216 803	0	-1 216 803	-1 142 846	93,9 %	73 957
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-90 685	-99 073	0	-99 073	-80 171	80,9 %	18 902
Avustukset	-73 096	-71 000	0	-71 000	-56 708	79,9 %	14 292
Vuokratulot	-9 396	-12 690	0	-12 690	-9 595	75,6 %	3 095
Muut toimintakulut	-31 027	-1 500	0	-1 500	-4 863	324,2 %	-3 363
Toimintakulut yht.	-3 379 574	-3 405 175	0	-3 405 175	-3 505 786	103,0 %	-100 611
Toimintakate	-3 225 320	-3 286 671	0	-3 286 671	-3 357 018	102,1 %	-70 347
Rahoitustuotot ja -kulut	-36	0	0	0	-188	-	-188
Poistot ja arvonalentumiset	-23 439	-1 229	0	-1 229	-29 192	2375,3 %	-27 963
Yhteensä	-3 248 795	-3 287 900	0	-3 287 900	-3 386 399	103,0 %	-98 499
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-1 683	-1 704	0	-1 704	-1 764	103,5 %	-60

SIVISTYSLAUTAKUNTA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-908 489	0	0	0	-1 040 526	-	-1 040 526
Vuokratulot	-10 030	0	0	0	-5 724	-	-5 724
Toimintakulut yht.	-918 518	0	0	0	-1 046 250	-	-1 046 250
Toimintakate	-918 518	0	0	0	-1 046 250	-	-1 046 250
Yhteensä	-918 518	0	0	0	-1 046 250	-	-1 046 250
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-476	0	0	0	-545	-	-545

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3000 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

2.4.2. 3000 Sivistystoimen hallinto

Pyhärannan järjestämisvastuulla on toisen asteen koulutus, jonka naapurikunnat tuottavat (koulusopimus). Nyt olevat kustannukset ovat entisestä toiminnasta olevia eläkekuluja.

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	0	0	0	0	-3 535	-	-3 535
Toimintakulut yht.	0	0	0	0	-3 535	-	-3 535
Toimintakate	0	0	0	0	-3 535	-	-3 535
Yhteensä	0	0	0	0	-3 535	-	-3 535
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	0	0	0	0	-2	-	-2

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	0	0	0	0	0	-	0
Yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10

2.4.3. 3100 Varhaiskasvatus

TEHTÄVÄT

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen, ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatusta ohjaava asiakirja on varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joka yhdessä varhaiskasvatustlain kanssa oikeudellisesti velvoittaa varhaiskasvatuksen järjestäjiä Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhdyskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään ja opiskeluun.

Pyhärannan kunnan varhaiskasvatuksen toimintamuodot ovat:

Kolme varhaiskasvatus yksikköä: Reila, päiväkotikirsikka, Rohdainen, päiväkotituiskuranta, Ihode, päiväkotisatakieli.

Ihodessa toimii myös yksi kunnallinen perhepäivähoitaja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Ihoden ja Reilan uudet päiväkodit on otettu käyttöön. Tuiskurannan piha-alueen aita on uudistettu.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Päiväkodin johtaja sekä henkilöstö yksikkökohtaisesti:

Varhaiskasvatusyksikkö Satakieli: Yksi varhaiskasvatuksen opettaja, yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja toimii ei kelpoisena varhaiskasvatuksen opettajana ja neljä varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Varhaiskasvatusyksikkö Tuiskuranta: Yksi varhaiskasvatuksen opettaja ja kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Varhaiskasvatusyksikkö Kirsikka: Yksi varhaiskasvatuksen opettaja, yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja toimii ei kelpoisena varhaiskasvatuksen opettajana ja neljä varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Kunnassa on vakituisessa virassa/toimessa neljä varhaiskasvatuksen opettajaa, joista yksi on päiväkodin johtaja. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajia on yksitoista ja lisäksi yksi perhepäivähoitaja.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Aktiivinen ja arvostava kasvatusyhteistyö huoltajien kanssa.
-Mittarit:
-Toteuma: Palautekysely perheille – kaudella 2024–2025 tehdään keuhattalvella 2025
2) Kannustaminen liikkuvaan elämäntapaan.
-Mittarit:
-Toteuma: Liikuntatuokiot, retket lähiympäristöön viikoittaisia. Ulkoilu päivittäistä.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3100 VARHAISKASVATUS

Painopiste ja tavoite
3) Arjen taitojen harjoittelu.
-Mittarit:
-Toteuma: varhaiskasvatuksen perustehtävä, lasten taitojen kehittyminen paras mittari
4) Toiminnallisuus, elämyksellisyys ja leikki osana oppimisprosessia. Aikuinen mahdollistajana turvalliseen vuorovaikutukseen.
-Mittarit:
-Toteuma: Leikissä lapsi oppii, mutta lapselle leikki ei ole tietoisesti oppimisen väline vaan tapa olla ja elää sekä hahmottaa maailmaa. Leikin merkitys syntyy leikistä itsestään. Kasvattajat havainnoivat leikkiä, rikastavat sitä ja osallistuvat siihen.
5) Vuorovaikutus, positiivisuus, vahvuuksien esille nostaminen ja myötätuntoinen kohtaaminen.
-Mittarit:
-Toteuma: Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohtana ovat kunkin lapsen yksilölliset vahvuudet.

VARHAISKASVATUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	500	0	0	0	0	-	0
Maksutuotot	85 673	58 500	0	58 500	61 722	105,5 %	3 222
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	28 204	-	28 204
Toimintatuotot yht.	86 173	58 500	0	58 500	89 926	153,7 %	31 426
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-918 017	-769 634	0	-769 634	-822 209	106,8 %	-52 575
Palvelujen ostot	-73 097	-39 600	0	-39 600	-84 731	214,0 %	-45 131
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 343	-4 476	0	-4 476	-10 049	224,5 %	-5 573
Avustukset	-72 826	-71 000	0	-71 000	-56 648	79,8 %	14 352
Vuokratulot	-480	-290	0	-290	-402	138,5 %	-112
Muut toimintakulut	-4 380	0	0	0	-1 460	-	-1 460
Toimintakulut yht.	-1 099 145	-885 000	0	-885 000	-975 499	110,2 %	-90 499
Toimintakate	-1 012 971	-826 500	0	-826 500	-885 573	107,1 %	-59 073
Rahoitustuotot ja -kulut	-10	0	0	0	-3	-	-3
Poistot ja arvonalentumiset	-32	0	0	0	-11 648	-	-11 648
Yhteensä	-1 013 013	-826 500	0	-826 500	-897 225	108,6 %	-70 725
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-525	-428	0	-428	-467	109,1 %	-39

VARHAISKASVATUS (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-266 278	0	0	0	-356 116	-	-356 116
Vuokratulot	-2 735	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-269 014	0	0	0	-356 116	-	-356 116
Toimintakate	-269 014	0	0	0	-356 116	-	-356 116
Yhteensä	-269 014	0	0	0	-356 116	-	-356 116
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-139	0	0	0	-185	-	-185

2.4.4. 3200 Esiopetus

TEHTÄVÄT

Esiopetuspalvelut. Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Leikkiessään ja toimiessaan erilaisissa oppimisympäristöissä lapset laajentavat osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla. Esiopetuksessa lapsilla on tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojensa vahvistamiseen. Tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Toimintaympäristössä ei tapahtunut muutoksia.

Esiopetuksen (3200) sisäinen valvonta ja riskienhallinta käsitellään perusopetuksen (3300) yhteydessä.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Ihodessa 1 esikoulunopettaja, Rohdaisissa ja Reilassa esiopetuksen oppilaat integroitu alkuopetuksen ryhmään. Rohdaisissa osa-aikainen resurssiopettaja.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Laadukkaan ja tavoitteellisen esiopetuksen antaminen jokaisella koululla. Toiminnaltaan houkutteleva ja kestävä esiopetusmalli.
-Mittarit:
-Toteuma: Tavoitetaso on saavutettu.
2) Esiopetuksen ryhmäkokojen ja henkilöstöresurssien kriittinen arviointi.
-Mittarit:
-Toteuma: Esiopetusryhmä oli alun perin tarkoitus perustaa Reilan kouluun, mutta Ihoden ryhmäkoko perusopetuksen vuosiluokilla 1-2 oli huomattavan suuri, eikä esiopetuksen oppilaiden integrointi siihen olisi ollut tarkoituksenmukaista. Niinpä esiopetusryhmä perustettiin Ihodeen, ja muissa kouluissa esiopetuksen oppilaat integroitiin vuosiluokkien 1-2 opetusryhmään.
3) Esi- ja alkuopetuksen ryhmäkoot eivät saa kasvaa liian suuriksi etenkin niissä kouluissa, joissa esi- opetus on integroitu alkuopetukseen.
-Mittarit:
-Toteuma: Esiopetuksen oppilaat voidaan integroida vuosiluokkien 1-2 opetusryhmään missä tahansa koulussa, mikäli ryhmäkoko ei muodostu liian suureksi. Esiopetusryhmä perustettiin Ihodeen, mutta Rohdaisissa oli kevään 2024 ajan hankerahoituksella osa-aikainen opettaja jakamassa isohkoa esi-2 opetusryhmää.

Esiopetus toteutetaan koulujen yhteydessä. Riippuen esi- ja alkuopetuksen oppilasmäärästä, on ryhmän opetus toteutettu joko itsenäisenä ryhmänä tai integroituna esi- ja alkuopetuksen ryhmänä, jossa toiminnan mahdollistaa opettajan lisäksi koulunkäynninohjaaja.

Esiopetus on koulunjohtajien hallinnoimaa toimintaa, ja heillä on oikeudet suunnitella, miten esiopetus järjestetään kunakin lukuvuonna.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3200 ESIOPETUS

ESIOPETUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	4 808	-	4 808
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	4 808	-	4 808
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-60 826	-45 427	0	-45 427	-53 570	117,9 %	-8 143
Palvelujen ostot	-6 996	-24 183	0	-24 183	-7 328	30,3 %	16 855
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 389	-5 530	0	-5 530	-518	9,4 %	5 012
Muut toimintakulut	-1 944	0	0	0	-110	-	-110
Toimintakulut yht.	-72 155	-75 140	0	-75 140	-61 526	81,9 %	13 614
Toimintakate	-72 155	-75 140	0	-75 140	-56 718	75,5 %	18 422
Yhteensä	-72 155	-75 140	0	-75 140	-56 718	75,5 %	18 422
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-37	-39	0	-39	-30	75,9 %	9

ESIOPETUS (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-12 179	0	0	0	-19 848	-	-19 848
Toimintakulut yht.	-12 179	0	0	0	-19 848	-	-19 848
Toimintakate	-12 179	0	0	0	-19 848	-	-19 848
Yhteensä	-12 179	0	0	0	-19 848	-	-19 848
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-6	0	0	0	-10	-	-10

2.4.5. 3300 Perusopetus**TEHTÄVÄT**

Perus- ja erityisopetuspalvelut. Perusopetus luo perustan oppilaiden yleissivistykselle. Kunta on velvollinen järjestämään perusopetusta alueellaan asuville oppivelvollisuusikäisille. Perusopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet nousevat perustuslaista, perusopetuslaista ja -asetuksesta, valtioneuvoston asetuksista sekä opetussuunnitelman perusteista. Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon myös velvoitteet, jotka tulevat muusta lainsäädännöstä sekä kansainvälisistä sopimuksista, joihin Suomi on sitoutunut. Perusopetus rakentuu yhteiselle arvoperustalle ja käsitykselle oppimisesta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Tasa-arvohankkeesta tulleilla avustuksilla kyettiin palkkaamaan opetushenkilöstöön lisäresurssia ja pitämään ryhmäkoot kohtuullisina. Opetus- ja kulttuuriministeriön tasa-arvohanke muuttui kolmivuotiseksi käsittäen lukuvuodet 2024 (syksy)-2027 (kevät).

Kesäkuussa jokaisella koululla toimi kesäkerho, jonka ohjaajina koulunkäynninohjaajia sekä paikallisia nuoria.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

9 vakinaista luokanopettajan virkaa, 1 erityisluokanopettajan virka (Rohdainen), 1 monialainen erityisopettajan virka (kiertävä erityisopettaja), 1 resurssiopettajan virka (Ihode, kevät 2024), 1 osa-aikainen resurssiopettajan virka (Rohdainen, kevät 2024), osa-aikainen resurssiopettaja (syksy 2024 Ihode + Rohdainen),

7 kokoaikaista, vakinaista koulunkäynninohjaajaa, 3 osa-aikaista, vakinaista koulunkäynninohjaajaa

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Opetussuunnitelman mukaisen opetuksen antaminen jokaiselle oppilaalle.
-Mittarit:
-Toteuma: Tavoitetaso on saavutettu, koska kaikilla kouluilla annetaan opetussuunnitelman mukaista opetusta.
2) Toimintojen yhtenäistäminen ja resurssien tehokas käyttö, tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan toimintojen uudistaminen.
-Mittarit:
-Toteuma: Resursseja on käytetty tehokkaasti. Reilan ja Rohdaisten kouluilla on esiopetuksen oppilaat integroitu alkuopetuksen opetusryhmään. Syksyllä 2024 on käytetty resurssiopettajaa sekä Ihoden että Rohdaisten koululla jakamaan suuria yhdysluokkia ja mahdollistamaan laadukas opetus kaikille oppilaille.
3) Riittävien tietojen ja taitojen antaminen jatko-opintoja ajatellen.
-Mittarit:
-Toteuma: Tämä on opetussuunnitelman perustavoite, ja koulut noudattavat opetussuunnitelmaa, joten tavoitteessa on onnistuttu.
4) Oppilaan oppimisen ja kasvun tukeminen, laadukkaat, joustavat ja tehokkaat erityisopetuksen palvelut. Hyvinvoinnin ja kouluviihtyvyyden edistäminen. Lähikouluperiaate.
-Mittarit:
-Toteuma: Vuonna 2024 ei toteutettu suppeampaa kyselyä. Se toteutetaan keväällä 2025.

Vuoden 2024 talousarvion kautta on tavoitteena jatkaa laadukasta perusopetusta alakoulujen vuosiluokilla 1–6.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3300 PERUSOPETUS

Koulunjohtajat toimivat koulun henkilökunnan esimiehinä ja vastaavat kouluyksikkönsä johtamisesta sekä hoitavat koulutoimen johdon tehtävät 1.4.2020 sovitun tehtäväjaon mukaisesti.

Koulujen oppilasmäärä oli 20.9.2023 130 oppilasta. Koulujen kesken jakauma oli seuraava: Ihode 60 opp. Reila 35 opp. ja Rohdainen 35 opp. Lukuvuoden 2023–2024 tuntikehys on 357 tuntia.

PERUSOPETUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 000	14 904	0	14 904	80	0,5 %	-14 824
Maksutuotot	0	30 000	0	30 000	34 093	113,6 %	4 093
Tuet ja avustukset	42 704	0	0	0	6 486	-	6 486
Muut toimintatuotot	122	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	43 826	44 904	0	44 904	40 659	90,5 %	-4 246
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 011 001	-1 080 158	0	-1 080 158	-1 241 680	115,0 %	-161 522
Palvelujen ostot	-931 945	-1 033 134	0	-1 033 134	-954 002	92,3 %	79 132
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 603	-55 600	0	-55 600	-47 387	85,2 %	8 213
Avustukset	-270	0	0	0	-60	-	-60
Vuokrakulut	-8 221	-10 000	0	-10 000	-7 534	75,3 %	2 466
Muut toimintakulut	-23 907	0	0	0	-3 104	-	-3 104
Toimintakulut yht.	-2 015 946	-2 178 892	0	-2 178 892	-2 253 767	103,4 %	-74 875
Toimintakate	-1 972 121	-2 133 988	0	-2 133 988	-2 213 109	103,7 %	-79 121
Rahoitustuotot ja -kulut	-14	0	0	0	-12	-	-12
Poistot ja arvonalentumiset	-22 176	0	0	0	-16 997	-	-16 997
Yhteensä	-1 994 311	-2 133 988	0	-2 133 988	-2 230 117	104,5 %	-96 129
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-1 033	-1 106	0	-1 106	-1 162	105,0 %	-56

PERUSOPETUS (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-603 302	0	0	0	-562 330	-	-562 330
Vuokrakulut	-2 735	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-606 037	0	0	0	-562 330	-	-562 330
Toimintakate	-606 037	0	0	0	-562 330	-	-562 330
Yhteensä	-606 037	0	0	0	-562 330	-	-562 330
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-314	0	0	0	-293	-	-293

2.4.6. 3650 Liikunta ja urheilu

TEHTÄVÄT

Vastuualueen tehtävä on toimia yhtenä osana kohtauttamispalveluita ja mahdollistaa kuntalaisten osallisuus sekä lisätä tietoisuutta fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin merkityksestä.

Valtio ohjaa liikuntalailla liikunnan ja huippu-urheilun edistämisestä sekä valtionhallinnon ja kunnan vastuusta ja yhteistyöstä, valtion hallintoelimestä ja valtionrahoituksesta liikunnan toimialalla.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Hyte –toiminta. Selvitetään yhdistysten ja Vakka-opiston järjestämät liikuntapalvelut ja osallistujamäärät.

Nuoriso- ja yhteisötyöntekijä (myöh. Hyvinvointikoordinaattori) otti vastuulleen liikuntapalveluiden toimin-
toja.

Rohdaisiin rakennetut kuntoportaot lisäävät huomattavasti omaehtoista liikuntaa.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Hallintosihteerin työpanoksesta noin 15%, ostopalvelut, nuoriso- ja yhteisötyöntekijä otti vastuulleen osan liikuntapalveluista

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Vastuualueen tavoitteena on liikuntalain mukaisesti edistää väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa, väestön hyvinvointia ja terveyttä, fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista, lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta, huippu-urheilu, liikunnan ja huippu-urheilun rehellisyys ja eettiset periaatteet sekä eriarvoisuuden vähentäminen liikunnassa.
-Mittarit:
-Toteuma: Haastepyöräily-kampanja sekä Liikkuen läpi vuoden- kampanja toivat runsaasti kirjauksia suorituksista. Nämä kampanjat jatkuvat. Uimakouluja järjestettiin heinäkuussa 2x alkeisryhmä ja 2x jatkoryhmä, Lahdenvainiossa ja Rohdaisissa. Reilan uimakoulut eivät toteutuneet, sillä osallistujia ei ollut. Kunta tuotti ikäihmisille viikoittain, 3 kertaa viikossa, liikuntapalvelua; Reilan ikiliikkujat, Rohdaisten reippaat sekä Rohdaisten tuolijumppa. Vakka-Suomen kansalaisopiston liikuntakurssit ovat todella suosittuja ja uudet liikuntakurssit oli terve- tullut lisää. Rohdaisiin rakennetut kuntoportaot ovat loistava lisä omaehtoiseen liikuntaan sekä ohjattuun toimin- taan. Yhdistysten toimet liikunnan edistämiseksi ovat iso voimavara kunnassamme sekä liikunnan mahdolli- suuksien lisäämisen, että ulkoliikuntapaikkojen kunnossapidon suhteen.

Kunnan tehtävänä on järjestää liikuntatoimintaa niille kuntalaisille, jotka jäävät muiden toimijoiden järjestä-
män toiminnan ulkopuolelle. Pyhärannan kunnalla ei ole liikunnanohjaajaa ja palveluiden hankinta tapahtuu
ostopalveluna. Talousarviossa on huomioitu yleinen kustannusten nousu sekä uimaopettajan palkkakustan-
nukset.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3650 LIIKUNTA JA URHEILU

LIIKUNTA JA URHEILU (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Muut toimintatuotot	1 489	2 000	0	2 000	25	1,2 %	-1 975
Toimintatuotot yht.	1 489	2 000	0	2 000	25	1,2 %	-1 975
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 660	-4 544	0	-4 544	-3 099	68,2 %	1 445
Palvelujen ostot	-3 573	-8 800	0	-8 800	-7 599	86,4 %	1 201
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 619	-2 656	0	-2 656	-2 510	94,5 %	146
Muut toimintakulut	-796	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-8 649	-16 000	0	-16 000	-13 207	82,5 %	2 793
Toimintakate	-7 159	-14 000	0	-14 000	-13 183	94,2 %	817
Poistot ja arvonalentumiset	-1 231	-1 229	0	-1 229	-547	44,5 %	682
Yhteensä	-8 390	-15 229	0	-15 229	-13 730	90,2 %	1 499
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-4	-8	0	-8	-7	90,6 %	1

LIIKUNTA JA URHEILU (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-1 245	0	0	0	-50 875	-	-50 875
Vuokrakulut	-2 735	0	0	0	-3 434	-	-3 434
Toimintakulut yht.	-3 980	0	0	0	-54 310	-	-54 310
Toimintakate	-3 980	0	0	0	-54 310	-	-54 310
Yhteensä	-3 980	0	0	0	-54 310	-	-54 310
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-2	0	0	0	-28	-	-28

2.4.7. 3700 Nuorisotyö

TEHTÄVÄT

Nuorisotoiminta, nuorisotalotoiminta, etsivä nuorisotyö, nuorisovaltuusto.

Nuorisotyön tehtävänä on nuorisopalveluiden tuottaminen, kohtaaminen, tukeminen, kehittäminen sekä toiminta nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi eri toiminnoissa, yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on lakisääteisesti oltava ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, jonka kohde-ryhmänä ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret.

Nuorisotila Rohdaisissa oli avoinna suunnitellusti kevät- ja syyskaudella, lukuun ottamatta lyhyttä jaksoa keväällä, nuorisotilan ollessa ennakkoäänestyspaikkana.

Yhteistyö koulujen, oppilaitosten ja huoltajien kanssa on pysynyt tiiviinä sekä perus- että etsivässä nuorisotyössä, joka parantaa aina nuoren mahdollisuutta saada hänen tarpeisiinsa vastaavaa palvelua. Kesällä etsivässä nuorisotyössä oli lähinnä yhteistyötä nivelvaiheessa olevien nuorten asioissa. Riski sille, että apua tarvitsevia ei tavoiteta, on aina kuitenkin olemassa.

Alueellista yhteistyötä tehdään Nuorisotyön maakunnallisessa koordinaatiohankkeessa (MaNuKoodihanke), Vakka-Suomen kuntien nuorisotoimijoiden ja Varhan (Varsinais-Suomen hyvinvointialue) kanssa. Sen lisäksi on yhteiset kokoukset mm. nuva-ohjaajien ja etsivän nuorisotyöntekijöiden kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Rohdaisten nuorisotila on osoittautunut hieman ahtaaksi eri toimintoja suunnitellessa, mutta menettelee. Nuorisotilalla käy säännöllisesti myös lähialueiden nuoria. Syksyllä aloittanut 50% nuoriso- ja yhteistyöntekijän viransijaisuutta hoitamaan otettu yhteisöpedagogi on helpottanut alakouluissa tehtävää nuorisotyötä ja mahdollistanut myös Ihoden nuorisotilan aukiolon kuukausittain, syksystä lähtien. Sen lisäksi MLL:n toteuttamat nuorten illat 1-2 kk:n välein Ihoden nuorisotilalla on ollut pirstävä lisä nuorille tarjottavaan toimintaan.

Kuten edellä kerrottu, yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa lisääntynyt huomattavasti. Vakka-Opiston kurssitarjontaa ja suunnittelua lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastustoiminnan kehittämiseen tehtiin edelleen mm. taide- ja liikunta-aktiviteettien muodossa. Tähän tulisi olla resursseja myös kunnan omana toimintana.

Yhteistyö Varhan kanssa lasten- ja nuorten alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelussa sekä mielen hyvinvoinnin edistämisen, väkivallan ehkäisyyn ja ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkoston jäsenenä työskentely on tuonut uuden toimintatavan omaksuttavaksi sekä laajemman moniammatillisen yhteistyöverkoston. Pyhärannan nuorisotyöntekijän ehdotus Vakka-Suomen kunnille yhteisestä ehkäisevän päihdetyön verkostosta ja yhteisesti PAKKA-toimintamallin käyttöönotosta sai kannatusta osakseen, mutta se ei yhteisenä toimintamallina ole vielä onnistunut toiveiden mukaan.

Vakka-Suomen alueella aloitti Laitilan kaupungin hallinnoima moniammatillinen Ankkuritiimi, jossa on myös nuorisotyöntekijä osana tiimiä. Olimme osallisena myös tässä toiminnassa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3700 NUORISOTYÖ

Yksilöllinen ohjaus on lisääntynyt sekä yhteistyö mm. vanhempien kanssa. Myös iltaisin ja viikonloppuisin on ollut tarvittaessa mahdollisuus yhteydenpitoon nuorisotyöntekijän kanssa.

Sote-uudistuksen myötä on tullut lisää monialaisia työryhmiä, joissa nuorisotyöntekijä on osallisena.

Nuorisovaltuusto on toiminnassa.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

1 nuorisotyöntekijä (0,5 htv)

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tavoitteet	
1)	Olla nuoren tukena. Mahdollistaa tekeminen, kokeminen ja osallistuminen. Ehkäistä syrjäytymistä. Nuorisovaltuuston toiminta näkyvämmäksi nuorille.
-Mittarit:	
-Toteuma:	Yhteydenpito nuorisotyöntekijään ollut mahdollista myös iltaisin ja viikonloppuisin tarpeen vaatiessa.
2)	
-Mittarit:	
-Toteuma:	Yhteistyö eri toimijoiden kanssa lisääntynyt.
3)	
-Mittarit:	
-Toteuma:	Srk:n kanssa suunniteltu kesäleiri jouduttiin perumaan vähäisen osanottajamäärän vuoksi.
4)	
-Mittarit:	
-Toteuma:	Nuorisovaltuuston jäsenet kokoontuivat kokouksiin sekä muihin aktiviteetteihin. Piknik ja ulkoilmaelokuva jäivät toteutumatta aikataulujen sekä liian isojen riskien myötä. Pyhärannan kunnan omalla Nuva-logolla varustetut hupparit toivat myös näkyvyyttä.

Nuorisovaltuuston toiminta lakisääteistä. Ennaltaehkäisevä toiminta on kustannustehokasta.

NUORISOTYÖ (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Muut toimintatuotot	0	2 500	0	2 500	0	0,0 %	-2 500
Toimintatuotot yht.	0	2 500	0	2 500	0	0,0 %	-2 500
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-25 278	-28 769	0	-28 769	-22 180	77,1 %	6 589
Palvelujen ostot	-415	-3 424	0	-3 424	-2 464	72,0 %	960
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 129	-3 950	0	-3 950	-3 484	88,2 %	466
Vuokratkulut	0	0	0	0	-1 425	-	-1 425
Toimintakulut yht.	-27 821	-36 143	0	-36 143	-29 553	81,8 %	6 590
Toimintakate	-27 821	-33 643	0	-33 643	-29 553	87,8 %	4 090
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	-159	-	-159
Yhteensä	-27 821	-33 643	0	-33 643	-29 712	88,3 %	3 931
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-14	-17	0	-17	-15	88,8 %	2

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3700 NUORISOTYÖ

NUORISOTYÖ (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-8 369	0	0	0	-5 983	-	-5 983
Vuokrakulut	-1 824	0	0	0	-2 290	-	-2 290
Toimintakulut yht.	-10 193	0	0	0	-8 273	-	-8 273
Toimintakate	-10 193	0	0	0	-8 273	-	-8 273
Yhteensä	-10 193	0	0	0	-8 273	-	-8 273
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-5	0	0	0	-4	-	-4

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3800 KULTTUURITOIMINTA

2.4.8. 3800 Kulttuuritoiminta

TEHTÄVÄT

Kulttuuritoiminta järjestetään kunnassa pienimuotoisena. Tavoitteena on kuntalaisten tukeminen järjestämään tilaisuuksia omatoimisesti muun muassa paikallisen yhdistystoiminnan kautta sekä naapurikuntien toimijoiden kanssa yhteistyössä. Kulttuuritoimintaa järjestetään ns. HYTE-toimintana yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Pyhärantaan on luotu kulttuurikasvatussuunnitelma yhteistyössä Pyhärannan koulujen sekä kulttuuritoimen kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Kulttuurikasvatussuunnitelman jalkautus. Kulttuuritoimi tuki Pyhärannan MLL:ää antamalla 1 000 euron avustuksen yhdistyksen järjestämään lastentoimintaan. Kaatuneitten muistopäivänjuhla järjestettiin seurakuntakodilla 19.5. yhteistyössä seurakunnan kanssa. Osallistujia oli 55. Tarjoilusta vastasi Pyhärannan VPK:n naisosasto. Itsenäisyyspäivän juhlassa 6.12. tarjoilun hoiti Pyhärannan Martat. Osallistujia oli noin 50. Joulukuulle suunniteltu lastenteatteriesitys siirtyi vuodelle 2025.

Sisäinen valvonta:

Kulttuuritoimen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan sivistyslautakunnalle osavuosisikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskien arviointi:

Henkilökunnan puute vaarantaa kulttuuritoimen tavoitteiden toteutumisen. Tapatumien järjestämisen edellytys on riittävä taloudellinen panostus.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Ostopalvelut, kirjaston henkilökunnan satunnainen suunnittelutyö, kolmas sektori.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Taata tasa-arvoinen mahdollisuus osallistua ja tutustua taiteeseen ja kulttuuriin
-Mittarit:
-Toteuma: Kirjaston palveluja tarjosivat kuntalaisille Ihoden kirjasto sekä Reilassa ja Rohdaisissa kirjastoautot. Kunnan järjestämät juhlat ovat kaikille avoimia ja maksuttomia.
2) Kehittää taitoja ymmärtää, arvioida ja käyttää kulttuuria sekä kykyä lukea median ja ympäröivän maailman viestejä
-Mittarit:
-Toteuma: Mediakasvatustunteja ei järjestetty vuonna 2024.
3) Tukea kulttuuri-identiteetin kasvua ja kulttuurikompetenssin kehittymistä
-Mittarit:
-Toteuma: Keväälle ja joulukuulle suunnitellut lasten teatteriesitykset eivät toteutuneet.

Suunnitelman avulla kulttuurikasvatuksesta tehdään koordinoitua ja ennakoitavaa toimintaa. Kulttuuri on kunnalle tärkeä vetovoimatekijä. Kulttuurikasvatussuunnitelman avulla mahdollistetaan oman alueen kulttuuristen erityispiirteiden esiintuominen, mikä tukee paikallisia toimijoita sekä juurruttaa asukkaita asuinympäristöönsä.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3800 KULTTUURITOIMINTA

KULTTUURITOIMINTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-909	-6 500	0	-6 500	-4 944	76,1 %	1 556
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-97	-500	0	-500	-224	44,7 %	276
Muut toimintakulut	0	-1 500	0	-1 500	-190	12,6 %	1 310
Toimintakulut yht.	-1 006	-8 500	0	-8 500	-5 357	63,0 %	3 143
Toimintakate	-1 006	-8 500	0	-8 500	-5 357	63,0 %	3 143
Yhteensä	-1 006	-8 500	0	-8 500	-5 357	63,0 %	3 143
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-1	-4	0	-4	-3	63,4 %	2

KULTTUURITOIMINTA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	0	0	0	0	0	-	0
Yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3900 KIRJASTOTOIMINTA

2.4.9. 3900 Kirjastotoiminta

TEHTÄVÄT

Pyhärannan kunnankirjasto on Ihoden kylässä. Rakennus on esteetön ja yhteiskäytössä Pyhärannan vapaa-palokunnan kanssa. Kirjastopalveluja täydennetään hakeutuvilla palveluilla sekä ostamalla kirjastoautopal-veluja Laitilan ja Rauman kaupungeilta. Pysäkit ovat Reilan ja Rohdaisten kouluilla. Kirjastossa asiakkaiden käytössä on kaksi kannettavaa tietokonetta ja kolme tablettitietokonetta. Henkilökunta antaa digitukea yksi-löllisesti.

Kirjasto on avoinna viitenä päivänä viikossa tiistaista lauantaihin. Kesälauantaisin kirjasto on suljettu. Yhteis-työtä tehdään koulujen, nuoriso- ja kulttuuritoimen sekä yhdistysten kanssa. Kirjasto toimii oppimisympäris-tönä ja turvallisen ajanviettopaikkana lapsille.

Pyhärannan kunnankirjasto kuuluu Vaski-kirjastoihin. Kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, asiakas- ja aineistorekisteri sekä varatun kirjastoaineiston kuljetusjärjestelmä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Aukioloaika vakiintui. Aukiolotunteja oli yhteensä 1 500. Kirjasto palveli asiakkaitaan myös kesäaikana kes-keytyksettä. Kävijämäärä kasvoi. Vuonna 2023 käyntejä oli 5 009 ja nyt 7 135. Kuntien yhteinen e-kirjasto aloitti toimintansa huhtikuun lopulla. Osa-aikaisen kirjastonjohtajan työaika lisättiin 40 prosentista 70 pro-senttiin ajalle 1.4.–30.9. AVIn hankeavustuksella. Hankkeen tavoite oli valmistella kirjastoyhteistyötä Laitilan kaupungin kanssa sekä valmistella omatoimikirjastoa. Kirjastoyhteistyön sopimusluonnos hyväksyttiin kun-nanvaltuustossa joulukuussa. Lainauserä jatkoi kasvuaan – lainauksia oli 16 320 (2023 määrä oli 14 630). Tilanahtaus vaikeutti kokoelman esillepanon parantamista. Koska valmistauduttiin kokoelman siir-toon suunnitteilla olevaan Reilan omatoimikirjastoon, poistoja ei voitu tehdä niin paljon kuin olisi ollut tar-peen. Henkilökunnan työtila erotettiin kirjastosalista lukittavalla väliseinällä. Työtilaan siirrettiin kirjahyllyjä, joita voidaan jatkossa käyttää välivarastona. Palvelutiskiä valmisteltiin omatoimiaikaa varten hankkimalla tar-vikkeiden säilytystilaan lukittavat ovet.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Kokoaikainen kirjastovirkailija ja osa-aikainen kirjastonjohtaja. Johtajan työaika 40 %.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Kokoelmaa uusitaan ja esillepanoa parannetaan.
-Mittarit:
-Toteuma: Vuoden aikana hankintoja on tehty säännöllisesti kuukausittain, yhteensä hankintoja tehtiin 11 373 eurolla. Kokoelman esillepanoa on parannettu tekemällä poistoja ja hankkimalla kirjatukia.
2) Kehitetään palveluja. Tavoitteena on tarjota mediakasvatusta kouluille, satuhetkiä varhaiskasvatuksen yksiköille sekä kirjojen toimituksia asiakkaille kotiin.
-Mittarit:
-Toteuma: Mediakasvatustunteja ei ollut. Satuhetkiä pidettiin noin 13 kertaa iltapäivä- ja kesäkerholai-sille. Kirjakassitoimitukset lisääntyivät. Niiden määrä oli 107, kun edellisenä vuonna määrä oli xx.
3) Tehostetaan yhteistyötä yhdistysten kanssa.
-Mittarit:
-Toteuma: Tarinoita puikoissa -lukupiiri jatkoi toimintaansa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3900 KIRJASTOTOIMINTA

Painopiste ja tavoite
4) Omatoimikirjaston hankintaa valmistellaan.
-Mittarit:
-Toteuma: Ihoden omatoimikirjastohanke eteni loppusuoralle. Käyttöönotto siirtyi vuodelle 2025.
5) Mobiilimaksamisen käyttöönotto antaisi mahdollisuuden ottaa vastaan myöhästymis- ja muistutusmaksuja sekä myydä kopioita tai Vaski-tuotteita, kuten kuitukangaskasseja.
-Mittarit:
-Toteuma: Tehtiin sopimus iZettle-palveluntuottajan kanssa. Käyttöönotto siirtyi vuodelle 2025, koska kirjastoyhteistyö Laitilan kaupungin kanssa oli alkamassa 1.2.2025.

Laajat aukioloajat ja hyvä asiakaspalvelu edellyttävät riittävää ja osaavaa henkilöstöä. Palvelujen kehittämiseen tarvitaan taloudelliset resurssit. Kirjastopalvelujen käyttäminen on tehtävä mahdolliseksi kaikille kunnan asukkaille riippumatta asuinpaikasta.

Omatoimikirjasto tulee parantamaan asiakkaiden valinnanmahdollisuuksia. Omatoimiaikana asiakas voi lainata ja palauttaa aineistoa, lukea lehtiä ja käyttää tietokoneita. Lainausautomaatti parantaa asiakkaan yksityisyydensuojaa. Omatoiminen varaustennouto palvelee myös muita Vaski-kirjastojen asiakkaita, jotka käyttävät 8-tietä.

KIRJASTOTOIMINTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	6 100	0	0	0	6 500	-	6 500
Muut toimintatuotot	187	0	0	0	254	-	254
Toimintatuotot yht.	6 287	0	0	0	6 754	-	6 754
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-52 897	-61 789	0	-61 789	-68 865	111,5 %	-7 076
Palvelujen ostot	-12 856	-29 050	0	-29 050	-13 542	46,6 %	15 508
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 504	-26 361	0	-26 361	-15 999	60,7 %	10 362
Vuokrakulut	-694	-2 400	0	-2 400	-234	9,8 %	2 166
Toimintakulut yht.	-79 952	-119 600	0	-119 600	-98 641	82,5 %	20 959
Toimintakate	-73 665	-119 600	0	-119 600	-91 887	76,8 %	27 713
Rahoitustuotot ja -kulut	-12	0	0	0	-14	-	-14
Yhteensä	-73 678	-119 600	0	-119 600	-91 901	76,8 %	27 699
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-38	-62	0	-62	-48	77,2 %	14

KIRJASTOTOIMINTA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-17 116	0	0	0	-17 290	-	-17 290
Toimintakulut yht.	-17 116	0	0	0	-17 290	-	-17 290
Toimintakate	-17 116	0	0	0	-17 290	-	-17 290
Yhteensä	-17 116	0	0	0	-17 290	-	-17 290
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-9	0	0	0	-9	-	-9

2.4.10. 3950 Muu koulutus**TEHTÄVÄT**

Pyhärannan kunnan muu koulutus -vastuualueen perustoimintaa ovat kansalais- ja musiikkiopistopalvelut. Palvelut ostetaan Vakka-Suomen musiikkiopiston ja Vakka- Opiston (kansalaisopisto) kautta, joiden osakskuntana Pyhäranta on. Myös Rauman musiikkiopiston palveluja ostetaan vähän. Vakka-Suomen kansalaisopiston Pyhärannan osaston kurssien tuottajina on myös paikallisia toimijoita. Opistojen merkitys palveluiden tuottajina ja tarjoajina on kunnassa merkittävä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Vakka-Suomen kansalaisopisto:

Tuntikehys pienentyi entisestään kulujen kasvaessa.

Muutama uusi, erilainen kurssi saatiin käyntiin. Taideaineet houkuttelivat lapsia, mutta ei aikuisia.

Kevätohjelmia ei jaettu erikseen ja se vaikutti osaltaan kurssien toteutumiseen, ilmoittautumiset kevään kursseille jäivät koko Vakka-Opiston alueella vähäisemmiksi ilman erillistä paperista kevätohjelman julkaisua.

Pyhärannan osastonjohtaja pääsi mukaan kestävän tulevaisuuden tiimiin, jossa saamme yhteistä näkökulmaa kehittämiseen, joka auttaa toiminta-alueitamme.

Vakka-Suomen musiikkiopisto: ei muutoksia toimintaympäristössä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Vapaan sivistystyön koulutuksella edistetään yhteiskunnan ja kunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta.
-Mittarit:
-Toteuma:
2) Koulutuksen tavoitteena on edistää myös ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia. Palveluilla on myös kunnassa työllistävä vaikutus.
-Mittarit:
-Toteuma: Vakka-Opiston Pyhärannan kurssitoimintaa ja tarjontaa monipuolistettiin Pyhärannan osastonjohtajan toimesta.
Vakka-Suomen musiikkiopistolla on ollut pyhärantalaisia taiteen perusopintojen oppilaita 23, joista aikuisia 4. Lisäksi päiväkotimuskariin on osallistunut 37 lasta.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – SIVISTYSLAUTAKUNTA – 3950 MUU KOULUTUS

MUU KOULUTUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Vuokratuotot	534	0	0	0	559	-	559
Muut toimintatuotot	15 946	10 600	0	10 600	6 038	57,0 %	-4 562
Toimintatuotot yht.	16 480	10 600	0	10 600	6 597	62,2 %	-4 003
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	0	-13 788	0	-13 788	0	0,0 %	13 788
Palvelujen ostot	-74 900	-72 112	0	-72 112	-64 701	89,7 %	7 411
Toimintakulut yht.	-74 900	-85 900	0	-85 900	-64 701	75,3 %	21 199
Toimintakate	-58 420	-75 300	0	-75 300	-58 104	77,2 %	17 196
Yhteensä	-58 420	-75 300	0	-75 300	-58 104	77,2 %	17 196
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-30	-39	0	-39	-30	77,6 %	9

MUU KOULUTUS (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	0	0	0	0	-28 083	-	-28 083
Toimintakulut yht.	0	0	0	0	-28 083	-	-28 083
Toimintakate	0	0	0	0	-28 083	-	-28 083
Yhteensä	0	0	0	0	-28 083	-	-28 083
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	0	0	0	0	-15	-	-15

2.5. Tekninen lautakunta

2.5.1. Toimielin yhteensä

VUODESTA

Merkittävin hanke vuoden 2024 aikana oli, kun Pyhärannan kunta lunasti Ihoden päiväkodin omakseen.

Päiväkodin lunastusta puolsi välitön noin 20 000 euron vuosittainen positiivinen tulosvaikutus ja vastapuoliriskin siirtyminen yksityissektorin pienehköltä toimijalta kokonaan julkiselle sektorille. Kriittistä on myös vuokrasopimukseen kirjattu indeksikorotusehto, joka automaattisesti nostaisi tulevia vuosivuokria sekä vuokrakauden päättyessä kohteen lunastushintaa.

Muista investoinneista tarkemmin investointiosiossa. Teknisellä puolella henkilöstömuutoksia oli ainoastaan kiinteistönhoitajan vaihtuminen. Hallinto-osastolla henkilöstövaihdoksia ei tapahtunut aiempien vuosien tapaan, mikä heijastui positiivisesti koko kunnan toimintaan. Toiminta ja toimintatavat löysivät uusia, tehokkaita tapoja toimia.

Vesihuollossa projektityöntekijä piirsi laitoksen johtokartat ja viemärikaivot, yli 400 kpl, uuteen hankittuun karttaohjelmaan. Kartoituksen perusteella vesihuoltolaitos käynnistää saneerausohjelman, kunnostettavia kaivoja 10-20 % kaivoista.

Teknisen lautakunnan toimintatuotot olivat 506 365 euroa eli 66 865 euroa enemmän kuin talousarviossa. Toimintakulut olivat 1 648 588 euroa ja ylitystä tapahtui 105 099 euroa, ylitys tapahtui lähes kokonaisuudessaan toimitilapalveluissa. Teknisen lautakunnan toimintakate ylittyi näin ollen 38 234 euroa. Toimintatuotoihin liittyy edelleen epävarmuutta liittyen Varhailta laskutettuihin/maksettuihin vuokriin.

STRATEGIA

Teknisen lautakunnan monet toimenpiteet tukevat strategisia painopisteitä eli asukasluvun kasvattamista, palveluiden kehittämistä ja ilmastotekojen lisäämistä. Toimenpiteistä voidaan mainita rantayleiskaavan päivitystyö ja sen tuomat mahdollisuudet käyttötarkoituksen muutoksille. Kiinteistöillä suoritettiin erilaisia kunnostustöitä piha-alueilla ja itse kiinteistöissä.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa suoritettiin kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Käytännöt sisäisen valvonnan suhteen ovat parantuneet ja teknisen toimen osalta suoritettiin myös ulkoista valvontaa vuoden 2024 aikana tarkastuslautakunnan lisäksi myös esim. Avin taholta.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – TEKNINEN LAUTAKUNTA – TOIMIELIN YHTEENSÄ

TEKNINEN LAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	313 874	348 000	0	348 000	315 427	90,6 %	-32 573
Tuet ja avustukset	287	0	0	0	0	-	0
Vuokratuotot	124 808	91 000	0	91 000	156 031	171,5 %	65 031
Muut toimintatuotot	780	500	0	500	21 073	4214,5 %	20 573
Toimintatuotot yht.	439 749	439 500	0	439 500	492 530	112,1 %	53 030
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-451 052	-464 295	0	-464 295	-456 735	98,4 %	7 560
Palvelujen ostot	-385 039	-383 321	-9 000	-392 321	-428 125	109,1 %	-35 804
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-624 643	-555 773	0	-555 773	-578 556	104,1 %	-22 783
Vuokrakulut	-133 869	-198 700	70 000	-128 700	-126 293	98,1 %	2 407
Muut toimintakulut	-1 018	-2 400	0	-2 400	-31 497	1312,4 %	-29 097
Toimintakulut yht.	-1 595 621	-1 604 489	61 000	-1 543 489	-1 621 206	105,0 %	-77 717
Toimintakate	-1 155 872	-1 164 989	61 000	-1 103 989	-1 128 677	102,2 %	-24 688
Rahoitustuotot ja -kulut	-133	0	0	0	-11	-	-11
Poistot ja arvonalentumiset	-639 068	-544 538	-68 000	-612 538	-522 486	85,3 %	90 052
Yhteensä	-1 795 073	-1 709 527	-7 000	-1 716 527	-1 651 173	96,2 %	65 354
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-930	-886	-4	-889	-860	96,7 %	29

TEKNINEN LAUTAKUNTA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	493 052	0	0	0	523 576	-	523 576
Vuokratuotot	98 899	0	0	0	66 359	-	66 359
Toimintatuotot yht.	591 950	0	0	0	589 934	-	589 934
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-57 016	0	0	0	-78 722	-	-78 722
Vuokrakulut	-38 113	0	0	0	-31 017	-	-31 017
Toimintakulut yht.	-95 129	0	0	0	-109 739	-	-109 739
Toimintakate	496 821	0	0	0	480 196	-	480 196
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 248	0	0	0	-17 248	-	-17 248
Yhteensä	479 573	0	0	0	462 948	-	462 948
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	248	0	0	0	241	-	241

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – TEKNINEN LAUTAKUNTA – 4200 YHDYSKUNTAPALVELUT

2.5.2. 4200 Yhdyskuntapalvelut

TEHTÄVÄT

Liikenneväylien, tievalaistuksen, viheralueiden, matonpesupaikan ja urheilualueiden ylläpitotehtävät.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Vuoden 2024 aikana tievalaistusta rakennettiin Rihtniemen risteysalueelle. Urheilualueiden kunnossapitoa suoritetaan urheiluseurojen toimesta ja Rohdaisiin rakennettiin urheilukentän yhteyteen kuntoportaat. Rohdaisten toimintaa kehitettiin myös muuten ja osallistavan budjetoinnin avulla alueelle hankittiin ulkokuntolaitteita, jotka asennetaan kevään 2025 aikana.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Osa rakennustarkastajan ja kiinteistöhoitajan työpanoksesta

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tavoitteet	
1) Katuvalohuolto suoritetaan syksyisin.	
-Mittarit:	
-Toteuma: Katuvalohuolto suoritetaan kaksi kertaa vuodessa. Uusia katuvaloja rakennettu 20 kpl Ranta-tien ja Rihtniementien risteysalueelle.	
2) Kaavateiden riittävä ja oikea-aikainen talvikunnossapito.	
-Mittarit:	
-Toteuma: Kaavateiden kunnossapito on suoritettu tavoitteiden mukaisesti.	

YHDYSKUNTAPALVELUT (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	287	0	0	0	0	-	0
Vuokratuotot	14 105	13 000	0	13 000	13 935	107,2 %	935
Muut toimintatuotot	50	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	14 442	13 000	0	13 000	13 935	107,2 %	935
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-28 455	-27 469	0	-27 469	-26 096	95,0 %	1 373
Palvelujen ostot	-134 467	-121 701	0	-121 701	-133 509	109,7 %	-11 808
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 118	-25 700	0	-25 700	-20 283	78,9 %	5 417
Muut toimintakulut	-880	-1 500	0	-1 500	-1 038	69,2 %	462
Toimintakulut yht.	-186 920	-176 370	0	-176 370	-180 925	102,6 %	-4 555
Toimintakate	-172 479	-163 370	0	-163 370	-166 990	102,2 %	-3 620
Poistot ja arvonalentumiset	-139 752	-139 736	0	-139 736	-143 596	102,8 %	-3 860
Yhteensä	-312 231	-303 106	0	-303 106	-310 585	102,5 %	-7 479
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-162	-157	0	-157	-162	103,0 %	-5

YHDYSKUNTAPALVELUT (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Vuokrakulut	-14 131	0	0	0	-12 138	-	-12 138
Toimintakulut yht.	-14 131	0	0	0	-12 138	-	-12 138
Toimintakate	-14 131	0	0	0	-12 138	-	-12 138
Yhteensä	-14 131	0	0	0	-12 138	-	-12 138
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-7	0	0	0	-6	-	-6

2.5.3. 4300 Toimitilapalvelut**TEHTÄVÄT**

Kunnan omistamien kiinteistöjen kunnossa- ja ylläpidon optimointi toiminnallisuuden ja taloudellisuuden vaatimusten mukaisesti käytössä olevin resurssein. Ravitsemuspalvelut valmistavat terveellistä ja vaihtelevaa ruokaa kouluihin ja päiväkoteihin kiertävän ruokalistan mukaisesti. Valmistuksessa otetaan huomioon erityisruokavaliot. Erityisruokavalioilmoitukset edellyttävät pääsääntöisesti lääkärintodistusta.

Ruokaa valmistetaan kolmen koulun keittiössä, joista se kuljetetaan päiväkodin henkilökunnan toimesta päiväkoteihin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Pyhärannan kunta lunasti Ihoden päiväkotia Satakielen omakseen vuoden 2024 aikana. Jo ennen lunastusta kunta vastasi toiminnasta ja sen synnyttämistä kustannuksista. Talousarvioon tehtiin hankinnasta johtuen korjauksia. Vanhalla kunnanvirastolla tehty toimenpiteitä myyntikuntoon saattamiseksi. Rohdaisten koulun vesivahingon korjaukset saatiin valmiiksi kesän aikana. Kiinteistöillä suoritettiin myös muita korjauksia investointeihin varatuilla määrärahoilla (Rohdaisten koulu, Tuiskuranta, sadevesijärjestelmät, teknisen työn tila, joka valmistuu keväällä 2025).

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Kiinteistöhuoltomies, 3 keittäjää, 2 siivoojaa, osa-aikainen talonmies, osa-aikainen talonmies-siivooja ja osa rakennustarkastajan työpanoksesta.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Kiinteistöjen käyttökulujen laskeminen (ilmanvaihdon ja lämmityksen optimointi).
-Mittarit:
-Toteuma: Toimenpiteet aloitettu säädöillä. Suuremmat säästöt saadaan aikaiseksi lämmitysjärjestelmien muutoksilla, jotka aloitetaan vuodesta 2025 alkaen.
2) Kiinteistöjen kuntokartoitus (korjaustarpeet ja tilan tarpeellisuuden arviointi).
-Mittarit:
-Toteuma: Kiinteistöistä luopuminen (kunnanvirasto ja päiväkotia Kirsikka) tapahtuu vasta vuonna 2025. Kunta lunasti itselleen Satakielen päiväkodin ja muiden vuokraamien tilojen osalta päätökset riippuvat pitkälti terveysaseman tilanteesta.
3) Ruokalistan päivittäminen.
-Mittarit:
-Toteuma: Päivitetty toiveiden mukaisesti
4) Ravitsemuspalveluiden sijaistamisen järjestäminen.
-Mittarit:
-Toteuma: Pysyvää ratkaisua ei ole löydetty, tarvittaessa keittiöt paikkaavat toisiaan.
5) Elintarvikesopimusten seuranta ja kehittäminen (kustannusten hallinta).
-Mittarit:
-Toteuma: Elintarvikkeiden hinnat nousseet voimakkaasti mikä näkyy kustannusten kasvussa. Päivittäin keittiöissä valmistetaan aterioita seuraavasti: Ihode 99 aterialla, Reila 68 aterialla ja Rohdainen 75 aterialla. Ruoka-allergioiden määrä on kasvanut vuosi vuodelta, mikä lisää aterioiden valmistamiseen kuluva aikaa. Erillistä kustannuslaskentaa aterioiden hinnalle ei ole suoritettu.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – TEKNINEN LAUTAKUNTA – 4300 TOIMITILAPALVELUT

TOIMITILAPALVELUT (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	3 192	6 000	0	6 000	0	0,0 %	-6 000
Vuokratuotot	109 396	78 000	0	78 000	129 160	165,6 %	51 160
Muut toimintatuotot	730	500	0	500	21 073	4214,5 %	20 573
Toimintatuotot yht.	113 318	84 500	0	84 500	150 233	177,8 %	65 733
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-325 405	-330 658	0	-330 658	-323 352	97,8 %	7 306
Palvelujen ostot	-145 654	-142 862	-9 000	-151 862	-176 473	116,2 %	-24 611
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-421 868	-343 200	0	-343 200	-366 658	106,8 %	-23 458
Vuokrakulut	-133 869	-198 400	70 000	-128 400	-126 293	98,4 %	2 107
Muut toimintakulut	-227	-400	0	-400	-29 886	7471,5 %	-29 486
Toimintakulut yht.	-1 027 022	-1 015 520	61 000	-954 520	-1 022 661	107,1 %	-68 141
Toimintakate	-913 704	-931 020	61 000	-870 020	-872 429	100,3 %	-2 409
Rahoitustuotot ja -kulut	-133	0	0	0	-11	-	-11
Poistot ja arvonalentumiset	-338 764	-244 814	-68 000	-312 814	-214 707	68,6 %	98 107
Yhteensä	-1 252 601	-1 175 834	-7 000	-1 182 834	-1 087 146	91,9 %	95 688
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-649	-609	-4	-613	-566	92,4 %	47

TOIMITILAPALVELUT (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	488 197	0	0	0	509 513	-	509 513
Vuokratuotot	98 899	0	0	0	66 359	-	66 359
Toimintatuotot yht.	587 095	0	0	0	575 872	-	575 872
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-44 686	0	0	0	-60 051	-	-60 051
Vuokrakulut	-23 981	0	0	0	-18 879	-	-18 879
Toimintakulut yht.	-68 667	0	0	0	-78 929	-	-78 929
Toimintakate	518 428	0	0	0	496 943	-	496 943
Yhteensä	518 428	0	0	0	496 943	-	496 943
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	269	0	0	0	259	-	259

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – TEKNINEN LAUTAKUNTA – 4400 MAA- JA METSÄTILAT

2.5.4. 4400 Maa- ja metsätilat

TEHTÄVÄT

Maa- ja metsätilojen vallinta. Peltöjen vuokrasopimukset.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Päivitetty hakkuusuunnitelma ohjaa seuraavien vuosien hakkuu- ja hoitotoimenpiteitä kunnan metsissä.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Osa rakennustarkastajan työpanoksesta.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Metsätaloussuunnitelman päivitys.
-Mittarit:
-Toteuma: Metsätaloussuunnitelma päivitetty ja tekla valmistellut hallituksen pyynnön mukaisesti hakkuusuunnitelman yhdessä metsänhoitoyhdistyksen kanssa.
2) Rantayleiskaavatyön päivitys jatkuu, otettava huomioon kunnan omistamien alueiden virkistys ym. käyttö.
-Mittarit:
-Toteuma: Rantaleiskaavan päivitys käynnissä.

Kunnanjohtajan talousarvioesitys. Määritellään kunnan metsien vuotuisen kasvun biomassassa ja tehdään karkea hakkuusuunnitelma, jossa erotellaan vuotuiset metsänhoidon tuotot ja päätehakkuiden vaikutus. Päätehakuut otetaan pitkäaikaiseen seurantaan ja kohdennetaan metsänhoitosuunnitelman mukaan.

Selvitetään kunnan omistamien ranta-alueiden ja rannan läheisyydessä olevien alueiden kaavoitusmahdollisuudet.

MAA- JA METSÄTILAT (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	14 517	17 000	0	17 000	8 002	47,1 %	-8 998
Vuokratuotot	1 307	0	0	0	12 936	-	12 936
Toimintatuotot yht.	15 824	17 000	0	17 000	20 937	123,2 %	3 937
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-8 578	-9 400	0	-9 400	-8 447	89,9 %	953
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-361	-100	0	-100	-274	274,3 %	-174
Toimintakulut yht.	-8 939	-9 500	0	-9 500	-8 722	91,8 %	778
Toimintakate	6 885	7 500	0	7 500	12 215	162,9 %	4 715
Poistot ja arvonalentumiset	-626	-773	0	-773	-564	72,9 %	209
Yhteensä	6 258	6 727	0	6 727	11 652	173,2 %	4 925
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	3	3	0	3	6	174,1 %	3

MAA- JA METSÄTILAT (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	0	0	0	0	0	-	0
Yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10

2.5.5. 5000 Vesihuoltolaitos

TEHTÄVÄT

Pyhärannan kunnan vesihuoltolaitos vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä omalla toiminta-alueellaan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Käynnissä olevat selvitystyöt esim. Laitosten välisten jätevesisopimusten uudistaminen on aloitettu maaliskuussa 2024. Hanke on vielä kesken ja Pyhäranta odottaa hankkeen valmistumista, koska sillä on tämänhetkisten tietojen perusteella vaikutuksia Pyhärannan maksamaan jäteveden hintaan. Pyhärannan kunta on toimittanut neuvottelupyynnön Uudellekaupungille koskien kunnan maksamaa hintaa vedestä.

Neuvottelut alkavat vuonna 2025. Vesihuoltolaitos sai kesän aikana käyttöönsä uuden karttaohjelman, jonne projektityöntekijä sai siirrettyä/piirrettyä kunnan vesi- ja viemäriinjoja. Ohjelmassa on myös tiedot Rohdaisissa ja Ihodessa kartoitetuista viemärikaivoista.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Vesilaitoksen hoitaja, osa talous- ja henkilöstösihteerin ja rakennustarkastajan työpanoksesta. Kesätyöntekijän (opiskelijan) palkkaaminen 2024.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Jatketaan vesihuoltolaitoksen talouden tasapainottamissuunnitelman laadintaa.
-Mittarit:
-Toteuma: Tasapainottamissuunnitelma edellyttää päivitettyjen vesi- ja viemärisopimusten tekemistä, joita ei ole saatu tehty vuoden 2024 kuluessa.
2) Vakka-Suomen kuntien kanssa aloitetun vesihuoltoyhteistyön kehittäminen ja jatkaminen.
-Mittarit:
-Toteuma: Pidetty yhteistyöpalavereita vuoden 2024 aikana.
3) Vuotovesiselvityksen tekeminen Rohdaisten viemäriverkosto alueella, kesätyöntekijän toimesta.
-Mittarit:
-Toteuma: Kesätyöntekijä kartoittanut verkostoa ja saattanut tiedot uuteen karttaohjelmaan. Viemärikaivot luokiteltu niiden kunnon perusteella ja huonokuntoisimmat viemärikaivot saneeraukseen vuoden 2025 aikana.
4) Viemärikaivojen saneeraus määrärahojen puitteissa.
-Mittarit:
-Toteuma: Saneeraus alkaa vuonna 2025..

Vesihuoltoyhteistyö parantaa laitoksen toimintamahdollisuuksia jatkossa.

Uudenkaupungin Veden päättämät käyttömaksujen korotukset 1. I .2024 alkaen.

Kunnanjohtajan talousarvioesitys. Vesihuoltolaitos tekee kustannusvertailun lähikuntien vesihinnoittelusta. Mikäli vertailu veden kokonaishinnasta on epätasapainoinen, käynnistetään neuvottelut hinnoittelumallien uudistamisesta sekä määritellään vesihuollolle vesihuoltolainmukainen ja tarkoituksenmukainen tulostaso. Projektilla ei ole lyhyellä tähtäimellä kustannusvaikutuksia.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – TEKNINEN LAUTAKUNTA – 5000 VESIHUOLTOLAITOS

VESIHUOLTOLAITOS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	296 165	325 000	0	325 000	307 425	94,6 %	-17 575
Toimintatuotot yht.	296 165	325 000	0	325 000	307 425	94,6 %	-17 575
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-97 192	-106 168	0	-106 168	-107 287	101,1 %	-1 119
Palvelujen ostot	-96 340	-109 358	0	-109 358	-109 696	100,3 %	-338
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-179 296	-186 773	0	-186 773	-191 341	102,4 %	-4 568
Vuokratkulut	0	-300	0	-300	0	0,0 %	300
Muut toimintakulut	89	-500	0	-500	-573	114,6 %	-73
Toimintakulut yht.	-372 740	-403 099	0	-403 099	-408 898	101,4 %	-5 799
Toimintakate	-76 574	-78 099	0	-78 099	-101 473	129,9 %	-23 374
Poistot ja arvonalentumiset	-159 925	-159 215	0	-159 215	-163 620	102,8 %	-4 405
Yhteensä	-236 499	-237 314	0	-237 314	-265 093	111,7 %	-27 779
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-123	-123	0	-123	-138	112,3 %	-15

VESIHUOLTOLAITOS (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	4 855	0	0	0	14 063	-	14 063
Toimintatuotot yht.	4 855	0	0	0	14 063	-	14 063
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-12 330	0	0	0	-18 671	-	-18 671
Toimintakulut yht.	-12 330	0	0	0	-18 671	-	-18 671
Toimintakate	-7 475	0	0	0	-4 609	-	-4 609
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 248	0	0	0	-17 248	-	-17 248
Yhteensä	-24 724	0	0	0	-21 857	-	-21 857
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-13	0	0	0	-11	-	-11

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA – TOIMIELIN YHTEENSÄ

2.6. Ympäristö- ja lupalautakunta

2.6.1. Toimielin yhteensä

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Pyhärannan kunnan ympäristönsuojelumääräykset saatiin päivitettyä vuoden 2024 aikana ja ne tulivat voimaan 1.1.2025 alkaen. Rakennusjärjestyksen päivittämisen perustettiin KH 24.9.2024 § 259 työryhmä ja työ on aloitettu. Työssä on apuna kuntaliiton laatima mallirakennusjärjestys. Rakennusjärjestykseen on otettava huomioon paikalliset olosuhteet ja jo tiedossa olevat laki- ja asetusmuutokset.

Ympäristö- ja lupalautakunnan toimintatuotot olivat 34.674 euroa eli 22.374 euroa enemmän kuin talousarviossa. Toimintakulut olivat 107.635 euroa eli 515 euroa alle talousarvion. Palvelujen ostoissa on säästetty yli 16.000 euroa. Toimintatuottojen ylitys on seurausta yksityisteiden avustuksesta (tiekunnat maksavat kunnalle siitä murskeesta, joka ylittää myönnetyn avustuksen). Ympäristö- ja lupalautakunnan toimintakate alitui näin ollen 22.890 euroa.

STRATEGIA

Ympäristö- ja lupalautakunnan toimenpiteet tukevat omalta osaltaan strategisia painopisteitä eli asukasluvun kasvattamista, palveluiden kehittämistä ja ilmastotekojen lisäämistä. Pyhärannan kunnassa rakennusvalvonta toimii asiakaslähtöisesti, yksityisteiden kuntoa ylläpidetään avustuksilla ja uudet ympäristönsuojelumääräykset ottavat paremmin huomioon ilmastoteot.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa suoritettiin kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	13 551	12 300	0	12 300	14 543	118,2 %	2 243
Tuet ja avustukset	-11 264	0	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	13 444	0	0	0	20 131	-	20 131
Toimintatuotot yht.	15 731	12 300	0	12 300	34 674	281,9 %	22 374
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-58 274	-50 110	0	-50 110	-46 601	93,0 %	3 509
Palvelujen ostot	-38 505	-46 890	0	-46 890	-30 667	65,4 %	16 223
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-209	-1 150	0	-1 150	-679	59,1 %	471
Avustukset	-13 539	-10 000	0	-10 000	-29 688	296,9 %	-19 688
Vuokratkulut	-1	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-110 528	-108 150	0	-108 150	-107 635	99,5 %	515
Toimintakate	-94 797	-95 850	0	-95 850	-72 960	76,1 %	22 890
Yhteensä	-94 797	-95 850	0	-95 850	-72 960	76,1 %	22 890
Asukasluvu 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-49	-50	0	-50	-38	76,5 %	12

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA – TOIMIELIN YHTEENSÄ

YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	1 014	0	0	0	130	-	130
Toimintatuotot yht.	1 014	0	0	0	130	-	130
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-11 670	0	0	0	-11 155	-	-11 155
Vuokrakulut	-3 038	0	0	0	-10 683	-	-10 683
Toimintakulut yht.	-14 708	0	0	0	-21 837	-	-21 837
Toimintakate	-13 694	0	0	0	-21 707	-	-21 707
Yhteensä	-13 694	0	0	0	-21 707	-	-21 707
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-7	0	0	0	-11	-	-11

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA – 4500 RAKENNUSVALVONTA

2.6.2. 4500 Rakennusvalvonta

TEHTÄVÄT

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ympäristö- ja lupalautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvontaviranomainen valvoo myös kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamis- ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Rakentamislaki on tullut voimaan 1.1.2025. Rakennusjärjestyksen päivittämistä varten on perustettu työryhmä, joka on aloittanut rakennusjärjestyksen uusimisen. Rakennusvalvontataksan päivitys siirtyi vuoden 2025 aikana tehtäväksi. Lakimuutosten vaikutukset rakennusvalvonnan töihin ja päätösten tekoon on vielä tarkentumatta.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Osa rakennustarkastajan ja talous- ja henkilöstösihteerin työpanoksesta.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Ammattitaidon ja työkyvyn ylläpito.
-Mittarit:
-Toteuma: Ammattitaidon osalta osallistuttu niin etä- kuin lähikoulutuksiin.
2) Rakennusvalvonnan tavoitettavuus tehdään mahdollisimman helpoksi.
-Mittarit:
-Toteuma: Myönnetty 46 kpl vuoden 2024 aikana.
3) Rakennusjärjestyksen ja rakennusvalvonnan taksojen päivitys.
-Mittarit:
-Toteuma: Rakennusjärjestyksen päivitys aloitettu.

Henkilöstökuluja kohdennettu rakennusvalvonnan kustannuspaikalle aiempaa enemmän.

RAKENNUSVALVONTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	13 551	11 000	0	11 000	14 543	132,2 %	3 543
Toimintatuotot yht.	13 551	11 000	0	11 000	14 543	132,2 %	3 543
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-50 568	-41 780	0	-41 780	-38 651	92,5 %	3 129
Palvelujen ostot	-35 818	-40 420	0	-40 420	-28 804	71,3 %	11 616
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-209	-1 150	0	-1 150	-626	54,4 %	524
Vuokratkulut	-1	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-86 596	-83 350	0	-83 350	-68 081	81,7 %	15 269
Toimintakate	-73 045	-72 350	0	-72 350	-53 537	74,0 %	18 813
Yhteensä	-73 045	-72 350	0	-72 350	-53 537	74,0 %	18 813
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-38	-37	0	-37	-28	74,4 %	10

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA – 4500 RAKENNUSVALVONTA

RAKENNUSVALVONTA (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	1 014	0	0	0	130	-	130
Toimintatuotot yht.	1 014	0	0	0	130	-	130
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-10 127	0	0	0	-9 253	-	-9 253
Vuokrakulut	-3 038	0	0	0	-10 683	-	-10 683
Toimintakulut yht.	-13 165	0	0	0	-19 935	-	-19 935
Toimintakate	-12 151	0	0	0	-19 805	-	-19 805
Yhteensä	-12 151	0	0	0	-19 805	-	-19 805
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-6	0	0	0	-10	-	-10

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA – 4600 YMPÄRISTÖNSUOJELU

2.6.3. 4600 Ympäristönsuojelu

TEHTÄVÄT

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristö- ja lupalautakunta, jonka tehtävänä on muun muassa huolehtia ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävistä, toimia maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena, vesilaissa säädettyjen päätösten tekeminen ja valvonta, jätelain sekä vesihuoltolain valvonta. Neuvonta ja valistus ympäristönsuojelu ja jäteasioissa, pohjavesien ja vesistöjen suojelemissa sekä luonnonsuojeluasioissa ovat osa vastuualueen tehtäviä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Ongelmajätekeräys suoritetaan kunnassa aina parittomina vuosina.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Osa rakennustarkastajan työpanoksesta.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite							
Tavoitteet							
1) Hyvä ammattitaito							
-Mittarit:							
-Toteuma:							

Talousarviossa vuodelle 2024 varauduttu määräaikaisen henkilön palkkaukseen.

YMPÄRISTÖNSUOJELU (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	0	1 300	0	1 300	0	0,0 %	-1 300
Toimintatuotot yht.	0	1 300	0	1 300	0	0,0 %	-1 300
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-3 853	-4 140	0	-4 140	-4 046	97,7 %	94
Palvelujen ostot	-2 054	-5 290	0	-5 290	-1 463	27,7 %	3 827
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	-53	-	-53
Toimintakulut yht.	-5 907	-9 430	0	-9 430	-5 562	59,0 %	3 868
Toimintakate	-5 907	-8 130	0	-8 130	-5 562	68,4 %	2 568
Yhteensä	-5 907	-8 130	0	-8 130	-5 562	68,4 %	2 568
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-3	-4	0	-4	-3	68,8 %	1

YMPÄRISTÖNSUOJELU (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-771	0	0	0	-968	-	-968
Toimintakulut yht.	-771	0	0	0	-968	-	-968
Toimintakate	-771	0	0	0	-968	-	-968
Yhteensä	-771	0	0	0	-968	-	-968
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	0	0	0	0	-1	-	-1

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA – 4700 YKSITYISTIET

2.6.4. 4700 Yksityistiet

TEHTÄVÄT

Yksityistieverkostosta huolehtiminen, tieverkoston kunnossapidon edesauttaminen. ELY-keskuksen avustusten hyödyntäminen

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET, MITÄ UUTTA

Keskusteluissa nostettu esille yksityistieavustusten käsittelyyn kuluva työmäärä (hakemukset, valmistelu avustuspäätöksiin, päätökset tiekunnille, murskelaskutukset ja taloudellinen yhteenveto loppuvuodesta tiekunnittain sekä tähän liittyvä laskutus). Voidaanko prosessia kehittää.

RESURSSIT/HENKILÖMÄÄRÄ

Rakennustarkastaja, osa talous- ja henkilöstösihteerin työpanoksesta.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tavoitteet
1) Tarkistetaan yksityisteiden avustusperusteet alkuvuoden 2024 aikana.
-Mittarit:
-Toteuma: Avustusperusteisiin ei ole tehty muutoksia.

YKSITYISTIET (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	-11 264	0	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	13 444	0	0	0	20 131	-	20 131
Toimintatuotot yht.	2 180	0	0	0	20 131	-	20 131
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-3 853	-4 190	0	-4 190	-3 904	93,2 %	286
Palvelujen ostot	-633	-1 180	0	-1 180	-400	33,9 %	780
Avustukset	-13 539	-10 000	0	-10 000	-29 688	296,9 %	-19 688
Toimintakulut yht.	-18 025	-15 370	0	-15 370	-33 992	221,2 %	-18 622
Toimintakate	-15 845	-15 370	0	-15 370	-13 861	90,2 %	1 509
Yhteensä	-15 845	-15 370	0	-15 370	-13 861	90,2 %	1 509
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	-8	-8	0	-8	-7	90,7 %	1

YKSITYISTIET (SISÄISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-771	0	0	0	-934	-	-934
Toimintakulut yht.	-771	0	0	0	-934	-	-934
Toimintakate	-771	0	0	0	-934	-	-934
Yhteensä	-771	0	0	0	-934	-	-934
Asukasluku 31.12.	1 930	1 930	1 930	1 930	1 920	99,5 %	-10
Euroa/asukas	0	0	0	0	0	-	0

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

3. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

3.1. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU (ULKOISET ERÄT)

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Toimintatuotot						
Myyntituotot	362 904	0	362 904	323 986	89,3 %	-38 918
Maksutuotot	117 300	0	117 300	111 158	94,8 %	-6 142
Tuet ja avustukset	15 000	0	15 000	115 570	770,5 %	100 570
Vuokratuotot	91 000	0	91 000	156 589	172,1 %	65 589
Muut toimintatuotot	27 100	0	27 100	47 818	176,5 %	20 718
Toimintatuotot yht.	613 304	0	613 304	755 122	123,1 %	141 818
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-2 911 168	-25 000	-2 936 168	-3 206 961	109,2 %	-270 793
Palvelujen ostot	-2 163 144	-60 936	-2 224 080	-2 193 550	98,6 %	30 530
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-673 761	-3 000	-676 761	-671 291	99,2 %	5 470
Avustukset	-179 721	-2 000	-181 721	-198 978	109,5 %	-17 257
Vuokrakulut	-266 320	70 000	-196 320	-193 218	98,4 %	3 102
Muut toimintakulut	-40 450	0	-40 450	-106 682	263,7 %	-66 232
Toimintakulut yht.	-6 234 564	-20 936	-6 255 500	-6 570 680	105,0 %	-315 180
Toimintakate	-5 621 260	-20 936	-5 642 196	-5 815 559	103,1 %	-173 363
Verotulot	5 024 000	0	5 024 000	4 839 457	96,3 %	-184 543
Valtionosuudet	1 034 000	0	1 034 000	945 129	91,4 %	-88 871
Rahoitustuotot ja -kulut						0
Korkotuotot	4 000	0	4 000	5 016	125,4 %	1 016
Muut rahoitustuotot	22 750	0	22 750	7 612	33,5 %	-15 138
Korkokulut	-11 500	-30 000	-41 500	-38 240	92,1 %	3 260
Muut rahoituskulut	-2 000	0	-2 000	-2 125	106,3 %	-125
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	13 250	-30 000	-16 750	-27 737	165,6 %	-10 987
Vuosikate	449 990	-50 936	399 054	-58 709	-14,7 %	-457 763
Poistot ja arvonalentumiset	-590 767	-68 000	-658 767	-552 004	83,8 %	106 763
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	-	0
Tilikauden tulos	-140 777	-118 936	-259 713	-610 713	235,1 %	-351 000
Poistoeron muutos	23 310	0	23 310	23 310	100,0 %	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-117 467	-118 936	-236 403	-587 403	248,5 %	-351 000

3.2. Verotulojen ja valtionosuuksien toteutuminen

VEROTULOJEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Kunnallisvero	3 937 000	0	3 937 000	3 788 905	96,2 %	-148 095
Osuus yhteisöverosta	257 000	0	257 000	206 066	80,2 %	-50 934
Kiinteistövero	830 000	0	830 000	844 486	101,7 %	14 486
Verotulot yhteensä	5 024 000	0	5 024 000	4 839 457	96,3 %	-184 543

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

VEROPROSENTTIEN KEHITYS

Verolaji	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tulovero	21,75 %	21,75 %	21,75 %	21,75 %	9,11 %	9,10 %
Maapohjan yleinen kiinteistövero	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %
Vakituisten asuinrakennusten vero	0,70 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %
Muiden rakennusten vero	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %
Rakennusten yleinen kiinteistövero	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %
Rakentamattoman rakennuspaikan vero	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %
Yleishyödyllisen käytön kiinteistövero	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Voimalaitosten vero	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Peruspalvelujen valtionosuus	694 000	0	694 000	548 527	-145 473	79,0 %
Verot. perustuva v.os. tasaus	560 000	0	560 000	593 094	33 094	105,9 %
Opetus- ja kulttuurimin. v.os.	-520 000	0	-520 000	-529 741	-9 741	101,9 %
Verotulomenetysten korvaus	300 000	0	300 000	333 250	33 250	111,1 %
Harkinnanvarainen v.os. korotus	0	0	0	0	0	-
Valtionosuudet yhteensä	1 034 000	0	1 034 000	945 129	-88 871	91,4 %

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

4. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Kunnanhallitus							
Investointitulot	0	0	0	0	3	-	3
Investointimenot	0	0	1 740	1 740	1 723	99 %	-17
Nettoinvestoinnit	0	0	-1 740	-1 740	-1 720	99 %	20
Sivistyslautakunta							
Investointitulot	0	0	0	0	19	-	19
Investointimenot	10	35	5	40	35	88 %	-5
Nettoinvestoinnit	-10	-35	-5	-40	-16	41 %	24
Tekninen lautakunta							
Investointitulot	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot	512	301	50	351	215	61 %	-135
Nettoinvestoinnit	-512	-301	-50	-351	-215	61 %	135
Ympäristö- ja lupalautakunta							
Investointitulot	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot	0	0	0	0	0	-	0
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	0	-	0
Vesihuoltolaitos							
Investointitulot	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot	54	60	0	60	30	50 %	-30
Nettoinvestoinnit	-54	-60	0	-60	-30	50 %	30
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	22	-	22
Investointimenot yhteensä	-577	-396	-1 795	-2 191	-2 004	91 %	187
Nettoinvestoinnit	-577	-396	-1 795	-2 191	-1 982	90 %	209

INVESTOINTIHANKKEET, KUNNANHALLITUS

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Tietokoneohjelmistot							
9479 Talousraportointi	0	0	0	0	-8	-	-8
9485 Digitointiprojekti	0	0	0	0	-6	-	-6
Tietokoneohjelmistot yht.	0	0	0	0	-13	-	-13
Muut pitkävaik.menot							
9488 Nettisivujen uudistamisprojekt	0	0	0	0	-5	-	-5
Muut pitkävaik.menot yht.	0	0	0	0	-5	-	-5
Maa- ja vesialueet							
9001 Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0	3	-	3
Maa- ja vesialueet yht.	0	0	0	0	3	-	3
Rakennukset							
9000 Kiinteistöjen osto	0	0	-1 700	-1 700	-1 699	100 %	1
Rakennukset yht.	0	0	-1 700	-1 700	-1 699	100 %	1

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Muut aineelliset hyöd.							
9489 Lisäm. tontin lunastus	0	0	-40	-40	-6	15 %	34
Muut aineelliset hyöd. yht.	0	0	-40	-40	-6	15 %	34
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	3	-	3
Investointimenot yhteensä	0	0	1 740	1 740	1 723	99 %	-17
Nettoinvestoinnit	0	0	-1 740	-1 740	-1 720	99 %	20

INVESTOINTIHANKKEET, SIVISTYSLAUTAKUNTA

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Kiinteät rakent. ja lait.							
9456 Kuntoportaati (sitova)	0	-35	0	-35	-9	27 %	26
-Tulot:	0	0	0	0	19	-	19
-Menot:	0	-35	0	-35	-28	81 %	7
9486 Ulkokuntoilulaitteet	0	0	-5	-5	-5	100 %	0
Kiinteät rakent. ja lait. yht.	0	-35	-5	-40	-14	36 %	26
Koneet ja kalusto							
9467 Omatoimikirjasto	-10	0	0	0	-2	-	-2
Koneet ja kalusto yht.	-10	0	0	0	-2	-	-2
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	19	-	19
Investointimenot yhteensä	10	35	5	40	35	88 %	-5
Nettoinvestoinnit	-10	-35	-5	-40	-16	41 %	24

INVESTOINTIHANKKEET, TEKNINEN LAUTAKUNTA

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Aineettomat oikeudet							
9112 Rantayleiskaavan päivittäminen (sitova)	-15	-40	0	-40	-8	19 %	32
9462 Lämm.järjestelmä suunnittelu	0	-12	0	-12	-5	43 %	7
Aineettomat oikeudet yht.	-15	-52	0	-52	-13	24 %	39
Muut pitkävaik.menot							
9469 Suunn.vesihuoll.turvaaminen (sitova)	0	-12	0	-12	-5	42 %	7
Muut pitkävaik.menot yht.	0	-12	0	-12	-5	42 %	7
Rakennukset							
9454 Rohd koulu uusi osa kunnostus	-230	0	0	0	0	-	0
9466 Koulujen ja päiväk. korjaukset	0	0	-43	-43	-17	40 %	26
9468 Reilan päiväk.suunn. ja pohjat	-233	0	0	0	0	-	0
9471 Päiväk.Tuiskurannan kunnostus	0	0	-7	-7	-5	74 %	2
9473 Suojalan- ja leir.al. pesut.ku	0	-7	0	-7	-6	80 %	1
Rakennukset yht.	-463	-7	-50	-57	-28	49 %	29

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Kiinteät rakent. ja lait.							
9410 Teiden asfaltointi	0	-25	0	-25	-16	63 %	9
9419 Urheilualueiden kunnostus	-1	0	0	0	0	-	0
9449 Kaavateiden rakentaminen	0	-60	22	-38	-12	31 %	26
9463 Terv. aseman lämm. järj. muutokse	-18	0	0	0	0	-	0
9470 Rohd. koulun käyttöv. putk. uusim	0	-70	0	-70	-60	86 %	10
9474 Paloas. nosto-ovien kunn.	0	-10	0	-10	-10	106 %	-1
9475 Aidan rak. Tuiskurann. päiväk. (sitova)	0	-11	0	-11	-10	89 %	1
9476 Rihtniem. risteysal. katuvalojen	0	-30	-22	-52	-53	102 %	-1
9477 Pappilan al. maasuod. rakentamin	0	-15	0	-15	-2	12 %	13
Kiinteät rakent. ja lait. yht.	-20	-221	0	-221	-162	74 %	58
Koneet ja kalusto							
9478 Ajettava ruohonleikkuri	0	-9	0	-9	-7	80 %	2
Koneet ja kalusto yht.	0	-9	0	-9	-7	80 %	2
Muut aineelliset hyöd.							
9464 Ihode urh. kentän ennallistamin	-13	0	0	0	0	-	0
Muut aineelliset hyöd. yht.	-13	0	0	0	0	-	0
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot yhteensä	512	301	50	351	215	61 %	-135
Nettoinvestoinnit	-512	-301	-50	-351	-215	61 %	135

INVESTOINTIHANKKEET, VESIHUOLTOLAITOS

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Muut pitkävaik. menot							
9515 Yhdysvesij. suunn. Untamala-Varh	-12	0	0	0	0	-	0
Muut pitkävaik. menot yht.	-12	0	0	0	0	-	0
Kiinteät rakent. ja lait.							
9500 Vesijohtoverkoston rakentamine	-19	-25	0	-25	-20	82 %	5
9502 Viemäriverkoston rakentaminen	-24	-35	0	-35	-10	28 %	25
Kiinteät rakent. ja lait. yht.	-43	-60	0	-60	-30	50 %	30
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot yhteensä	54	60	0	60	30	50 %	-30
Nettoinvestoinnit	-54	-60	0	-60	-30	50 %	30

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	449 990	-50 936	399 054	-58 709	-14,7 %	-457 763
Tulorahoituksen korjauserät	-10 000	0	0	903	-	903
Toiminnan rahavirta yht.	449 990	-50 936	399 054	-57 806	-14,5 %	-456 860
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-395 500	-1 795 000	-2 190 500	-2 003 194	91,4 %	187 306
Rahoitusos. investointimenoihin	0	0	0	18 900	-	18 900
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0	1 814	-	1 814
Investointien rahavirta yht.	-395 500	-1 795 000	-2 190 500	-1 982 480	90,5 %	208 020
Toiminnan ja inv. rahavirta yht.	54 490	-1 845 936	-1 791 446	-2 040 286	113,9 %	-248 840
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainauksen muutokset yht.	0	0	0	0	-	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	100,0 %	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-300 000	0	-300 000	-425 000	141,7 %	-125 000
Lainakannan muutokset yht.	700 000	0	700 000	575 000	82,1 %	-125 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	754 490	-1 845 936	-1 091 446	-1 465 286	134,3 %	-373 840

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(1 000 euroa)	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	Muutos	TA+mu- utos	To- teuma	Poik- keama	Alkup. TA	Muutos	TA+mu- utos	To- teuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
10 Kunnanhallitus	N	1 034	50	1 084	1 187	103					
11 Keskusvaalilautakunta	N	20	0	20	17	-3					
12 Tarkastuslautakunta	N	20	32	52	53	1					
30 Sivistyslautakunta	N	3 287	0	3 287	3 357	70					
40 Tekninen lautakunta	N	1 165	-61	1 104	1 129	25					
50 Ympäristö- ja lupalautakunta	N	96	0	96	73	-23					
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						5 024	0	5 024	4 839	-185
Valtionosuudet	B						1 034	0	1 034	945	-89
Korkotuotot	B						4	0	4	5	1
Muut rahoitustuotot	B						23	0	23	8	-15
Korkomenot	B	12	30	42	38	-3					
Muut rahoitusmenot	B	2	0	2	2	0					
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointiosa											
Kunnanhallitus	N	0	1 740	1 740	1 720	-20					
Sivistyslautakunta	N	35	5	40	16	-24					
Tekninen lautakunta	N	301	50	351	215	-135					
Ympäristö- ja lupalautakunta	N	0	0	0	0	0					
Vesihuoltolaitos	N	60	0	60	30	-30					
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	0	0	0	0	0					
Antolainasaamisten vähennys	B						0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lisäykset	B						1 000	0	1 000	1 000	0
Pitkäaikaisten vähennykset	B	300	0	300	425	125					
Lyhytaikaisten muutokset	N										
Oman pääoman muutokset	N										
Vaikutus maksuvalmiuteen		754						1 846	1 091	1 465	374
Yhteensä		7 085	1 846	8 176	8 263	87	7 085	1 846	8 176	8 263	86

Tilivelvollisuus valtuustoon nähden nettositovuustasolla.

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1. Kunta

7.1.1. Tuloslaskelma

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	2024	2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	323 986,35	315 482,69
Maksutuotot	111 157,84	100 623,80
Tuet ja avustukset	115 570,22	70 661,88
Vuokratuotot	156 589,35	125 341,68
Muut toimintatuotot	47 818,11	73 737,56
Toimintatuotot yht.	755 121,87	685 847,61
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-3 206 961,12	-2 947 753,74
Palvelujen ostot	-2 193 550,20	-2 178 672,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-671 290,76	-735 789,54
Avustukset	-198 978,30	-195 656,13
Vuokratulot	-193 217,72	-216 631,07
Muut toimintakulut	-106 682,32	-72 983,52
Toimintakulut yht.	-6 570 680,42	-6 347 486,45
Toimintakate	-5 815 558,55	-5 661 638,84
Verotulot	4 839 456,53	4 914 547,20
Valtionosuudet	945 129,32	1 944 503,41
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 016,49	9 351,45
Muut rahoitustuotot	7 612,33	5 104,82
Korkokulut	-38 240,14	-14 993,85
Muut rahoituskulut	-2 125,20	-9 467,18
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-27 736,52	-10 004,76
Vuosikate	-58 709,22	1 187 407,01
Poistot ja arvonalentumiset	-552 003,98	-693 937,53
Satunnaiset erät yht.	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-610 713,20	493 469,48
Poistoeron muutos	23 310,00	23 310,02
Tilikauden yli-/alijäämä	-587 403,20	516 779,50

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1.2. Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-58 709,22	1 187 407,01
Tulorahoituksen korjauserät	903,34	-37 484,51
Toiminnan rahavirta yhteensä	-57 805,88	1 149 922,50
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 003 194,34	-576 565,84
Rahoitusosuudet investointimenoihin	18 900,00	0,00
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	1 814,40	37 542,00
Investointien rahavirta yhteensä	-1 982 479,94	-539 023,84
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-2 040 285,82	610 898,66
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-14 400,00
Antolainauksen muutokset yhteensä	0,00	-14 400,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-425 000,00	-175 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-1 000 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	575 000,00	-1 175 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	19 727,95	199 405,35
Saamisten muutos	-96 692,96	187 731,55
Korottomien velkojen muutos	35 358,23	-281 344,74
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-41 606,78	105 792,16
Rahoituksen rahavirta yhteensä	533 393,22	-1 083 607,84
Rahavarojen muutos	-1 506 892,60	-472 709,18
Rahavarat jakson alussa	2 830 319,43	3 303 028,61
Rahavarat jakson lopussa	1 323 426,83	2 830 319,43

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1.3. Tase

KUNNAN TASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	-19 671,81	-28 626,19
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	-19 671,81	-28 626,19
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	-898 288,67	-895 055,43
2. Rakennukset	-4 098 773,73	-2 595 409,38
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	-4 139 845,00	-4 261 930,66
4. Koneet ja kalusto	-13 255,48	-23 646,35
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	-110 429,99	-46 024,05
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	-9 260 592,87	-7 822 065,87
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	-30 299,96	-30 299,96
4. Muut saamiset	-21 960,00	-21 960,00
III Sijoitukset yhteensä	-52 259,96	-52 259,96
A Pysyvät vastaavat yhteensä	-9 332 524,64	-7 902 952,02
B Toimeksiantojen varat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	-2 210,47	-2 208,51
B Toimeksiantojen varat yhteensä	-2 210,47	-2 208,51
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	-275 324,09	-313 442,11
3. Muut saamiset	-54 552,85	-46 520,49
4. Siirtosaamiset	-150 289,57	-23 510,95
II Saamiset yhteensä	-480 166,51	-383 473,55
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	-360 990,00	-360 990,00
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	-360 990,00	-360 990,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	-962 436,83	-2 469 329,43
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	-1 803 593,34	-3 213 792,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	-11 138 328,45	-11 118 953,51

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

KUNNAN TASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	4 803 786,98	4 803 786,98
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 454 554,91	1 937 775,41
V Tilikauden yli-/alijäämä	-587 403,20	516 779,50
A Oma pääoma yhteensä	6 670 938,69	7 258 341,89
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
1. Poistoero	517 189,41	540 499,41
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	517 189,41	540 499,41
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	409 509,87	389 779,96
3. Muut toimeksiantojen pääomat	39 399,88	39 399,88
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	448 909,75	429 179,84
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	700 000,00	75 000,00
Korottomat		
7. Muut velat	1 646 506,60	1 613 033,28
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	275 000,00	325 000,00
Korottomat		
5. Saadut ennakot	21 796,14	6 486,00
6. Ostovelat	237 023,66	253 738,32
7. Muut velat	67 473,05	80 523,50
8. Siirtovelat	553 491,15	537 151,27
E Vieras pääoma yhteensä	3 501 290,60	2 890 932,37
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 138 328,45	11 118 953,51

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.2. Konserni

7.2.1. Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot	797 109,74	722 080,14
Toimintakulut	-6 611 363,79	-6 383 042,84
Toimintakate	-5 814 254,05	-5 660 962,71
Verotulot	4 839 456,53	4 914 547,20
Valtionosuudet	945 129,32	1 944 503,41
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 016,49	9 351,45
Muut rahoitustuotot	7 613,85	5 105,69
Korkokulut	-38 240,67	-14 996,81
Muut rahoituskulut	-2 125,20	-9 467,18
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-27 735,53	-10 006,85
Vuosikate	-57 403,73	1 188 081,05
Poistot ja arvonalentumiset	-552 436,72	-694 582,78
Satunnaiset erät		
Satunnaiset erät yht.	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-609 840,45	493 498,27
Tilikauden yli-/alijäämä	-609 840,45	493 498,27

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.2.2. Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-57 403,73	1 188 081,05
Tulorahoituksen korjauserät	903,34	-37 484,51
Toiminnan rahavirta yhteensä	-56 500,39	1 150 596,54
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 003 194,34	-576 565,84
Rahoitusosuudet investointimenoihin	18 900,00	0,00
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	1 814,40	37 542,00
Investointien rahavirta yhteensä	-1 982 479,94	-539 023,84
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-2 038 980,33	611 572,70
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-14 400,00
Antolainauksen muutokset yhteensä	0,00	-14 400,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-425 000,00	-175 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-1 000 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	575 000,00	-1 175 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	19 727,95	199 405,35
Saamisten muutos	-98 188,94	187 453,17
Korottomien velkojen muutos	35 444,80	-281 887,77
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-43 016,19	104 970,75
Rahoituksen rahavirta yhteensä	531 983,81	-1 084 429,25
Rahavarojen muutos	-1 506 996,52	-472 856,54
Rahavarat jakson alussa	2 841 403,70	3 572 480,61
Rahavarat jakson lopussa	1 334 407,18	3 099 624,06

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.2.3. Konsernitase

KONSERNITASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	19 671,81	28 626,19
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	19 671,81	28 626,19
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	898 288,67	895 055,43
Rakennukset	4 098 773,73	2 595 409,38
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 139 845,00	4 261 930,66
Koneet ja kalusto	13 276,62	24 100,23
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	110 429,99	46 024,05
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9 260 614,01	7 822 519,75
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	26 182,96	26 182,96
Muut saamiset	21 960,00	21 960,00
Sijoitukset yhteensä	48 142,96	48 142,96
Pysyvät vastaavat yhteensä	9 328 428,78	7 899 288,90
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	23 512,40	28 517,51
Lahjoitusrahastojen varat	2 210,47	2 208,51
Muut toimeksiantojen varat	45 499,88	63 092,62
Toimeksiantojen varat yhteensä	71 222,74	93 818,64
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	275 416,37	313 725,43
Muut saamiset	63 838,44	54 119,05
Siirtosaamiset	150 289,57	23 510,95
Saamiset yhteensä	489 544,38	391 355,44
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2,04	2,04
Muut arvopaperit	360 990,00	360 990,00
Rahoitusarvopaperit yhteensä	360 992,04	360 992,04
Rahat ja pankkisaamiset	973 415,14	2 480 411,66
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 823 951,56	3 232 759,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 223 603,08	11 225 866,68

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	4 803 786,98	4 803 786,98
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 002 757,21	2 509 258,94
Tilikauden yli-/alijäämä	-609 840,45	493 498,27
Oma pääoma yhteensä	7 196 703,74	7 806 544,19
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	23 512,40	28 517,51
Lahjoitusrahastojen pääomat	409 509,87	389 779,96
Muut toimeksiantojen pääomat	84 899,76	102 492,50
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	517 922,02	520 789,97
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	700 000,00	75 000,00
Korottomat		
Muut velat	1 646 506,60	1 612 300,35
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	275 000,00	325 000,00
Korottomat		
Saadut ennakot	21 796,14	6 486,00
Ostovelat	239 570,85	256 090,20
Muut velat	66 740,12	80 523,50
Siirtovelat	559 363,61	543 132,47
Vieras pääoma yhteensä	3 508 977,32	2 898 532,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 223 603,08	11 225 866,68

8. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Valtion rahoitusosuudet käyttötalousprojekteihin on jaksotettu menoja vastaan tilikaudelle avustuksiin. Seuraavalle tilikaudelle kohdistuvat tulot on kirjattu tilinpäätöksessä taseen ennakkotuloihin.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Pyhärannan kunta on vahvistanut 1.1.2013 jälkeen valmistuneiden hankkeiden suunnitelmapoistojen perusteet (Kvalt 28.1.2013 § 15) Kirjanpitolausakunnan kuntajaoston uuden yleisohjeen lyhyempien poistoajkojen noudattamisen mukaisiksi. Kunnanhallitus on vahvistanut muiden pitkävaikutteisten menojen poistoajaksi 5 vuotta tasapoistoin Kvalt. 23.11.2015 § 168. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 11. suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Talousarvion 2014 vahvistamisen yhteydessä (Kvalt 9.12.2013 § 60) kohdassa Investointiosa, on määritelty poistonalaisten investoinnin pienhankintarajaksi 5.000,00 euroa. Valtuusto vahvisti kokouksessaan (Kvalt 3.6.2019 § 14) että kunnanjohtaja saa oikeudet poistaa jäännösarvoltaan alle 5000 euroa olevia omaisuuskohteita käyttöomaisuuskirjanpidosta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa määräisinä. Kunnalla ei ole vaihto-omaisuutta.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kunnalla ei ole vaihto-omaisuutta.

RAHOITUSOMAISUUS

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella on luottotappioitu myyntisaatavia 38 568,72 euroa.

8.2. Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOKSESTA

TASEEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOS

Tuloslaskelma ja tase on laadittu kirjanpitolain säännösten sekä kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti, tuloslaskelmayleisohje v. 2018 ja taseyleisohje v. 2016. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on noudatettu kuntajaoston yleisohjetta v.2019 tilinpäätöksen liitetiedoista sekä ohjeen liitetietonumerointia 1–46.

Eriytettyjen tilinpäätösten yhdisteleminen kunnan tilinpäätökseen

Kunnan vesilaitos taseyksikkö on yhdistetty kunnan tilinpäätökseen. Vesilaitoksen eriytetyt laskelmat liitetietoineen on esitetty kunnan tilinpäätöslaskelmissä. Hulevesiviemärintiä ei ole esitetty vesihuoltolaitoksen kustannuksissa, koska kunnassa ei rakennettu hulevesijärjestelmä tilikaudella 2024.

3) OIKAISUT EDELLISTEN TILIKAUSIEN TIETOIHIN

Oikaisuja ei ole.

4) EDELLISTEN TILIKAUSIEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

5) AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT SEKÄ VIRHEIDEN KORJAUKSET

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja, kuluja sekä virheiden korjauksia ei ole.

8.3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen tilinpäätökset on muutettu yhdistelyvaiheessa kunnassa noudatettujen tilinpäätösperiaatteiden mukaisiksi. Konsernitase on esitetty lyhennetyllä tasekaavalla.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty Varsinais-Suomen liitto, jossa kunta on jäsenenä sekä yksi tytäryhtiö. Kunnalla ei ole osakkuusyhteisöjä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot, kulut ja rahoitustapahtumat sekä saamiset ja velat on eliminoitu. Konsernikuntayhtymien maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan kuntayhtymän laatiman konsernitilinpäätöksen mukaisesti. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen jäsenkuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty eliminoidamalla kunnan osuuk-sien hankintameno konsernikuntayhtymien oman pääoman eriä vastaan. Eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintakaudelle.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämistä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa suoraan kuntayhtymän omien konsernilaskemien mukaisesti.

Keskinäisten omistusten eliminointi

Kunnan ja sen jäsenkuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty eliminoimalla kunnan osuuk-sien hankintameno konsernikuntayhtymien oman pääoman eriä vastaan. Eliminoinnissa syntynyt ero on kir-jattu kokonaisuudessaan hankintakaudelle.

8.4. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**6) ULKOISET TOIMINTATUOTOT TOIMIELIMITTÄIN**

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Yleishallinto	78 602,88	75 473,41	78 602,88	75 473,41
Opetus- ja kulttuuripalvelut	148 767,33	154 254,49	148 767,33	154 254,49
Yhdyskuntapalvelut	527 204,15	453 148,96	527 204,15	453 148,96
Muut palvelut	42 535,38	39 203,28	547,51	2 970,75
Yhteensä	797 109,74	722 080,14	755 121,87	685 847,61

7) VEROTULOJEN ERITTELY

	2024	2023
Kunnallisvero	3 788 904,53	3 777 471,38
Osuus yhteisöverosta	206 066,09	320 746,04
Kiinteistövero	844 485,91	816 329,78
Verotulot yhteensä	4 839 456,53	4 914 547,20

8) VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2024	2023
Peruspalvelujen valtionosuus	548 526,61	1 552 158,53
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	593 093,59	590 436,74
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet	-529 741,00	-542 509,00
Verotulomenetysten korvaus	333 250,12	344 417,14
Valtionosuudet yhteensä	945 129,32	1 944 503,41

9) PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	1 050 712,02	1 103 639,73
Muiden palvelujen ostot	1 142 838,18	1 075 032,72
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	2 193 550,20	2 178 672,45

10) VALTUUSTORYHMIEN TOIMINTAEDELLYTUSTEN TUKEMISEKSI ANNETUT TUET VALTUUSTORYHMIT-TÄIN ERITELTYINÄ.**11) SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN LASKENNASSA KÄYTETYT POISTOMENETELMÄT JA POISTO-AJAT**

Pyhärannan kunta on vahvistanut poistosuunnitelman kunnanhallituksessa 28.1.2013 § 15, noudatettavaksi 1.1.2013 alkaen valmistuneisiin kohteisiin. Kunnanhallitus on vahvistanut vuoden 2014 talousarvion täytän-töönpano-ohjeissa 16.12.2013 § 211 pienhankintarajaksi 5 000 euroa. Kunnan hallitus on vahvistanut muiden pitkävaikutteisten menoihin poistoajaksi 5 vuotta tasapoistoin.

Khall. 23.11.2015 § 168.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Luokka	Poistoaika (v)	Poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet	5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
- Atk-ohjelmat	3	Tasapoisto
- Muut pitkävaikutteiset menot	3	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
- Hallinto- ja toimistorakennukset, kivet	25–40	Tasapoisto
- Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20–30	Tasapoisto
- Koulurakennukset, kivet	25–35	Tasapoisto
- Koulurakennukset, puiset	20–30	Tasapoisto
- Päiväkodit, kivet	25–30	Tasapoisto
- Päiväkodit, puiset	20–25	Tasapoisto
- Liikuntahallit	25	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20–30	Tasapoisto
Talusrakennukset	10–20	Tasapoisto
- Varastot, kivet	30	Tasapoisto
- Varastot, puiset	25	Tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20	Tasapoisto
- Urheilukenttien huoltorakennukset	25	Tasapoisto
- Virkistysalueen mökit/saunamökit	30	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30	Tasapoisto
Rakennusten perusrakennukset	25	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
- Maarakenteet	15	Tasapoisto
- Kadut	15–20	Tasapoisto
Vesirakenteet	15–30	Tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15	Tasapoisto
Kiinteistöjen kaukovalvonta	10	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkostot	30–40	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10–15	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	4	Tasapoisto
Atk-laitteet ja -kalusteet	3	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		
Taide-esineet		

Niissä hyödykeryhmissä, joissa poistosuunnitelmassa on määritelty poistoaikojen ala- ja yläraja, käytetään ensisijaisesti alarajoja.

12) PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Eläkevaraus				
Eläkevaraus ennen muutoksia	0,00	581,10	0,00	0,00
Muutos ennen tilikauden alkua	0,00	-581,10	0,00	0,00
Eläkevaraus 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Eläkevaraus 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu				
Potilasvahinkovakuutusmaksu ennen muutoksia	0,00	180 316,83	0,00	0,00
Muutos ennen tilikauden alkua	0,00	-180 316,83	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

13) PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0,00	37 484,51	0,00	37 484,51
Luovutusvoitot yhteensä	0,00	37 484,51	0,00	37 484,51
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	-903,34	0,00	-903,34	0,00
Luovutustappiot yhteensä	-903,34	0,00	-903,34	0,00

14) SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Ei ilmoitettavaa

15) OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	6 588,25	4 121,58
Yhteensä	6 588,25	4 121,58

16) ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	2024	2023
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus	23 310,00	-23 310,02
Yhteensä	23 310,00	-23 310,02

8.5. Tasetta koskevat liitetiedot

8.5.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

18) Arvonkorotukset

19) TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennako- maksut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	28 686,19	0,00	28 686,19
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	7 183,75	0,00	7 183,75
Siirrot erien välillä	316,25	0,00	0,00	316,25
Tilikauden poisto	-316,25	-16 138,13	0,00	-16 454,38
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	19 731,81	0,00	19 731,81
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	19 731,81	0,00	19 731,81

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät ra- kenteet ja laitteet	Koneet ja ka- lusto	Muut aineelli- set hyödyk- keet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	895 055,43	2 595 409,38	4 261 930,66	23 646,35	0,00	46 024,05	7 822 065,87
Lisäykset tilikauden aikana	5 950,98	1 704 420,62	213 699,86	7 216,94	0,00	64 405,94	1 995 694,34
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-18 900,00	0,00	0,00	0,00	-18 900,00
Vähennykset tilikauden aikana	-2 717,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 717,74
Tilikauden poisto	0,00	-201 056,27	-316 885,52	-17 607,81	0,00	0,00	-535 549,60
Poistamaton hankintameno 31.12.	898 288,67	4 098 773,73	4 139 845,00	13 255,48	0,00	110 429,99	9 260 592,87
Kirjanpitoarvo 31.12.	898 288,67	4 098 773,73	4 139 845,00	13 255,48	0,00	110 429,99	9 260 592,87

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Maa- ja vesialueiden erittely

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Maa- ja vesialueet				
Muut maa- ja vesialueet	898 288,67	895 055,43	898 288,67	895 055,43
Maa- ja vesialueet yhteensä	898 288,67	895 055,43	898 288,67	895 055,43

OLENNAISET KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa

OSAKKEET JA OSUUDET

Ei ilmoitettavaa

JVK, LAINA JA MUUT SAAMISET

Ei ilmoitettavaa

20-22) OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilik. voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Pyhärannan Energia Oy		100,00 %	100,00 %	732,93	0,00	0,00
Yhteensä				732,93	0,00	0,00
Kuntayhtymät						
Varsinais-Suomen liitto		0,47 %	0,47 %	11 965,47	8 419,65	872,75
Yhteensä				11 965,47	8 419,65	872,75

23) SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEYSYHTEISÖILTÄ

Ei saamisia tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä tai osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä.

24) SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kela/työterveyshuollon korvaukset	34 048,00	17 765,00	34 048,00	17 765,00
Muut tulojäämät	116 241,57	5 745,95	116 241,57	5 745,95
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	150 289,57	23 510,95	150 289,57	23 510,95

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.5.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Peruspääoma ennen muutoksia	4 803 786,98	5 662 851,07	4 803 786,98	5 662 851,07
Muutos ennen tilikauden alkua	0,00	-859 064,09	0,00	-859 064,09
Peruspääoma 1.1.	4 803 786,98	4 803 786,98	4 803 786,98	4 803 786,98
Peruspääoma 31.12.	4 803 786,98	4 803 786,98	4 803 786,98	4 803 786,98
Yhdistysten ja säätiöiden po ennen muutoksia	0,00	209,19	0,00	0,00
Muutos ennen tilikauden alkua	0,00	-209,19	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden po 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden po 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot ennen muutoksia	0,00	2 655,60	0,00	0,00
Muutos ennen tilikauden alkua	0,00	-2 655,60	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ennen muutoksia	3 002 757,21	2 562 171,44	2 454 554,91	1 937 775,41
Muutos ennen tilikauden alkua	0,00	-52 912,50	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	3 002 757,21	2 509 258,94	2 454 554,91	1 937 775,41
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 002 757,21	2 509 258,94	2 454 554,91	1 937 775,41
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	-609 840,45	493 498,27	-587 403,20	516 779,50
Oma pääoma yhteensä 31.12.	7 196 703,74	7 806 544,19	6 670 938,69	7 258 341,89

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ

	2024	Kunta 2023
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	2 454 554,91	1 937 775,41
Tilikauden yli-/alijäämä	-587 403,20	516 779,50
Kertynyt poistoero 31.12.	517 189,41	540 499,41
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	0,00	0,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	2 384 341,12	2 995 054,32

26) POISTOERO

	2024	2023
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	517 189,41	540 499,41

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin

	2024	Konserni 2023
Laskennallisten verovelkojen muutos	0,00	0,00
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-23 310,00	-23 310,02
Varausten lisäys (-)	0,00	0,00
Varausten vähennys (+)	0,00	0,00
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	540 499,41	563 809,43
Yritysosotot	0,00	0,00
Vähemmistöosuus 1.1.	0,00	0,00
Yrityskaupat ja tytäryhtiöiden omistusosuuksien muutokset	0,00	0,00
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	0,00	0,00
Poistoero	-517 189,41	-540 499,41
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Laskennallinen verovelka, 1.1.	0,00	0,00
Laskennallinen verovelka, tuloslaskelman kautta kirjattu kauden muutos	0,00	0,00

27) MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT VELAT

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400 000,00	0,00	400 000,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	400 000,00	0,00	400 000,00	0,00

28) JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

Ei alle vuoden kuluessa erääntyviä joukkovelkakirjalainoja.

29) PAKOLLISET VARAUKSET

Ei ilmoitettavaa

30) PITKÄ- JA LYHYTAIKAiset VELAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS- SEKÄ MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ

	2024	Lyhytaikainen 2023	2024	Pitkäaikainen 2023
Velat tytäryhteisöille				
Muut velat	732,93	0,00	0,00	732,93
Yhteensä	732,93	0,00	0,00	732,93
Vieras pääoma yhteensä	732,93	0,00	0,00	732,93

31) SEKKITILILIMIITTI

Ei ilmoitettavaa

32) MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Liittymismaksut	1 646 506,60	1 612 300,35	1 646 506,60	1 612 300,35
Muut velat	0,00	0,00	0,00	732,93
Muut velat yhteensä	1 646 506,60	1 612 300,35	1 646 506,60	1 613 033,28

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

33) SIIRTOVELAT

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Siirtyvät korot	6 367,83	6 884,91	6 367,83	6 884,91
Jaksotetut henkilöstökulut	59 281,59	60 321,78	59 281,59	60 321,78
Lomapalkkajaksotus	366 267,11	333 882,49	362 676,56	330 200,14
Valtionosuusennakot	1 296,00	0,00	1 296,00	0,00
Muut siirtovelat	126 151,08	142 043,29	123 869,17	139 744,44
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	559 363,61	543 132,47	553 491,15	537 151,27

8.5.3. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 000,00	300 000,00	75 000,00	300 000,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	33 637,59	33 637,59	33 637,59	33 637,59
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	33 637,59	33 637,59	33 637,59	33 637,59

34) VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU OSAKKEITA

Ei ilmoitettavaa

35) Erittely vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitettulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä.

37) Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34–36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä.

38) TASEEN ULKOPUOLISET VASTUUSITOUMUKSET

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Vuokravastuut yhteensä	14 462,50	25 141,47	6 272,21	15 122,47
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	12 913,78	11 552,88	11 068,48	10 008,70
Leasingvastuut yhteensä	30 102,61	39 085,20	29 926,36	38 888,52
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	10 297,11	9 731,06	10 217,44	9 902,84

39-40) VASTUUSITOUMUKSET

Ei ilmoitettavaa

40) TAKAUSVASTUUT

	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	16 680 057,00	16 284 713,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	17 899,00	12 963,00

41) TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

	2024	Konserni 2023	2024	Kunta 2023
Arvonlisäveron palautusvastuu	291 791,40	362 200,76	291 791,40	362 200,76

Ihoden päiväkot

Ihoden päiväkot on päätetty lunastaa kunnalle, vuokravastuu 7 044,48 euroa/kk tammi-maaliskuu 2024.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Päiväkoti Kirsikka

Vuokrankausi alkaa heti kohteen valmistuttua. Vuokrankausi on 1.9.2023-31.8.2029. Vuokrankauden pituus on 72 kuukautta (6 vuotta). Vuokralaisella on oikeus saada vuokrauskohte tämän ajankohdan jälkeen vuokralle toistaiseksi voimassa olevalla tai määräaikaisella vuokrasopimuksella. Vuokralaisen tulee ilmoittaa halustaan jatkaa sopimusta viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen määräaikaisen vuokrasopimuksen päättymistä. Vuokralaisella on oikeus irtisanoa toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus päättymään kuuden (6) kuukauden irtisanomisajalla. Vuokranantajan irtisanomisaika on yksi (1) vuosi.

Vuokrauskohteen kuukausivuokra on 8 849 e/kk, alv 0 %. Vuokraa tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin mukaisesti (vuokra ei voi kuitenkaan laskea) tarkastusajankohta on elokuu. Kuukausivuokra sisältää kaikki vuokranantajalle tässä sopimuksessa ja muissa hankinta-asiakirjoissa määritellyt velvoitteet ja tehtävät. Kuukausivuokran lisäksi ei makseta mitään muita kustannuksia, lisiä tmv. Kuukausivuokra sisältää myös rakennuksen purku- ja poiskuljetuskustannukset sekä vuokrauskohteen sijaintipaikan ennalleen saattamisen tämän sopimuksen mukaisesti vuokrasopimuksen päätyttyä. Kiinteää kuukausivuokraa voidaan korottaa, mikäli vuokra-ajan kuluessa vuokranantajan maksettavaksi tulee julkisoikeudellisia ennakoimattomia kustannuksia. Korotus on tuolloin maksun tai maksun korotuksen suuruinen. Vuokraan lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero, joka on sopimuksen tekohetkellä 24 %.

8.5.4. Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen**8.5.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot****42) HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 31.12.**

	2024	Kunta 2023
Kunnanhallitus	9	7
Sivistyslautakunta	51	48
Tekninen lautakunta	10	9
Yhteensä	70	64

43) TASEeseen AKTIVOITUT HENKILÖSTÖMENOT

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-3 206 961,12	-2 947 753,74
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	-3 206 961,12	-2 947 753,74

44) LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2024	2023
Kokoomus	835,25	896,00
Keskusta	223,50	259,50
Sosiaalidemokraattinen puolue	56,50	68,00
Perussuomalaiset	112,75	125,00
Sitoutumattomat	125,75	172,25
Luottamushenkilömaksut yhteensä	1 353,75	1 520,75

45) TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2024	2023
Tilintarkastusyriys A		
Tilintarkastuspalkkiot	39 192,00	58 720,00
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	5 958,00	6 000,00
Muut palkkiot	10 400,00	0,00
Palkkiot yhteensä	55 550,00	64 720,00

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

46) Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT

9. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT

9.1. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	2024	2023
Liikevaihto	321 487,57	301 020,48
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-191 341,46	-179 296,07
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-191 341,46	-179 296,07
Palvelujen ostot	-128 367,67	-108 670,58
Materiaalit ja palvelut yht.	-319 709,13	-287 966,65
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-87 809,50	-79 122,66
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-17 706,47	-15 947,46
Muut henkilösivukulut	-1 771,29	-2 122,10
Henkilöstökulut yht.	-107 287,26	-97 192,22
Poistot ja arvonalentumiset	-163 619,90	-159 924,91
Liiketoiminnan muut kulut	-573,15	88,72
Liikeyli-/alijäämä	-269 701,87	-243 974,58
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-17 248,20	-17 248,20
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-17 248,20	-17 248,20
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	-286 950,07	-261 222,78
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-286 950,07	-261 222,78
Poistoeron muutos	23 310,00	23 310,02
Tilikauden yli-/alijäämä	-263 640,07	-237 912,76

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Sijoitetun pääoman tuotto, %	53,6 %	-43,5 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	53,6 %	106,6 %
Voitto, %	-89,3 %	-86,8 %

Liikelaitoksen tuloslaskelman tunnuslukuja ovat:

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Korollinen vieras pääoma tarkoittaa liikelaitoksen taseen pitkä- ja lyhytaikaisen vieraan pääoman eriä 1 – 5 (Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat kunnalta/kuntayhtymältä, Lainat julkisyhteisöiltä, Lainat muilta luotonantajilta). Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat ovat sijoitettua pääomaa.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tunnusluvussa sijoitettuna pääomana huomioon.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämäerät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT

9.2. Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Liikelyli-/alijäämä	-269 701,87	-243 974,58
Poistot ja arvonalentumiset	163 619,90	159 924,91
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 248,20	-17 248,20
Toiminnan rahavirta yhteensä	-123 330,17	-101 297,87
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-37 030,56	-54 391,87
Investointien rahavirta yhteensä	-37 030,56	-54 391,87
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-160 360,73	-155 689,74
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	42 010,51	-91 615,55
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	96 593,28	213 017,39
Korottomien velkojen muutos muilta	21 756,94	34 287,90
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	160 360,73	155 689,74
Rahoituksen rahavirta yhteensä	160 360,73	155 689,74

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-762 224	-1 581 925
Investointien tulorahoitus, %	333,1 %	186,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,00	0,00
Lainanhoitokate	0,00	0,00
Kassan riittävyys, pv	0	0
Quick ratio	0,06	0,08
Current ratio	0,06	0,08

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelman tunnuslukuja ovat:

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO***Laskennallinen lainanhoitokate***

$(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman erään Ylijäämä(alijäämä) ennen satunnaisia eriä lisätään korkokulut ja poistot ja arvonalentumiset ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan liikelaitoksen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Liikelaitos voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokateen.

Lainanhoitokate

$= (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos liikelaitoksen lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS***Kassan riittävyys (pv)***

$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Liikelaitoksilla tunnuslukuun voi vaikuttaa mm. yhdystilin käyttö. Liikelaitoksen ja keskuskassan välinen yhdystili esitetään taseryhmässä Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä, jolloin liikelaitoksilla ei ole välttämättä lainkaan omia rahavaroja. Kassasta maksut kootaan seuraavista liikelaitoksen tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Tuloslaskelmasta:

Materiaalit ja palvelut

Henkilöstökulut

Liiketoiminnan muut kulut

– Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys

– Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut kunnalle/kuntayhtymälle

Korkokulut muille

Korvaus peruspääomasta

Tuloverot

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäys kunnalle/kuntayhtymälle

Antolainasaamisten lisäys muille

Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/kuntayhtymälle

Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkerroina 30 pv.

Quick ratio

= (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT

9.3. Vesihuoltolaitoksen tase

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	5 866,11	11 748,34
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	5 866,11	11 748,34
II Aineelliset hyödykkeet		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 014 736,89	3 142 301,07
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 857,07	0,00
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 021 593,96	3 142 301,07
III Sijoitukset		
4. Muut saamiset	7 560,00	7 560,00
III Sijoitukset yhteensä	7 560,00	7 560,00
A Pysyvät vastaavat yhteensä	3 035 020,07	3 161 609,41
C Vaihtuvat vastaavat		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	122 800,95	164 811,46
II Saamiset yhteensä	122 800,95	164 811,46
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	122 800,95	164 811,46
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 157 821,02	3 326 420,87

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	1 149 880,02	1 149 880,02
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-2 049 774,44	-1 811 861,68
V Tilikauden yli-/alijäämä	-263 640,07	-237 912,76
A Oma pääoma yhteensä	-1 163 534,49	-899 894,42
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
1. Poistoero	517 189,41	540 499,41
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	517 189,41	540 499,41
E Vieras pääoma		
Korottomat		
9. Muut velat / liittymismaksut	1 646 506,60	1 612 300,35
Korottomat		
7. Ostovelat	47 692,71	29 553,76
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	2 072 600,73	1 976 007,45
9. Muut velat / liittymismaksut	18 418,10	25 455,53
10. Siirtovelat	18 947,96	42 498,79
E Vieras pääoma yhteensä	3 804 166,10	3 685 815,88
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 157 821,02	3 326 420,87

ERITYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	-20,5 %	-10,8 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	1183,3 %	1224,4 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	-2 313	-2 050
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-1 205	-1 062
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	0	0
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	0	0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	0	0
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	0	0
Lainasaamiset, 1 000 euroa	0	0
Asukasluku	1 920	1 930

Kunnallisen liikelaitoksen taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat liikelaitoksen omavaraisuutta, kertynyttä yli- tai alijäämää ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla, osto-, siirto- ja muilla veloilla sekä korottomilla veloilla kunnilta/kuntayhtymiltä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liikelaitoksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen

9.4. Vesihuoltolaitoksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTELUPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSO-TUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Pyhärannan kunta on eriyttänyt vesilaitoksen liiketoiminnan kirjanpidollisena taseyksikkönä 1.1.2015 alkaen (Kvalt 14.12.2015 § 54). Avaavassa taseessa peruspääomalle 1.149.880,02 on määriteltä vuosittainen kunnalle maksettava 1,5% korko.

Yhdystilin saldo on esitetty taseessa omalla rivillään lyhytaikaisissa veloissa; Korottomat muut velat kunnalta 2.072.600,73 euroa. Hulevesien viemärointi on kunnassa kaavateiden rakentamisen kustannuksissa, joten vesilaitos ei esitä näistä eriytettyä kirjanpitoa.

Lomapalkkavelan muutosta kirjattiin 1.682,85 euroa. Lomapalkkavelan määrä 31.12.2024 oli 18.947,96 euroa. Edellisten vuosien kertyneet alijäämät ja tilikauden alijäämä käänsivät koko pääoman negatiiviseksi.

TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAPA

Tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston v.2017 yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä toimintakertomuksen laatimisesta. Tilinpäätöksen liitetiedot on esitetty kirjanpitolautakunnan kuntajoston v.2019 ohjeiden mukaan vastaavasti kuin Pyhärannan kunnan tilinpäätöksessä noudattaen liitetietonumerointia 1-46.

9.4.1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

TULOSLASKELMAN TOIMINTATUOTOT

Tuloslaskelman toimintatuotot	2024	2023
Ulkoinen liikevaihto	321 260,57	300 926,48
Sisäinen liikevaihto	227,00	94,00
Liikelaitoksen toimintatuotot yhteensä	321 487,57	300 926,48

ERITYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

Palvelujen ostojen erittely	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	11 825,11	13 507,14
Muiden palvelujen ostot	116 315,56	95 163,44
Liikelaitoksen palvelujen ostot yhteensä	128 140,67	108 670,58

9.4.2. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennakkomaksut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	11 748,34	0,00	11 748,34
Tilikauden poisto	0,00	-5 882,23	0,00	-5 882,23
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	5 866,11	0,00	5 866,11
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	5 866,11	0,00	5 866,11

AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Johtoverkot ja laitteet	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	3 142 301,07	0,00	0,00	0,00	3 142 301,07
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	37 030,56	0,00	0,00	0,00	37 030,56
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	-157 737,67	0,00	0,00	0,00	-157 737,67
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	3 021 593,96	0,00	0,00	0,00	3 021 593,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	3 021 593,96	0,00	0,00	0,00	3 021 593,96

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET

Ei ilmoitettavaa

9.4.3. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	1 149 880,02	1 149 880,02
Peruspääoma 31.12.	1 149 880,02	1 149 880,02
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-2 049 774,44	-1 811 861,68
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-2 049 774,44	-1 811 861,68
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	-263 640,07	-237 912,76
Oma pääoma yhteensä 31.12.	-1 163 534,49	-899 894,42

ERITTELY POISTOEROISTA

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvät poistoerot	517 189,41	540 499,41
Poistoero yhteensä	517 189,41	540 499,41

Kirjattu poistoeronmuutos on kokonaan investointivaraukseen liittyvää poistoeroa.

PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa

ERITYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa

SIIRTOVELAT

	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelkajaksotus	18 947,96	20 630,81
Muut menojäämät	0,00	21 867,98
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	18 947,96	20 630,81

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

10. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on
tänään annettu kertomus.

BDO Audiator Oy tilintarkastusyhteisö

Helsingissä

28.05.2025 | 16:38 EEDT

DocuSigned by:

87F1271ED5F74F0...

JHT

11. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

This documents contains 122 pages before this page
Dokumentet inneholder 122 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 122 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 122 sider før denne side

Detta dokument innehåller 122 sidor före denna sida

Jukka Tapio Laiho
Pyhärannan kunta, FI02044031, 3702044031101, PL 299, 02066, DOCUSCAN
f9ac8019-8e7b-4dd1-9cc1-68c2f6397c82 - 2025-05-28 15:33:13 UTC +03:00
BankID / MobileID - 381bff6a-782d-4259-be02-76a170b962c9 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

ANNA KIM
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Pyhärannan kunta
62264eed-880d-4da2-add9-499e4117e86b - 2025-05-28 15:34:08 UTC +03:00
BankID / MobileID - de62c99b-4890-428c-a916-e88b1ef884f3 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

PIRKKO ANNELI UUSI-OUKARI
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Pyhäranta
5580abae-a0c0-4ccb-ab27-313e6caa6aa7 - 2025-05-28 15:35:03 UTC +03:00
BankID / MobileID - ba05cf26-9054-4daa-ad10-80cfa53d9c71 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

HANNELE KAARINA KOIVULA
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Pyhärannan kunta
4de8dc89-aeac-438b-a8d6-6dd33e0f1fe4 - 2025-05-28 15:35:25 UTC +03:00
BankID / MobileID - a326c6e9-e4d5-4395-b2d5-c95fb7d5124e - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

JYRKI TAPANI NURMI
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Pyhärannan kunta
478c0ee7-75e2-49e4-bc10-fdd658e965ad - 2025-05-28 15:38:48 UTC +03:00
BankID / MobileID - 76ae71ed-9952-4646-b624-eddfe4be694d - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

MARKKU ILMARI LAINE
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Pyhärannan kunta
69a028e7-b5bd-45cc-b88e-adb1bda3b573 - 2025-05-28 15:38:52 UTC +03:00
BankID / MobileID - 92220655-fd2b-4b49-9213-013718c7e592 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

LAURI JUHOLA
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Pyhärannan kunta
cbbcb2e4-8692-4bc3-8a1b-c35c2e77564a - 2025-05-28 15:39:50 UTC +03:00
BankID / MobileID - 0465fd1a-76fc-476a-83fc-432a4e5954da - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firimatekningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

This documents contains 123 pages before this page
Dokumentet inneholder 123 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 123 sivua ennen tätä sivua
 Dette dokument indeholder 123 sider før denne side

Detta dokument innehåller 123 sidor före denna sida

MIKA ANTTI ALITALO

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Mika Alitalo

df212047-c1cf-4c67-a8d6-ef9abd89ad53 - 2025-05-28 15:43:33 UTC +03:00

BankID / MobileID - 87af7dd2-d800-446c-a720-b300796a09b9 - FI

Authority to sign - Asemavaltuus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

- ställningsfullmakt
- firmateckningsrätt
- förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Certificate Of Completion

Envelope Id: FFAE3FB1-47A2-4202-BA0F-F329743E90D1		Status: Completed
Subject: Complete with Docusign: Korjattu tilinpäätös 2024_allekirjoitettu.pdf		
Source Envelope:		
Document Pages: 124	Signatures: 1	Envelope Originator:
Certificate Pages: 2	Initials: 0	Piia-Tuulia Rauhala
AutoNav: Enabled		piia-tuulia.rauhala@bdo.fi
Envelopeld Stamping: Enabled		IP Address: 89.250.49.39
Time Zone: (UTC+02:00) Helsinki, Kyiv, Riga, Sofia, Tallinn, Vilnius		

Record Tracking

Status: Original	Holder: Piia-Tuulia Rauhala	Location: DocuSign
28-05-25 16:32	piia-tuulia.rauhala@bdo.fi	

Signer Events	Signature	Timestamp
---------------	-----------	-----------

Piia-Tuulia Rauhala	DocuSigned by: Piia-Tuulia Rauhala 87F1271ED5F74F0...	Sent: 28-05-25 16:34
piia-tuulia.rauhala@bdo.fi		Viewed: 28-05-25 16:35
BDO Oy		Signed: 28-05-25 16:38
Security Level: Email, Account Authentication (None), Digital Certificate	Signature Adoption: Pre-selected Style	Freeform Signing
Signature Provider Details:	Using IP Address: 89.250.49.39	
	Signature Type: DocuSign Protect & Sign (Client ID: dde5e85d-4085-40b6-8785-da3ccd16d81e)	
	Signature Provider Location: https://ps-ws.dsf.docusign.net/ds-server/s/noauth/psm/tsp/sign/psm-docusign/2PSIGAES/SERVID02	
Signature Issuer: DocuSign Cloud Signing CA - S11		

Authentication Details	
Identity Verification Details:	
Workflow ID: eb495edf-a33c-45e6-8636-640768735162	
Workflow Name: DocuSign ID Verification with EU Advanced	
Workflow Description: This recipient will need to verify with a government approved ID and sign with EU Advanced signature. Make sure the name entered matches their ID.	
Identification Method: Electronic ID	
Type of Electronic ID: Finnish Bank eIDs (FTN)	
Transaction Unique ID: 6274d10f-df98-5b51-a50d-9e0192e9be46	
Country or Region of ID: FI	
Result: Passed	
Performed: 28-05-25 16:35	
Electronic Record and Signature Disclosure:	
Not Offered via Docusign	

In Person Signer Events	Signature	Timestamp
Editor Delivery Events	Status	Timestamp
Agent Delivery Events	Status	Timestamp
Intermediary Delivery Events	Status	Timestamp
Certified Delivery Events	Status	Timestamp
Carbon Copy Events	Status	Timestamp
Witness Events	Signature	Timestamp
Notary Events	Signature	Timestamp
Envelope Summary Events	Status	Timestamps
Envelope Sent	Hashed/Encrypted	28-05-25 16:34

Envelope Summary Events	Status	Timestamps
Certified Delivered	Security Checked	28-05-25 16:35
Signing Complete	Security Checked	28-05-25 16:38
Completed	Security Checked	28-05-25 16:38
Payment Events	Status	Timestamps